

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Πολιτιστική Πολιτική και Ανάπτυξη

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες: εφαρμογές για κινητές συσκευές.
Σημερινή κατάσταση και προοπτικές**

Άννα Μουσένα

Επιβλέπων Καθηγητής
Γεώργιος Παπαϊωάννου

Ιανουάριος 2017

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Πολιτιστική Πολιτική και Ανάπτυξη

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες: εφαρμογές για κινητές συσκευές.
Σημερινή κατάσταση και προοπτικές**

Άννα Μουσένα

**Επιβλέπων Καθηγητής
Γεώργιος Παπαϊωάννου**

Η παρούσα πτυχιακή εργασία υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση πτυχιακού τίτλου σπουδών
Στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Πολιτιστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης
από τη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών
του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ιανουάριος 2017

Περίληψη

Η παρούσα διατριβή επιδιώκει να παρουσιάσει κατά πόσο οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες τόσο σε Ελλάδα όσο και σε Κύπρο, προσφέρουν τις υπηρεσίες τους μέσω εφαρμογής (application) για κινητές συσκευές .

Αποτελείται από δυο ερευνητικά μέρη και μια πρόταση. Αρχικά διερευνά την ύπαρξη εφαρμογών για κινητές συσκευές στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες Ελλάδας και Κύπρου, στη συνέχεια συγκεντρώνει τις απόψεις των χρηστών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου και καταλήγει σε μια ολοκληρωμένη πρόταση εφαρμογής για την Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου και όχι μόνο.

Επιπρόσθετα θα γίνει μια παρουσίαση των προφερόμενων υπηρεσιών μιας ήδη υπάρχουσας mobile Library app η οποία συμπεριλαμβάνει τις πιο βασικές λειτουργίες που έχει μια βιβλιοθήκη.

Η πρόταση-ιδέα για την ανάπτυξη μιας Εφαρμογής της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου (UcyLibraryApp) μπορεί να είναι πραγματοποιήσιμη. Αυτό που χρειάζεται εκτός από θέληση είναι : α) να έχουν εξασφαλιστεί οι οικονομικοί πόροι τόσο για την δημιουργία της όσο και για την συνεχή αναβάθμισή της, β) να τεθούν ξεκάθαρα τα αιτήματα που επιθυμεί η Βιβλιοθήκη να προσφέρονται μέσω αυτής και γ) να έχει εξασφαλιστεί το απαραίτητο καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό το οποίο θα ασχολείται με την ανάπτυξή της έτσι ώστε το έργο να είναι και λειτουργικά βιώσιμο.

Λέξεις κλειδιά : Εφαρμογές, Κινητές Συσκευές, Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου, Applications, Mobile Apps, Academic Libraries, Library of University of Cyprus.

Summary

This master thesis aims to show whether academic libraries both in Greece and in Cyprus, offering their services via an application for mobile devices.

The thesis consists of two researchers' parts and a proposal. Firstly explores the existence of applications for mobile devices in Academic Libraries in Greece and Cyprus, then gathers the views of users of the Library of the University of Cyprus and in the end presents a comprehensive proposal of application for the University of Cyprus Library and beyond.

Additionally, It will be a presentation of provided services of an existing mobile Library app which includes the most basic functions of a library.

The proposal-idea about developing a Mobile Application of the University of Cyprus (UcyLibraryApp) can be performed. What is needed despite the willingness will be: a) to have ensured financial resources for both the creation and for the continuous upgrading, b) to clearly set demands that wishes the Library to be offered through this and c) to have ensured the necessary trained manpower which will deal with the development so that the project is viable and functional.

Ευχαριστίες

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Παπαϊωάννου Γεώργιο, ο οποίος δέχτηκε να ασχοληθούμε με το συγκριμένο θέμα το οποίο ήταν μια δική μου επιθυμία καθώς και για την καθοδήγησή του κατά τη διάρκεια της συγγραφής. Ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλω στην Αναπληρώτρια του Διευθυντή Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου κα. Διομήδη Έλενα χάρη στην οποία μπόρεσα και συνέλεξα ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα χρηστών για την έρευνα μου.

Δεν θα μπορούσα να παραλείψω να ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους των Βιβλιοθηκών τόσο σε Ελλάδα όσο και σε Κύπρο, οι οποίοι με προθυμία απάντησαν στα ερωτήματά μου καθώς και όλους εκείνους τους χρήστες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου που αφιέρωσαν λίγο από τον χρόνο τους λαμβάνοντας μέρος στην έρευνα. Και φυσικά να ευχαριστήσω και τους πολύ δικούς μου ανθρώπους που με υποστήριξαν, με καθοδήγησαν και με συμβούλεψαν σε όλη αυτή τη διαδρομή.

Σας ευχαριστώ πολύ!!

Περιεχόμενα

Περίληψη	σελ.iii
Summary.....	σελ.iv
Ευχαριστίες	σελ.v
Κατάλογος Εικόνων	σελ.ix
Κατάλογος Πινάκων.....	σελ.xi
Εισαγωγή.....	σελ.xii
Σκοπός – στόχοι της διπλωματικής διατριβής.....	σελ.xii
Δομή	σελ.xiii
Βιβλιογραφική επισκόπηση.....	σελ.xiv
Μεθοδολογία	σελ.xiv
Περιορισμοί	σελ.xv

1. Πολιτιστικοί Οργανισμοί – Βιβλιοθήκες σελ.1

1.1. Πολιτισμός και Κουλτούρα	σελ.1
1.2. Πολιτιστικοί Οργανισμοί – Φορείς Πολιτισμού	σελ.2
1.3. Είδη Πολιτιστικών Οργανισμών.....	σελ.3
1.4. Πολιτιστικά Αγαθά	σελ.3
1.5. Οι Βιβλιοθήκες ως Πολιτιστικοί Οργανισμοί.....	σελ. 5
1.6. Βιβλιοθήκες – Είδη Βιβλιοθηκών	σελ. 6
1.7. Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες – Υπηρεσίες	σελ.6
1.8. Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες – Ρόλος	σελ.7
1.9. Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες – Νέες Τεχνολογίες.....	σελ.8

2. Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες & Κινητές/Φορητές Συσκευές..... σελ.10

2.1. Τεχνολογική Εξέλιξη Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.....	σελ.10
2.2. Κινητές ή φορητές Συσκευές.....	σελ.11
2.2.1. Χαρακτηριστικά	σελ.11
2.2.2. Ιστορική εξέλιξη κινητών τηλεφώνων.....	σελ.12
2.3. Εφαρμογές (applications).....	σελ.13
2.3.1. Χαρακτηριστικά.....	σελ.13
2.3.2. Είδη κινητών συσκευών.....	σελ.14

2.4. Βιβλιοθήκες - Χρήση Εφαρμογών.....σελ.15	
2.4.1. Βιβλιοθήκες – mobile apps.....σελ.15	
2.4.2. Mobile Apps VS ιστοσελίδες.....σελ.16	
2.5. Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα μιας εφαρμογής σε μια Βιβλιοθήκη...σελ.18	
2.5.1 Πλεονεκτήματα.....σελ.18	
2.5.2. Μειονεκτήματα.....σελ.19	
3. Η app – πραγματικότητα σε Ελλάδα και Κύπρο.	
Έρευνα στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες.....σελ.20	
3.1.Το ξεκίνημα της Έρευνας.....σελ.20	
3.2. Μεθοδολογία.....σελ.20	
3.3. Δυσκολίες Έρευνας.....σελ.21	
3.4. Απρόοπτα Έρευνας.....σελ.22	
3.5. Αποτελέσματα Έρευνας – Ελλάδα.....σελ.22	
3.6. Αποτελέσματα Έρευνας – Κύπρος σελ.27	
3.7. Συμπεράσματα Έρευνας.....σελ.30	
3.8. Μια καλή πρακτική. Η εφαρμογή Delaware σελ.31	
4. Έρευνα Χρηστών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου σελ.35	
4.1. Το ξεκίνημα της Έρευνας.....σελ.35	
4.2 Μεθοδολογία.....σελ.35	
4.2.1. Ανάλυση δείγματος-Πληθυσμός Έρευνας.....σελ.36	
4.3. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων.....σελ.37	
4.3.1. Προφίλ δείγματος.....σελ.37	
4.3.2. Αποτελέσματα έρευνας.....σελ.39	
4.3.3. Συμπεράσματα έρευνας.....σελ.52	
5. Μια ρεαλιστική πρόταση.....σελ.53	

5.1. Εισαγωγή	σελ.53
5.2. Πρόταση εφαρμογής για την Βιβλιοθήκη του Παν/μίου Κύπρου.....	σελ.53
5.3. Η ιδέα της εφαρμογής σε εικόνες	σελ.55
5.4. Περιγραφή της Εφαρμογής UcyLibraryApp	σελ.56
5.5. Σχόλια.....	σελ.77
6. Συμπεράσματα.....	σελ.78
7.Παράρτημα.....	σελ.80
8. Βιβλιογραφία.....	σελ.83

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1. Λογότυπα Λογισμικών 4 Εταιριών.....	σελ. 14
Εικόνα 2. Εμφάνιση Εφαρμογής Αριστοτελείου Παν. Θεσ/νίκης (Auth Mobile)	σελ. 24
Εικόνα 3. Εμφάνιση Εφαρμογής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου (Duth Mobile).....	σελ. 26
Εικόνα 4. Οθόνες Duth Library App	σελ. 26
Εικόνα 5. Λογότυπο Εφαρμογής Τεχνολογικού Παν. Κύπρου.....	σελ. 28
Εικόνα 6. Οθόνες Εφαρμογής Τεχνολογικού Παν.Κύπρου	σελ. 29
Εικόνα 7. Οθόνη Μενού Εφαρμογής Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου.....	σελ. 30
Εικόνα 8. Διαθέσιμες Mobile Library Apps.....	σελ. 31
Εικόνα 9. Οθόνες Εφαρμογής Delaware	σελ. 32
Εικόνα 10. Εμφάνιση Οθόνης My Account της Εφαρμογής Delaware.....	σελ.33
Εικόνα 11. Εμφάνιση Οθόνης Location & Hours της Εφαρμογής Delaware.....	σελ.34
Εικόνα 12. Οθόνες της UcyLibraryApp.....	σελ.55
Εικόνα 13. Εμφάνιση 1 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp.....	σελ.56
Εικόνα 14. Εμφάνιση 2 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp.....	σελ.57
Εικόνα 15. Εμφάνιση 3 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp.....	σελ.58
Εικόνα 16. Εμφάνιση 4 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp.....	σελ.59
Εικόνα 17. Εμφάνιση 5 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp.....	σελ.60
Εικόνα 18. Εμφάνιση 6 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.61
Εικόνα 19. Εμφάνιση 7 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp.....	σελ.62
Εικόνα 20. Εμφάνιση 8 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.63
Εικόνα 21. Εμφάνιση 9 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.64
Εικόνα 22. Εμφάνιση 10 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.66
Εικόνα 23. Εμφάνιση 11 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.67
Εικόνα 24. Εμφάνιση 12 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.68
Εικόνα 25. Εμφάνιση 13 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.68
Εικόνα 26. Εμφάνιση 14 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.69
Εικόνα 27. Εμφάνιση 15 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.70
Εικόνα 28. Εμφάνιση 16 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.71

Εικόνα 29. Εμφάνιση 17 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.73
Εικόνα 30. Εμφάνιση 18 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.74
Εικόνα 31. Εμφάνιση 19 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp	σελ.75
Εικόνα 32. Εμφάνιση 20 ^{ης} οθόνης της UcyLibraryApp .	σελ.76

Σημείωση.

Η εικόνα 1 ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: <https://media.licdn.com/mpr/mpr/p/7/005/084/3e7/1e2d205.jpg> (15/12/2016).

Οι εικόνες 2-12 αποτελούν στιγμιότυπα οθονών (screenshots) των αντίστοιχων εφαρμογών. Οι εικόνες 12 -32 αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία της παρούσας διατριβής.

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Λίστα Ελληνικών Πανεπιστημίων και ΤΕΙ.....	σελ.23
Πίνακας 2. Λίστα Πανεπιστημίων Κύπρου.....	σελ.27
Πίνακας 3. Κατανομή ερωτηθέντων με βάση το φύλο.....	σελ.37
Πίνακας 4. Κατανομή ερωτηθέντων με βάση την ιδιότητά τους	σελ.38
Πίνακας 5. Κατανομή ερωτηθέντων με βάση την ηλικία.....	σελ.39
Πίνακας 6. Εμφάνιση Χρήσης Κινητών Τηλεφώνων.....	σελ.40
Πίνακας 7. Χαρακτηριστικά ερωτηθέντων που δεν χρησιμοποιούν κινητές συσκευές	σελ.40
Πίνακας 8. Είδη Λογισμικού των κινητών συσκευών των ερωτηθέντων.....	σελ.41
Πίνακας 9. Χρήση των κινητών συσκευών για γενικές συναλλαγές με τρίτους.....	σελ.42
Πίνακας 10. Βαθμός ικανοποίησης των χρηστών που κάνουν χρήση εφαρμογών για τις συναλλαγές τους προς τρίτους.....	σελ.43
Πίνακας 11. Άποψη ερωτηθέντων για την ύπαρξη εφαρμογής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.....	σελ.44
Πίνακας 12. Άποψη ερωτηθέντων για τον βαθμό χρησιμότητας μιας εφαρμογής της Βιβλιοθήκης του Παν. Κύπρου	σελ.44
Πίνακας 13. Κατάταξη υπηρεσιών για παροχή από Εφαρμογή Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης.....	σελ.45
Πίνακας 14. Ερωτήσεις του 10 ^{ου} ερωτήματος.....	σελ. 46
Πίνακας 15. Απεικόνιση της άποψης των ερωτηθέντων.....	σελ.47
Πίνακας 16. Απεικόνιση βαθμού χρήσης μιας τέτοιας εφαρμογής του ΠΚ.....	σελ.48
Πίνακας 17 Απεικόνιση της άποψης των ερωτηθέντων σχετικά με πιθανή αντικατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού των Βιβλιοθηκών εξαιτίας της δημιουργίας μιας τέτοιας εφαρμογής.....	σελ.49
Πίνακας 18. Διατύπωση της 14 ^{ης} ερώτησης του ερωτηματολογίου	σελ.51

Εισαγωγή

Η δημιουργία εφαρμογών για κινητά τηλέφωνα έχει κατακλύσει όλους τους τομείς. Όλο και περισσότεροι φορείς και οργανισμοί όπως τράπεζες, ιδιωτικές και δημόσιες εταιρίες, εκπαιδευτικά ιδρύματα κ.ά. έχουν αρχίσει να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους μέσω τέτοιων εφαρμογών. Μια Ακαδημαϊκή και όχι μόνο Βιβλιοθήκη έχει ανάγκη τους χρήστες της καθώς την διαχωρίζει από μια αποθήκη. Οι απαιτήσεις των χρηστών ολοένα και αυξάνονται οπότε μια Βιβλιοθήκη οφείλει να προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα της κάθε εποχής. Όπως θα αντιληφθούμε και παρακάτω, ο λόγος που επιδιώκουν οι περισσότεροι να παρέχουν εφαρμογή κινητής συσκευής (mobile app) δεν είναι μόνο διαφημιστικός. Δεν αποτελεί δηλαδή μόνο ένα μέσο προώθησης του οργανισμού ή της εταιρίας, αλλά αντιθέτως, ενισχύει την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των χρηστών της.

Σκοποί και Στόχοι της Διπλωματικής Διατριβής

Η παροχή υπηρεσιών μέσω εφαρμογών (application) για κινητές συσκευές ήδη αποτελεί μια πραγματικότητα στους Πολιτιστικούς Οργανισμούς. Σκοπός της διπλωματικής αποτελεί στο να ερευνήσει κατά πόσο οι σύγχρονες Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες ως Πολιτιστικοί Οργανισμοί, κάνουν χρήση των δυνατοτήτων που τους προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες για την προώθηση του έργου τους καθώς και την εξυπηρέτηση των επισκεπτών τους. Για την διεξαγωγή συμπερασμάτων πάνω στα οποία βασίστηκε η συγκεκριμένη διατριβή, πραγματοποιήθηκε έρευνα στην Ελλάδα και στην Κύπρο.

Περαιτέρω στόχοι αποτελούν : α) η παρουσίαση της πραγματικότητας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών σε Ελλάδα και σε Κύπρο β) η λήψη της γνώμης των ίδιων των χρηστών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου σε ερωτήματα σχετικά με το κατά πόσο θα τους ενδιέφερε η ανάπτυξη μιας τέτοιας εφαρμογής και γ) η παρουσίαση -πρόταση μιας ολοκληρωμένης εφαρμογής (για κινητές συσκευές) σε θεωρητικό και σχεδιαστικό επίπεδο.

Δομή

Η παρούσα διπλωματική αποτελείται από 6 κεφάλαια. Το θεωρητικό μέρος της εργασίας καλύπτεται στο 1^ο και 2^ο κεφάλαιο. Το ερευνητικό μέρος καλύπτεται στο 3^ο και στο 4ο. Στο 5^ο κεφάλαιο γίνεται η παρουσίαση της ιδέας-πρότασης που έχουμε σκεφτεί και στο 6^ο κεφάλαιο ανακεφαλαιώνουμε με τα συμπεράσματα στο οποία οδηγηθήκαμε έπειτα από την έρευνα που κάναμε. Πιο αναλυτικά η διάρθρωση της διπλωματικής έχει ως εξής :

Στο πρώτο κεφάλαιο αναφερόμαστε στις έννοιες του Πολιτισμού και της Κουλτούρας, οι οποίες συνθέτουν τους Πολιτιστικούς Οργανισμούς. Αναλύουμε ποιοι θεωρούνται Πολιτιστικοί Οργανισμοί, σε ποια είδη χωρίζονται και εστιάζουμε στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες.

Στο δεύτερο κεφάλαιο δίνουμε έμφαση στην τεχνολογική εξέλιξη των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Έννοιες όπως κινητές συσκευές , εφαρμογές κινητών τηλεφώνων κ.ά. αλλά και το πώς συνδέονται με τον χώρο των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών αναλύονται περισσότερο.

Το τρίτο κεφάλαιο ξεκινάει παρουσιάζοντας την υφιστάμενη κατάσταση σε Ελλάδα και Κύπρο, παρουσιάζοντας τα στοιχεία που προέκυψαν, ερευνώντας κατά πόσο έχουν αναπτυχθεί τέτοιες εφαρμογές από τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες. Τελειώνει με μια παρουσίαση μιας υφιστάμενης εφαρμογής Βιβλιοθήκης, η οποία παρέχει τις πιο βασικές λειτουργίες που μπορεί να παρέχει μια Βιβλιοθήκη. συνέχεια

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα εστιάσουμε στους χρήστες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου. Θα αναλύσουμε τις απαντήσεις που έδωσαν οι 320 ενεργοί χρήστες της, σε ερωτηματολόγιο που στάλθηκε διαδικτυακά.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζουμε μια δική μας ιδέα-πρόταση για ανάπτυξη μιας εφαρμογής της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η προσωπική κρίση ,οι απόψεις των συναδέλφων καθώς και οι απαντήσεις των χρηστών, μας οδήγησαν στον σχεδιασμό και

στην παρουσίαση της εφαρμογής της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου που ονομάσαμε UcyLibraryApp.

Τέλος, Στο έκτο κεφάλαιο ουσιαστικά αναφέρουμε τα συμπεράσματα στα οποία οδηγηθήκαμε από τις παραπάνω έρευνες. Είναι οι χρήστες των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών εξοικειωμένοι αλλά και πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν της εφαρμογή (application) μιας βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτησή τους; Η απάντηση δίνεται παρακάτω.

Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Η παροχή υπηρεσιών μέσω μιας εφαρμογής που εγκαθίσταται σε μια κινητή συσκευή, έχει αρχίσει να προσφέρεται τα τελευταία χρόνια. Συνεπώς δεν υπάρχει εκτενής βιβλιογραφία που να αφορά Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες και Εφαρμογές Κινητών Συσκευών. Για την ολοκλήρωσή της διπλωματικής εστίασαμε κυρίως σε πρόσφατα επιστημονικά άρθρα και δημοσιεύσεις.

Μεθοδολογία

Τα μεθοδολογικά βήματα τα οποία ακολουθήθηκαν για την ολοκλήρωση της διπλωματικής αυτής διατριβής είναι τα ακόλουθα : α) Βιβλιογραφική μελέτη και επισκόπηση β) Τηλεφωνική και όχι μόνο επικοινωνία με Βιβλιοθήκες της Κύπρου και της Ελλάδας γ) Δημιουργία Ερωτηματολογίου με τη χρήση του Google Forms, απευθυνόμενο στους χρήστες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου και δ) Σχεδιασμός και παρουσίαση της προτεινόμενης εφαρμογής μέσω του προγράμματος Balsamiq Mockups 3.

Περιορισμοί

Κατά τη διάρκεια της συγγραφής της διατριβής παρουσιάστηκαν κάποια προβλήματα τα οποία δυσκόλεψαν τη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών. Η επικοινωνία με τους υπαλλήλους των Βιβλιοθηκών σε Ελλάδα και Κύπρο πραγματοποιήθηκε κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, όπου οι περισσότεροι υπάλληλοι λαμβάνουν την καλοκαιρινή τους άδεια. Σε μερικές περιπτώσεις δεν κατέστη δυνατή η επικοινωνία με τους υπεύθυνους της Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα λόγω ύπαρξης πολλών παραρτημάτων ήταν δύσκολο να εντοπιστεί ο υπεύθυνος ο οποίος θα ήταν και κατάλληλος να μας εξυπηρετήσει.

Επίσης ένας μικρός αριθμός των ερωτηθέντων της ΒΠΚ στο τελευταίο ερώτημα του ερωτηματολογίου, όπου ήταν ανοιχτού τύπου ερώτηση, βρήκαν την ευκαιρία να αναφέρουν σχόλια και παρατηρήσεις γενικά για την Βιβλιοθήκη και όχι να απαντήσουν πάνω στο ερώτημα.

Τελευταίο αλλά σημαντικής σημασίας πρόβλημα, αποτελεί το γεγονός ότι οι ήδη υπάρχουσες εφαρμογές οι οποίες σχολιάζονται παρακάτω, αναβαθμίζονται συνεχώς με αποτέλεσμα, άλλη μορφή να είχαν όταν έγινε η έρευνα και άλλη ίσως να έχουν τώρα.

1. Πολιτιστικοί Οργανισμοί - Βιβλιοθήκες

1.1 Πολιτισμός και Κουλτούρα

Οι βιβλιοθήκες αποτελούν τους χώρους διαφύλαξης του πολιτισμού και της κουλτούρας της κάθε χώρας. Τόσο ο όρος *πολιτισμός* όσο και ο όρος *κουλτούρα* έχουν λάβει διάφορες σημασίες από τη στιγμή που χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά, περίπου δηλαδή τον 18^ο αιώνα στη Δ. Ευρώπη διότι δεν έχει υπάρξει κάποιος ορισμός κοινά αποδεκτό. Για το λόγο αυτό, κάθε επιστήμη δίνει στους όρους αυτούς διαφορετικούς ορισμούς, χωρίς απαραίτητα να σημαίνει ότι κάποιοι θεωρούνται ορθότεροι από κάποιους άλλους (Πασχαλίδης, 2002).

Το νόημα της λέξης «κουλτούρα» όπως ίσως οι περισσότεροι έχουμε στο μυαλό μας σήμερα, παρατηρείται την εποχή του Διαφωτισμού. Παρόλα αυτά η λέξη «κουλτούρα» προέρχεται από τη λατινική λέξη *cultura* (ρήμα : *colore*) της οποίας η σημασία απέχει πολύ από τη σημερινή. Σήμαινε την καλλιέργεια της γης ή τη φροντίδα για τα ζώα. Τον 16^ο αιώνα παρατηρούμε να αλλάζει το νόημα της λέξης κουλτούρα και από μια κατάσταση να διαμορφώνεται πλέον σε μια πράξη. Σήμαινε πλέον την καλλιέργεια μιας ικανότητας (το καλλιεργείν τη γη), την προσπάθεια που καταβάλλουμε για να την αναπτύξουμε. (Cuche, 2001). Τον 18^ο αιώνα η λέξη κουλτούρα καθιερώνεται στην Αγγλία και στη Γαλλία πλέον ως αυτοδύναμο ουσιαστικό, εγκαινιάζοντας τη μεταφορική χρήση *cultura intellecti*, καλλιέργεια του νου. Πολλοί είναι αυτοί που προσπάθησαν να αποδώσουν έναν ορισμό στη συγκεκριμένη λέξη, φτάνοντας στο σημείο να έχουμε γύρω στους 160 ορισμούς του «τι είναι κουλτούρα» χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι κάποιοι είναι ορθοί και κάποιοι άλλοι όχι. Αυτό συνέβη διότι αυτή η λέξη απασχόλησε τόσο πολύ το ευρύ κοινό και πήρε τόσες πολλές έννοιες για τις οποίες πολλοί φιλόσοφοι, κοινωνιολόγοι, ανθρωπιστές, ιστορικοί και γενικότερα επιστήμονες των κοινωνικών επιστημών και των πολιτισμικών σπουδών έχουν γράψει άπειρα βιβλία.

Το ίδιο συνέβη και με τη λέξη «πολιτισμός». Το ρήμα *εκπολιτίζω* (civilize στα αγγλικά και civilizer στα γαλλικά) προέρχεται από τη λατινική λέξη civis (πολίτης) και στο επίθετο civil (πολιτικός), που σημαίνει τακτικός, μορφωμένος ή ευγενικός. Η σημασία επεκτάθηκε και στην έννοια «civil society» (κοινωνία των πολιτών). Η σημασία της λέξης όμως «civilization» (πολιτισμός) ήταν ευρύτερη. Εξέφραζε δύο νοήματα με τα οποία ιστορικά συνδέονταν : την κατάκτηση κάποιου επιπέδου (βαρβαρότητα), αλλά και την κατάκτηση κάποιου σταδίου εξέλιξης (Raymond, σελ.72). *Η έννοια του «πολιτισμού» σχετίζεται με ποικίλα δεδομένα: με το επίπεδο της τεχνικής, με τους τρόπους συμπεριφοράς, με την εξέλιξη της επιστημονικής γνώσης, με θρησκευτικές ιδέες και συνήθειες. Μπορεί να αναφέρεται στο είδος της κατοίκησης ή της συμβίωσης ανδρών και γυναικών, στη μορφή του ποινικού κολασμού ή της παρασκευής του φαγητού, για την ακρίβεια δεν υπάρχει τίποτα που να μην μπορεί να γίνει κατά έναν «πολιτισμένο» ή «απολίτιστο» τρόπο, για αυτό και φαίνεται πάντοτε δύσκολο να συνοψιστούν με λίγα λόγια όλα όσα μπορούν να χαρακτηρισθούν ως του «πολιτισμού».* (Elias, 1997:71).

Συνήθως όμως σήμερα όταν χρησιμοποιούμε τη λέξη «πολιτισμός», αναφερόμαστε σε ένα σύνολο υλικών και πνευματικών επιτευγμάτων μιας ομάδας ανθρώπων σε ορισμένη χώρα ή εποχή και όταν χρησιμοποιούμε τη λέξη «*κουλτούρα*» αναφερόμαστε στον πνευματικό πολιτισμό, στην μόρφωση (Τεγόπουλος-Φυτράκης, 1997).

1.2 Πολιτιστικοί Οργανισμοί-Φορείς Πολιτισμού

Οι Πολιτιστικοί Οργανισμοί διαφοροποιούνται από τους κοινούς εμπορικούς οργανισμούς ως προς μια σειρά χαρακτηριστικών. Τα κυριότερα αφορούν το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, ο τρόπος χρηματοδότησής τους, οι στόχοι και το περιεχόμενό τους, οι εργασιακές σχέσεις και τέλος ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζουν το κοινό (Τσουρβάκας, 2013, σελ.21). Το κύριο χαρακτηριστικό τους γνώρισμα είναι ότι ασχολούνται με θέματα που αφορούν τον πολιτισμό. Η προώθηση του πολιτισμού μιας χώρας επιτυγχάνεται με τη βοήθεια των Πολιτιστικών Οργανισμών. Στόχος των Πολιτιστικών Οργανισμών είναι να φέρουν τους πολίτες πιο κοντά στα κοινά, στον ίδιο τους δηλαδή τον πολιτισμό. Μέσα από πολιτιστικές δράσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, εκδηλώσεις κα.ά. οι Πολιτιστικοί Οργανισμοί ενισχύουν έχουν τη δύναμη να προωθήσουν τον πολιτισμό μιας χώρας, να

ενημερώσει για πολιτισμούς άλλων χωρών (μέσω συνεργασίας) και το κυριότερο να φέρει πιο κοντά τον πολίτη στις τέχνες και τα γράμματα.

1.3 Είδη Πολιτιστικών Οργανισμών

Οι Πολιτιστικοί Οργανισμοί χωρίζονται σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες:

- στους δημόσιους (όπως είναι η Εθνική Βιβλιοθήκη, η Κρατική Τηλεόραση και το Ραδιόφωνο, το Εθνικό Θέατρο κτλ),
- στους ιδιωτικούς (όπως είναι οι εκδοτικοί οίκοι, οι εφημερίδες, ιδιωτικά κανάλια κτλ),
- στους υβριδικούς· σύμπραξη δηλαδή ιδιωτικών και δημοσίου (όπως είναι οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, εξωραϊστικοί σύλλογοι, φιλανθρωπικές οργανώσεις κτλ) και
- τέλος, υπάρχουν εκείνοι οι οργανισμοί που μέσω των ιδιωτικοποιήσεων, μετατράπηκαν από δημόσιους σε ιδιωτικούς. (Τσουρβάκας, 2013, σελ.21).

1.4 Πολιτιστικά Αγαθά

Κάθε Πολιτιστικός Οργανισμός δεν αποσκοπεί μόνο στο οικονομικό κέρδος σε αντίθεση με εμπορικούς οργανισμούς, εταιρίες κ.ά. Σκοπός και στόχος του είναι να προσφέρει στο κοινό μια ποικιλία από αγαθά. Τα αγαθά τα οποία προσφέρουν στους επισκέπτες τους αποτελούν τα λεγόμενα «πολιτιστικά αγαθά». Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει η Ελληνική Εταιρία Δικαίου Αρχαιοτήτων , ως **"πολιτιστικά αγαθά"** νοούνται οι μαρτυρίες της ύπαρξης και της ατομικής και συλλογικής δραστηριότητας του ανθρώπου¹ .

Σύμφωνα με τον Ν. 1114/81 τα πολιτιστικά αγαθά εξειδικεύονται στα εξής:

- Τα κινητά και ακίνητα τα οποία έχουν μεγάλο πολιτιστικό ενδιαφέρον για την πολιτιστική κληρονομιά των λαών, όπως τα μνημεία αρχιτεκτονικής, της τέχνης ή της ιστορίας, εκκλησιαστικά ή κοσμικά, οι αρχαιολογικές τοποθεσίες, τα οικοδομικά σύνολα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον ιστορικό ή καλλιτεχνικό, τα έργα τέχνης, τα

---

¹ <http://www.law-archaeology.gr/Index.asp?C=12> (15/1/2017)

χειρόγραφα, βιβλία και άλλα αντικείμενα καλλιτεχνικού, ιστορικού ή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, όπως επίσης η επιστημονική συλλογή βιβλίων, αρχείων ή πιστών αντιγράφων αγαθών.

- Τα οικοδομήματα των οποίων κύριος και πραγματικός σκοπός είναι η διαφύλαξη ή η έκθεση των κινητών πολιτιστικών αγαθών που αναφέρονται παραπάνω, όπως τα μουσεία, οι μεγάλες βιβλιοθήκες, οι χώροι φυλάξεως των αρχείων, όπως επίσης και τα καταφύγια τα οποία προορίζονται να προστατεύουν σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης τα ανωτέρω κινητά πολιτιστικά αγαθά.
- Τα κέντρα στα οποία περιέχεται σημαντικός αριθμός των ανωτέρω πολιτιστικών αγαθών και τα οποία ονομάζονται ως «κέντρα περιέχοντα μνημεία» (Μπιτσάνη, 2004).

Κατά τη σύμβαση της UNESCO² όπου κυρώθηκε με τον νόμο Ν.1103/80 «πολιτιστικό αγαθό είναι εκείνο, το οποίο κοσμικό ή θρησκευτικό, καθορίζεται από το κάθε κράτος, ως έχον σπουδαιότητα για την αρχαιολογία, την προϊστορία, την ιστορία, την φιλολογία των τεχνών ή των επιστημών» (Παπαπετρόπουλος, 2006: 36).

Τα πολιτιστικά αγαθά διακρίνονται σε δυο κατηγορίες: τα υλικά και άυλα. Στα υλικά αγαθά συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων όλα τα αρχαιολογικά ευρήματα, οι ιστορικοί τόποι, τα έργα τέχνης και τα γραπτά μνημεία. Στα άυλα ανήκουν εκτός των άλλων οι παραδόσεις, τα έθιμα, η γλώσσα, η μουσική και ο χορός (Κόνσολα, 1982). Τα πολιτιστικά αγαθά χαιρούν προστασίας τόσο από την διεθνή, όσο και από την ελληνική νομοθεσία. Για τον λόγο αυτό έχουν συναφθεί διεθνείς συμβάσεις για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς, αρκετές από τις οποίες έχουν ενσωματωθεί και στην ελληνική έννομη τάξη. Αυτό πηγάζει τόσο από την σημασία που έχουν τα αγαθά αυτά για την διατήρηση της εθνικής μνήμης και ταυτότητας κάθε έθνους, όσο και την ιδιότητα τους ως δημιούργημα και κτήμα της πανανθρώπινης κοινότητας.

Μια από τις σημαντικότερες διεθνείς συμβάσεις για την διεθνή προστασία των πολιτιστικών αγαθών είναι η Σύμβαση των Παρισίων (1970), η οποία κυρώθηκε στη χώρα μας με τον Ν.1103/1980. Σύμφωνα με τη σύμβαση αυτή πρέπει να λαμβάνονται όλα τα

---

² Σύμβαση για τη προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Παρίσι 1972), Ν. 1103/80

απαραίτητα μέτρα για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών από την παράνομη εισαγωγή εξαγωγή και μεταβίβαση της κυριότητας τους. Εκτός από αυτή, εξίσου σημαντική είναι και η Σύμβαση των Παρισίων (1970), η οποία κυρώθηκε στην χώρα μας με τον Ν. 1126/1981. Η σύμβαση αυτή στοχεύει στην προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς που έχει εξαιρετική παγκόσμια αξία. Με τη Σύμβαση αυτή η UNESCO συνδέει την πολιτιστική κληρονομιά με το φυσικό περιβάλλον, αξιολογώντας και θέτοντας στο ίδιο ιεραρχικό επίπεδο τα μνημεία της φύσης με τα μνημεία του ανθρώπινου πολιτισμού

Στα πολιτιστικά αγαθά κάθε χώρας δικαιούχοι είναι όλοι οι πολίτες. Όπως τα μουσεία και τα αρχεία της κάθε χώρας έτσι και οι Βιβλιοθήκες, αποτελούν τους βασικούς τομείς του πολιτισμού και συμβάλλουν στην διατήρηση της γνώσης και των τεκμηρίων της.

1.5 Οι Βιβλιοθήκες ως Πολιτιστικοί Οργανισμοί

Οι Βιβλιοθήκες ανήκουν στον ευρύτερο κλάδο του πολιτισμού. Μαζί με τα Μουσεία, τα Πολιτιστικά Κέντρα, τα Θέατρα, τους Κινηματογράφους, τις Εταιρίες Μουσικής Παραγωγής, τους Εκδοτικούς Οίκους, τις Γκαλερί αποτελούν τους Πολιτιστικούς Φορείς –Πολιτιστικούς Οργανισμούς κάθε Χώρας.

Όλα τα επιτεύγματα των ανθρώπων, σε κάθε εποχή μπόρεσαν και διατηρήθηκαν στο χρόνο χάρη στις Βιβλιοθήκες. Η αλήθεια του παρελθόντος μεταφέρθηκε στο παρόν και θα μεταφέρεται στο μέλλον χάρη σε αυτές. Με την ιδιότητα επομένως του «φύλακα», οι βιβλιοθήκες ανεξάρτητα από τις διάφορες μορφές που έχουν σε κάθε φάση αποτελούν στοιχείο της πολιτιστικής παρακαταθήκης κάθε λαού (Λιόντης, 1996). Στη σημερινή εποχή όμως ο ρόλος των βιβλιοθηκών δεν περιορίζεται μόνο στη φύλαξη αυτής της παρακαταθήκης αλλά κυρίως στη διάχυσή της στην κοινωνία! Η προβολή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, η διάδοσή της στο παρόν και το μέλλον, η διαφύλαξη της «εθνικής μνήμης» και η προστασία του δικαιώματος των πολιτών για πρόσβαση στην πληροφορία, αποτελούν τους στόχους των σημερινών Βιβλιοθηκών.

1.6 Βιβλιοθήκες - Είδη Βιβλιοθηκών

Οι βιβλιοθήκες ανάλογα με το κοινό στο οποίο απευθύνονται, χωρίζονται σε σχολικές, δημόσιες, ακαδημαϊκές και ειδικές. Οι σχολικές βιβλιοθήκες στεγάζονται εντός του σχολικού κτηρίου και απευθύνονται κυρίως στις πληροφοριακές ανάγκες των μαθητών. Οι δημόσιες βιβλιοθήκες απευθύνονται κυρίως στους δημότες μιας συγκεκριμένης περιοχής. Είναι «ανοιχτές» στο κοινό και η συλλογή καλύπτει διάφορες θεματικές κατηγορίες.

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες παρόλο που απευθύνονται κυρίως στην ακαδημαϊκή κοινότητα, μερικές είναι «ανοιχτές» προς το ευρύ κοινό. Ειδικές βιβλιοθήκες χαρακτηρίζονται οι βιβλιοθήκες που συνήθως εξυπηρετούν πολύ συγκεκριμένο κοινό ή προσωπικό. Τέτοιες είναι συνήθως οι βιβλιοθήκες ερευνητικών κέντρων, μουσείων, νοσοκομείων, ιδιωτικών εταιρειών και δημόσιων οργανισμών. Όλα τα είδη των βιβλιοθηκών όμως έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό. Όλες οι βιβλιοθήκες αποτελούσαν και αποτελούν χώρο συγκέντρωσης, οργάνωσης και διαχείρισης υλικού καταγεγραμμένης γνώσης και πληροφοριών.

1.7 Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες – Υπηρεσίες

Οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες ανήκουν στους Πολιτιστικούς Οργανισμούς, οι οποίοι απευθύνονται κυρίως σε ένα πιο εξειδικευμένο και απαιτητικό κοινό παρέχοντας μια ποικιλία από πολιτιστικά αγαθά (γνώση) και υπηρεσίες. Οι υπηρεσίες οι οποίες προσφέρονται από Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη σε Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη ποικίλουν. Οι πιο βασικές είναι :

- Δανεισμός Υλικού
- Δυνατότητα δημιουργίας φωτοαντιγράφων
- Δυνατότητα δημιουργίας εκτυπώσεων
- Αναγνωστήριο
- Εξυπηρέτηση Χρηστών
- Πληροφοριακή Εκπαίδευση Χρηστών
- Πρόσβαση σε Συλλογή Έντυπου Υλικού
- Πρόσβαση σε Συλλογή Οπτικοακουστικού Υλικού (Βίντεο, Dvds, slides)
- Ξεναγήσεις

- Υπηρεσία Διαδανεισμού (Δυνατότητα Παραγγελίας άρθρου /βιβλίου από άλλες Βιβλιοθήκες εντός ή εκτός χώρας)
- Πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης (ηλεκτρονικά βιβλία, ηλεκτρονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων κ.ά)
- Πρόσβαση σε ψηφιακές συλλογές (Ιδρυματικό Καταθετήριο, Διδακτορικές Διατριβές κ.ά)
- Πρόσβαση στις ηλεκτρονικές πηγές ακόμη και εκτός του Πανεπιστημιακού χώρου
- Online εξυπηρέτηση (μέσω chat)
Κ.ά

Οι προσφερόμενες υπηρεσίες σήμερα των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών έχουν ενισχυθεί και εξελιχθεί με τη χρήση των νέων τεχνολογιών. Όπως σε όλους τους τομείς του πολιτισμού έτσι και στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες η τεχνολογία και το διαδίκτυο έχουν συμβάλει στην πιο πλήρη, γρήγορη και ακριβή πληροφόρηση, μετατρέποντάς τες σε χώρους παροχής υπηρεσιών πληροφόρησης (Κόνσολα, 2006). Δεν αποτελούν δηλαδή μόνο χώρους διαφύλαξης της γνώσης, αλλά ένα ολοκληρωμένο δίκτυο παροχής υπηρεσιών στο οποίο ο χρόνος εντοπισμού και ανάκτησης της πληροφορίας είναι σημαντικός.

1.8 Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες - Ρόλος

Βασικός ρόλος μιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης εκτός από την εξυπηρέτηση των χρηστών της είναι και η συμβολή της στην έρευνα και την εκπαίδευση. Για να μπορέσει να συμβάλει στην έρευνα και την εκπαίδευση πρέπει και η ίδια η βιβλιοθήκη να ερευνηθεί και να εκπαιδευθεί. Θα πρέπει να ερευνήσει με ποιους τρόπους θα μπορέσει να συγκεντρώσει την επιστημονική γνώση καθώς και να εκπαιδευτεί η ίδια πρώτα, για το πώς θα πρέπει να εκπαιδεύει τους χρήστες της με σκοπό να αξιοποιούν όλες τις παρεχόμενες πηγές πληροφόρησης.

Μια Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη δηλαδή, θα πρέπει να εξελίσσεται μαζί με το εκπαιδευτικό ίδρυμα στο οποίο ανήκει. Για παράδειγμα στην εποχή μας πολλοί είναι αυτοί που επιλέγουν την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Για να μπορέσει να συμβάλει ενεργά μια

Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη σε αυτήν την μορφή εκπαίδευσης, οφείλει να προσαρμόσει τις υπηρεσίες της σε νέα δεδομένα όπως πρόσβαση στις υπηρεσίες από όπου και αν αυτός βρίσκεται. Η δυνατότητα αυτή δύναται μέσω ηλεκτρονικών μέσων όπως ιστοσελίδες, ειδικής πλατφόρμας, με τις οποίες ο χρήστης μπορεί ανά πάσα στιγμή να κάνει χρήση των παρεχόμενων υπηρεσιών της βιβλιοθήκης.

Είναι επιτακτική ανάγκη η προσαρμογή των υπηρεσιών σε μέσα τα οποία συμβάλουν στην ταχύτατη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση όλο και μεγαλύτερου αριθμού χρηστών. Μεγάλο στοίχημα σε μια εποχή όπου η ταχύτητα μετάδοσης, η άμεση πρόσβαση και η ασφάλεια των πληροφοριών παίζουν μεγάλο ρόλο, οι κινητές συσκευές έχουν εισβάλει δυναμικά και μπορούν να αποτελέσουν τον κινητήριο μοχλό για τον σκοπό αυτό.

1.9 Βιβλιοθήκες – Νέες Τεχνολογίες

Οι νέες τεχνολογίες και ιδίως η πληροφορική με το τεράστιο πλήθος των σύγχρονων εφαρμογών, έχει σχεδόν ταυτισθεί με οτιδήποτε χαρακτηρίζουμε ως ανάπτυξη. Κάθε χώρα που προσβλέπει στην ανάπτυξη (οικονομική, τεχνολογική κ.λπ.) έχει κυριολεκτικά «γαντζωθεί» από τις νέες τεχνολογίες.

Στον χώρο των Βιβλιοθηκών ο παλιός δελτικοκατάλογος που χρησιμοποιούσαν οι χρήστες της Βιβλιοθήκης στην προσπάθειά τους να εντοπίσουν το υλικό που αναζητούσαν, θεωρείται σήμερα μουσειακό αντικείμενο. Η αντικατάσταση του από online καταλόγους (opac catalog) διευκόλυνε όχι μόνο τους Βιβλιοθηκονόμους αλλά και τους ίδιους τους χρήστες. Η ταχύτητα με την οποία οργανώνονται, εντοπίζονται και ανακτούνται οι πληροφορίες σήμερα είναι αξιοσημείωτη.

Ο αυξανόμενος όγκος των πληροφοριών δεν έχει αξία αν δεν μπορεί να μετουσιωθεί σε γνώση και, ως εκ τούτου, να δημιουργήσει νέα γνώση, παραγωγή και πολιτισμό. Η σωστή διαχείριση της πληροφορίας, η εύκολη πρόσβαση σε αυτή και η γρήγορη ανάκτησή της, πραγματοποιείται με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών.

Οι σύγχρονες βιβλιοθήκες που έχουν εισέλθει στον κόσμο της τεχνολογίας μπορούν να προσφέρουν λειτουργική διασύνδεση ψηφιακών και παραδοσιακών βιβλιοθηκών,

διαχείριση βιβλιοθηκών μέσω ψηφιακών συστημάτων, ανάπτυξη ψηφιακών συλλογών, ενδιαφέροντες και κατατοπιστικούς διαδικτυακούς τόπους βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικές εκδόσεις, βάσεις δεδομένων , υποστηρικτικές υπηρεσίες, θεματικές πύλες (portals), ανάπτυξη δικτύων βιβλιοθηκών , απευθείας συνομιλία (online chat), πρόσβαση στις ηλεκτρονικές οποιαδήποτε ώρα και μέρα ενώ βρίσκεσαι εκτός της Βιβλιοθήκης, ψηφιακή ταυτότητα σε Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Facebook, Tweeter, κ.ά), πρόσβαση σε καταλόγους εξωτερικού κ.ά.

Αυτό που όμως εννοούμε με τον όρο νέο σήμερα, αποτελεί το παρελθόν του αύριο κάνοντας αντιληπτό ότι η τεχνολογία εξελίσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Σε μια εποχή όπου οι κινητές συσκευές έχουν εισβάλει δυναμικά στην καθημερινή μας ζωή με σκοπό την εξυπηρέτηση και την ενημέρωσή μας, οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες θα ήταν ωφέλιμο να αρχίζουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και μέσω ειδικών εφαρμογών (mobile library application) για κινητές συσκευές.

2. Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες & Κινητές/Φορητές Συσκευές

2.1 Τεχνολογική Εξέλιξη Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Ο χώρος των Βιβλιοθηκών , αποτελεί αναμφισβήτητα έναν πολυχώρο γνώσης. Πιο συγκεκριμένα οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες οι οποίες αποτελούν μέρος ενός κολεγίου, πανεπιστημίου ή άλλου ακαδημαϊκού ιδρύματος και υποστηρίζουν τις ανάγκες της έρευνας και της διδασκαλίας των καθηγητών και των φοιτητών (Schroth, 2013), επιδιώκουν την διάχυση της γνώσης που περιλαμβάνουν, στους επισκέπτες τους. Πρωταρχική ανάγκη των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο αποτελεί η εξυπηρέτηση των πληροφοριακών και μαθησιακών αναγκών της ακαδημαϊκής κοινότητας, χωρίς όμως να “κλείνει” τις πόρτες της στην τοπική κοινωνία.

Η τεχνολογική πρόοδος στους τομείς της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών εισέβαλε δυναμικά και στον χώρο των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Όσο εξελίσσεται ο τρόπος εκπαίδευσης, τόσο οφείλει και πρέπει να εξελίσσεται και ο χώρος των βιβλιοθηκών. Μια από τις βασικότερες επιδιώξεις των σύγχρονων Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών είναι να συμβαδίζει με την εποχή του. Σήμερα έχει αλλάξει ο τρόπος όπου διακινείται, μεταφέρεται και διατίθεται η πληροφορία προς τους χρήστες, καθώς οι ανάγκες των ίδιων των χρηστών αλλάζουν ακολουθώντας τις τεχνολογικές εξελίξεις (Γερόλιμος, 2008: 49). Σήμερα, η γνώση και οι πληροφορίες αποκτούν διαφορετική μορφή, οι οποίες μπορούν να ανακτηθούν ευκολότερα και γρηγορότερα ακολουθώντας τα νέα τεχνολογικά δεδομένα. Παλαιότερα τις πληροφορίες τις εντοπίζαμε πάνω σε χαρτί, αργότερα στην οθόνη του υπολογιστή και σήμερα τις εντοπίζουμε στην οθόνη του κινητού μας τηλεφώνου.

Με τη βοήθεια του διαδικτύου, οι ακαδημαϊκές και όχι μόνο βιβλιοθήκες κατάφεραν να παρέχουν στο κοινό τους, πληθώρα πληροφοριών μέσω των ιστοσελίδων τους. Οι ιστοσελίδες αυτές περιέχουν όχι μόνο γενικές πληροφορίες που αφορούν στις ώρες λειτουργίας της βιβλιοθήκης αλλά, και πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές εκπαιδευτικού περιεχομένου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την περιήγηση στην ιστοσελίδα είναι η σύνδεση στο διαδίκτυο. Για την πρόσβαση όμως στις ηλεκτρονικές πηγές που παρέχει η ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη εκτός από τη σύνδεση στο διαδίκτυο, απαιτείται και η εισαγωγή ειδικού κωδικού που παρέχεται από το ίδιο το Ίδρυμα στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, με σκοπό να κάνουν χρήση τις πηγές αυτές (δηλ. username και password).

2.2 Κινητές ή Φορητές Συσκευές

2.2.1 Χαρακτηριστικά

Με τον όρο *Κινητές Συσκευές (mobile devices)* δεν απευθυνόμαστε σε κάτι συγκεκριμένο, αλλά σε μια ομάδα συσκευών όπως είναι οι υπολογιστές ταμπλέτας (τα λεγόμενα Tablets), οι προσωπικοί ψηφιακοί βοηθοί (PDA, Personal Digital Assistant), τα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphones) και σε συσκευές αναπαραγωγής ψηφιακού πολυμεσικού υλικού (ipods). Από την ονομασία τους και μόνο (κινητές ή φορητές συσκευές) αντιλαμβανόμαστε ότι αποτελούν έναν μικρό (μόνο στο μέγεθος και όχι λειτουργικά) υπολογιστή τσέπης. Μεταξύ άλλων τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά των κινητών συσκευών είναι :

- η εύκολη μεταφορά τους λόγω του μεγέθους τους,
- η δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο είτε μέσω ADSL είτε μέσω WIFI,
- ο ελκυστικός τρόπος αναπαράστασης των πληροφοριών μέσω της τεχνολογίας αφής και των εφαρμογών (application) που χρησιμοποιούν.

Τα τελευταία χρόνια οι εφαρμογές για κινητές συσκευές έχουν αρχίσει να κάνουν την εμφάνισή τους και στο χώρο των βιβλιοθηκών. Η Κίνα και η Αμερική είναι από τις πρώτες χώρες όπου Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες ανέπτυξαν τέτοιου είδους εφαρμογές. Τι είναι στην πραγματικότητα όμως, αυτές οι εφαρμογές που έχουν κατακλύσει πολλούς τομείς της καθημερινότητά μας;

2.2.2 Ιστορική εξέλιξη Κινητών τηλεφώνων.

Στις αρχές τις δεκαετίας του '90 απογειώθηκε η χρήση κινητών τηλεφώνων. Πολύ γρήγορα περάσαμε στα κινητά τηλέφωνα δεύτερης γενιάς (2G), τα οποία έχουν πιο περιορισμένες δυνατότητες συγκριτικά με τα smartphones. Τα **Featured Phones** όπως ονομάζονται, μπορούν να πραγματοποιήσουν κλήσεις, να στείλουν μήνυμα κειμένου, δυνατότητα λήψης φωτογραφίας και τέλος δυνατότητα περιορισμένης περιήγησης στο διαδίκτυο (La, 2011 :11).

Κάνοντας την είσοδό του ο 21^{ος} αιώνας, παρουσιάστηκαν τα κινητά τηλέφωνα τρίτης γενιάς (3G), τα οποία παρείχαν απεριόριστες δυνατότητες και είναι τα γνωστά σε όλους Smartphones. Έγχρωμες φωτογραφίες, δυνατότητα αναπαραγωγής βίντεο , ψηφιακές κάμερες, μεγάλη μνήμη (εσωτερική και εξωτερική), δυνατότητα αποστολής και λήψης βίντεο όπως επίσης και η εισαγωγή πολλών παιχνιδιών στο λειτουργικό τους σύστημα αποτελούν μερικά από τα χαρακτηριστικά των κινητών της τρίτης γενιάς. Σημαντική διαφορά από τα προηγούμενα κινητά τηλέφωνα αποτελεί το γεγονός ότι γίνεται χρήση του διαδικτύου, έχοντας πρόσβαση σε περισσότερες λειτουργίες (La, 2011 :11).

Φτάνοντας στο σήμερα, κάνουμε λόγο για τα κινητά τηλέφωνα 4^{ης} γενιάς (4G). Μέχρι στιγμής αποτελούν τα πιο εξελιγμένα κινητά όχι μόνο από σχεδιαστική άποψη αλλά κυρίως από λειτουργική. Τα κινητά τηλέφωνα του σήμερα είναι με κινητά με οθόνη αφής. Η νέα τους τεχνολογία δίνει στους χρήστες πιο γρήγορη πρόσβαση στο internet, δίνοντας την ευκαιρία στους κατασκευαστές να δημιουργήσουν πιο εξελιγμένες εφαρμογές κινητών. Δίνεται έτσι η δυνατότητα στους χρήστες κινητών 4^{ης} γενιάς να έχουν πρόσβαση μέσω του κινητού τους σε ειδήσεις, μετεωρολογικές προβλέψεις, παιχνίδια, δυνατότητα εντοπισμού τους στο χάρτη (GPS) κ.ά. πολύ γρήγορα, χάρη στον γρήγορο επεξεργαστή που έχουν. Κάνοντας χρήση του Internet, τα κινητά αυτά αποκτούν δυνατότητες ηλεκτρονικού υπολογιστή. Η εταιρία Apple ήταν η πρώτη που παρουσίασε κινητά τηλέφωνα 4^{ης} γενιάς.

Το ποσοστό ιδιοκτησίας των smartphone σύμφωνα με έρευνα του Pew Research Center το 2012 ποικίλει ανάλογα με την ηλικία. Βάση της ίδιας έρευνας οι νεαροί ενήλικες ηλικίας 25-

34 ετών είναι πιο πιθανό κατά 81% να είναι κάτοχοι έξυπνων κινητών τηλεφώνων. Ακολουθούν τα νεαρά άτομα ηλικίας 18-24 ετών και μόνο ένα ποσοστό της τάξης του 18% των κατοίκων μεγάλης όμως ηλικίας δεν είχε καθόλου κινητό (Poulson, 2013).

Βάση μιας άλλης έρευνας που πραγματοποιήθηκε το 2012 από το ACRL Research Planning and Review Committee και αναφέρεται στο άρθρο του Yan Quan Liu παρατηρήθηκε ότι το 55% των προπτυχιακών φοιτητών είχε smartphones, το 62% είχε iPod και το 21% είχε άλλα είδη ταμπλέτας (Yan Quan Liu, 2015). Γενικότερα οι κάτοχοι των κινητών τηλεφώνων αυξάνονται διαρκώς. Σε αμερικάνικη έρευνα από το Pew Research Center το 2012 το 56% των ερωτηθέντων διέθετε ήδη κάποιο έξυπνο κινητό τηλέφωνο (Poulson, 2013).

Συνεπώς, αντιλαμβανόμαστε ότι οι ηλικίες που συνήθως αποτελούν την ακαδημαϊκή κοινότητα είναι αυτοί που κάνουν χρήση των κινητών τηλεφώνων και των εφαρμογών τους. Είναι δηλαδή εξοικειωμένοι με αυτόν τον τρόπο επικοινωνίας.

2.3 Εφαρμογές (application ή app)

2.3.1 Χαρακτηριστικά

Οι *κινητές εφαρμογές ή αλλιώς mobile apps* (mobile applications) είναι εφαρμογές λογισμικού που χρησιμοποιούνται από κινητές συσκευές όπως είναι οι ταμπλέτες, τα κινητά τηλέφωνα κ.ά. και εκτελούν κάποιες λειτουργίες. Ενώ τα λειτουργικά συστήματα όπως είναι το IOS και το Android “τρέχουν” τις γενικές λειτουργίες των συσκευών, οι εφαρμογές είναι μεμονωμένα προγράμματα τα οποία χρησιμοποιούνται για ειδικούς σκοπούς (Flair, 2013).

Για να μπορέσει να *τρέξει* η εφαρμογή στη συσκευή, απαιτείται το αντίστοιχο λειτουργικό σύστημα, το οποίο αποτελεί μάλιστα τον συνδετικό κρίκο ανάμεσα στην εφαρμογή και την κινητή συσκευή. Τα πιο γνωστά λειτουργικά συστήματα για κινητές συσκευές είναι τα παρακάτω : Android, IOS, Symbian, Blackberry και Windows Phone. Στις κινητές συσκευές με λογισμικό Android οι εφαρμογές “κατεβαίνουν” μέσω του καναλιού Google Play, για συσκευές iPhone μέσω του καναλιού Apple App Store, για συσκευές Nokia (Symbian)

μέσω του Nokia Store, για συσκευές Blackberry μέσω Blackberry App World και τέλος για συσκευές Windows Phone μέσω του καναλιού Windows Phone Store (Rager,2016).

Το κόστος υλοποίησης μιας εφαρμογής ποικίλει. Το περιεχόμενο, η δυναμική της εφαρμογής, η τεχνική υποστήριξη κ.ά. είναι μερικοί από τους παράγοντες που επηρεάζουν την κοστολόγηση μιας εφαρμογής. Αυτό που κάνει τόσο ξεχωριστές τις mobile apps, είναι το γεγονός ότι πολλές από αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς να υπάρχει internet καθώς επίσης και το ότι οι πληροφορίες εμφανίζονται προσαρμοσμένες σε κάθε φορητή συσκευή, διευκολύνοντας την ανάγνωσή τους.

Εικ.1 Λογότυπα Λογισμικού 4 εταιριών³

Με την διείσδυση του διαδικτύου στην καθημερινότητα μας, η εξάπλωση των κινητών συσκευών και τηλεφώνων ήταν ραγδαία. Η ανάπτυξη εφαρμογών που τρέχουν πάνω σε πλατφόρμες, αυξήθηκε εξαιτίας της εύκολης χρήσης τους. Οι εφαρμογές για κινητές συσκευές κυριαρχούν πλέον σε όλους τους τομείς της καθημερινότητάς μας.

2.3.2 Είδη Κινητών Εφαρμογών

Τρία είναι τα είδη των εφαρμογών για κινητές συσκευές . Ανάλογα με την τεχνολογία που χρησιμοποιείται για την δημιουργία μιας εφαρμογής , κατατάσσεται και στο αντίστοιχο είδος. Τα είδη είναι τα εξής : οι native apps, οι Web apps και οι hybrid apps.

- **Native apps** : Οι Native εφαρμογές αναπτύσσονται και λειτουργούν μόνο σε συγκριμένο λογισμικό, όπως για παράδειγμα σε συσκευές με android ή ios.

³ Πηγή φωτογραφίας : <https://media.licdn.com/mpr/mpr/p/7/005/084/3e7/1e2d205.jpg> (15/12/2016)

Απαιτείται εγκατάσταση και λειτουργούν σε όλα τα είδη και μοντέλα όπου έχουν το συγκεκριμένο λογισμικό. (Jobe, 2013)

- **Web apps:** Οι γλώσσες προγραμματισμού που χρησιμοποιούνται είναι JavaScript, CSS, HTML5 κ.ά. Δεν χρειάζεται για γίνει εγκατάσταση της εφαρμογής, απλά η σελίδα προσαρμόζεται στην οθόνη της συσκευής. Αποτελούν οικονομικότερη λύση έναντι των native apps. (Jobe, 2013).
- **Hybrid apps :** Οι υβριδικές εφαρμογές είναι ένας συνδυασμός των δύο παραπάνω. Για την δημιουργία τους χρησιμοποιείται τεχνολογία που χρησιμοποιείται για ιστοσελίδες (web) οι οποίες προσαρμόζονται στο λειτουργικό σύστημα των συσκευών. Απαιτείται εγκατάσταση (Jobe, 2013).

2.4 Βιβλιοθήκες – Χρήση Εφαρμογών

2.4.1. Βιβλιοθήκες- mobile apps

Ο τομέας της εκπαίδευσης έχει επωφεληθεί πολύ από την ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών. Σήμερα ολοένα και περισσότερα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα προσπαθούν να προσαρμόσουν τις υπηρεσίες τους στα νέα δεδομένα και στις νέες απαιτήσεις. Από τα συμβατικά πανεπιστήμια, πλέον κάνουμε λόγο για εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, η οποία στηρίζεται εξολοκλήρου σε εξελιγμένες λειτουργίες πληροφορικών συστημάτων . Οι βιβλιοθήκες για να μπορέσουν να συμβαδίσουν με όλες αυτές τις αλλαγές, απαιτείται να ακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις και να προσφέρουν τη γνώση μέσα από νέους δρόμους και τεχνικά μέσα. Η χρήση εφαρμογών στον χώρο των Βιβλιοθηκών μπορεί να χαρακτηριστεί ως μελλοντική πραγματικότητα.

Το 2012 σε έρευνα των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών που έγινε στον Βορειοδυτικό Ειρηνικό (Pacific Northwest), παρατηρήθηκε ότι το 50% παρείχε την ιστοσελίδα με ή χωρίς τον κατάλογο της Βιβλιοθήκης σε mobile έκδοση, το 40% χρησιμοποιούσε

QR codes⁴ , το 38% είχε μια υπηρεσία μηνυμάτων κειμένου και το 18% διάφορες άλλες υπηρεσίες. Παρόλα αυτά το 31% των συμμετεχόντων στην έρευνα, απάντησε ότι δεν είχε καμία παρεχόμενη υπηρεσία για κινητές συσκευές (Yan Quan Liu, 2015). Παρόλο που το 38% δεν αποτελεί χαμηλό ποσοστό, σημασία πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι η τεχνολογική αλλαγή και εξέλιξη έχει εισβάλει πολύ δυναμικά στον χώρο των βιβλιοθηκών. Η αυξανόμενη χρήση των smartphones δεν γίνεται αλλά και δεν πρέπει να αφήσει αδιάφορο τον χώρο των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, που πλέον τους δίνεται η δυνατότητα να την «κουβαλάνε» οι χρήστες συνέχεια μαζί τους, μέσα στο κινητό τους.

Από το 2010 κιόλας σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε φοιτητές του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου, οδηγήθηκαν στο συμπέρασμα ότι εξαιτίας της χρήσης του διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων , οι βιβλιοθήκες θα πρέπει να εξετάσουν την παροχή μιας σειράς παρεχόμενων υπηρεσιών για κινητές συσκευές (Paterson & Low, 2011).

Τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο (όπως θα δούμε στην πιο κάτω έρευνα) έχουν ήδη αρχίσει να γίνονται προσπάθειες ανάπτυξης εφαρμογών Βιβλιοθήκης. Αν και σε εμβρυακή ακόμη μορφή, σημαντικό είναι ότι ο χώρος των βιβλιοθηκών έχει τουλάχιστον αντιληφθεί ότι τα κινητά τηλέφωνα αποτελούν ένα μέσο το οποίο οι Βιβλιοθήκες μπορούν να χρησιμοποιήσουν με σκοπό να βρίσκονται πάντα κοντά στον χρήστη, παρέχοντάς του υπηρεσίες.

2.4.2 Mobile apps VS mobile ιστοσελίδες

Θα μπορούσαμε να αναρωτηθούμε για ποιό λόγο, από τη στιγμή που όλο και περισσότερες ιστοσελίδες δημιουργούνται με σκοπό να προσαρμόζονται σε όλες τις οθόνες συσκευών, να αναπτύξει μια βιβλιοθήκη τη δικής της εφαρμογή (mobile app).

Μια ιστοσελίδα είναι ένα σύνολο ψηφιακών εγγράφων τα οποία μπορούν να αποθηκευτούν και να είναι προσβάσιμα από το διαδίκτυο. Η πρώτη ιστοσελίδα

---

⁴ Ο κώδικας QR είναι ένας γραμμωτός κώδικας (barcode) δύο διαστάσεων, που δημιουργήθηκε από την ιαπωνική εταιρεία Denso-Wave το 1994. Το "QR" προέρχεται από τα αρχικά των λέξεων "Quick Response" (Γρήγορη Ανταπόκριση), γιατί οι δημιουργοί του είχαν ως κύριο σκοπό τα δεδομένα, που περιέχονται στον κώδικα, να αποκωδικοποιούνται με μεγάλη ταχύτητα.

Έχει την μορφή αυτή :

δημιουργήθηκε το 1991 και από τότε έχουν δημιουργηθεί άπειρες ιστοσελίδες και για διάφορους σκοπούς (Dziak, 2015).

Οι ιστοσελίδες των Βιβλιοθηκών αρχικά περιείχαν πιο στατικές πληροφορίες, όπως τα στοιχεία επικοινωνίας της Βιβλιοθήκης, ενημερωτικά φυλλάδια, ωράριο λειτουργίας κ.ά.. Η ιστοσελίδα μιας βιβλιοθήκης προορίζεται στο να διευκολύνει την διάχυση της πληροφορίας προς τους χρήστες (Ζαφειρόπουλος & Θεοδωρίδου, 2003). Σήμερα όμως βρίσκουμε τεράστια ποσότητα πληροφοριών οι οποίες μπορούν να ανακτηθούν μέσω των ηλεκτρονικών καταλόγων, μέσω των εργαλείων αναζήτησης), υπάρχει η δυνατότητα αναπαραγωγής βίντεο, είναι εφικτή ακόμη και η αλληλεπίδραση του κοινού με τη βιβλιοθήκη μέσω των online chat υπηρεσιών κ.ά. Στην ουσία οι ιστοσελίδες έχουν «φορτωθεί» με μεγάλο όγκο πληροφοριών. Ο όγκος των πληροφοριών και η ποικιλία των δεδομένων πολλές φορές προκαλεί υπερφόρτωση, με αποτέλεσμα να σταματάει η πρόσβαση στις πληροφορίες ή να καθυστερεί να επανέλθει, αποθαρρύνοντας τον χρήστη (Ζαφειρόπουλος & Θεοδωρίδου, 2003). Μια βιβλιοθήκη εστιάζει πάντα στις ανάγκες του χρήστη. Η εύκολη πρόσβαση στις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης αποφεύγοντας τα πολλά «κλικ» στη σελίδα καθώς, και η γρήγορη ανάκτηση των αποτελεσμάτων αποτελούν τις κυριότερες ανάγκες του χρήστη.

Οι εφαρμογές κινητών συσκευών παρόλο που κοστίζουν πολύ περισσότερο από την ανάπτυξη μιας ιστοσελίδας, στο τέλος ίσως να θεωρείται η οικονομικότερη λύση (Potnis, 2016:46). Το λειτουργικό κινητών συσκευών σήμερα, εξελίσσεται διαρκώς κάνοντας τις συσκευές ακόμη πιο δυναμικές., Μια βιβλιοθήκη εστιάζει πάντα στις ανάγκες του χρήστη. Η εύκολη πρόσβαση στις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης αποφεύγοντας τα πολλά «κλικ» στη σελίδα καθώς, και η γρήγορη ανάκτηση των αποτελεσμάτων αποτελούν τις κυριότερες ανάγκες του χρήστη.

2.5 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα μιας εφαρμογής

2.5.1 Πλεονεκτήματα παροχής Mobile app σε μια Βιβλιοθήκη

Σήμερα αρκετές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες κυρίως στο εξωτερικό έχουν ήδη αναπτύξει ή αναπτύσσουν μια εφαρμογή (Library Mobile App) με τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους. Κάποια από τα κυριότερα πλεονεκτήματα παροχής mobile App μιας Βιβλιοθήκης είναι τα παρακάτω :

- **Το να «βρίσκεσαι» πάντα μαζί με τον χρήστη.**

Αμερικάνικη έρευνα⁵ έδειξε ότι ο μέσος Αμερικανός ξοδεύει πάνω από δυο ώρες την ημέρα χρησιμοποιώντας το κινητό του τηλέφωνο. Η ύπαρξη μιας εφαρμογής με ένα καλοσχεδιασμένο εικονίδιο app πάνω στο κινητό του χρήστη, κάνει το μάτι του να συνηθίζει να βλέπει την εικόνα αυτή άσχετα με το αν τη χρησιμοποιεί συχνά, κάνοντάς της οικεία στα μάτια του. Αυτό μπορεί να αποτελέσει μέρος της προώθησης της Βιβλιοθήκης λειτουργώντας δελεαρτικά.

- **Άμεση πληροφόρηση και ενημέρωση**

Ένα από τα μεγαλύτερα οφέλη που έχει μια mobile app, είναι ότι όλες οι πληροφορίες που επιθυμεί η Βιβλιοθήκη να παρέχει στους χρήστες, μπορεί να το κάνει μέσω αυτής, χρησιμοποιώντας ακόμη και επιπρόσθετες ειδοποιήσεις (notifications). Όπως για παράδειγμα, ειδοποίηση που αφορά στην ληξιπρόθεσμη επιστροφή υλικού.

- **Γρήγορη Πρόσβαση στη Βιβλιοθήκη**

Κάνοντας χρήση της εφαρμογής, αποφεύγονται τα πολλά 'κλικ' με αποτέλεσμα να έρχεται ο χρήστης πιο κοντά στην πληροφορία.

- **Πρόσβαση σε Στατιστικά Στοιχεία**

Η βιβλιοθήκη μπορεί να έχει πρόσβαση σε στατιστικά

- **Πρόσβαση σε Σχόλια χρηστών**

Εγκαθιστώντας ο χρήστης την εφαρμογή αυτή στο κινητό του, του δίνεται απευθείας η δυνατότητα εάν το επιθυμεί, να αφήσει κάποιο σχόλιο. Σε περίπτωση π.χ. που

---

⁵ <http://www.geekwire.com/2014/flurry-report-mobile-phones-162-minutes/> (25/5/2016)

δημιουργηθεί κάποιο τεχνικό πρόβλημα στην εφαρμογή, ο χρήστης μπορεί να το γράψει, οπότε η Βιβλιοθήκη θα ενημερωθεί εγκαίρως, αποκαθιστώντας πιο γρήγορα το πρόβλημα.

2.5.2 Μειονεκτήματα

Το κυριότερο μειονέκτημα ανάπτυξης εφαρμογών είναι το κόστος. Το κόστος ανάπτυξης μιας εφαρμογής ποικίλει λόγω διαφόρων παραγόντων.

- Οι συνθήκες αγοράς τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή καθώς και το
- είδος της εφαρμογής αποτελούν τους κυριότερους παράγοντες που προσδιορίζουν το κόστος ανάπτυξής τους.

Το να δημιουργηθεί μια εφαρμογή η οποία ενημερώνεται και ανανεώνεται συνεχώς, απαιτεί και χρόνο αλλά και χρήμα.

Εκτός από το κόστος ανάπτυξης, σημαντική και αναγκαία είναι η συντήρηση και αναβάθμιση της εφαρμογής. Αν δεν υπάρχει καταρτισμένο προσωπικό για να μπορεί να όποτε χρειαστεί να διορθώσει ή να την ενημερώσει, τότε δεν υπάρχει στην ουσία εφαρμογή.

3. Η app-πραγματικότητα σε Ελλάδα και Κύπρο.

Έρευνα στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες Ελλάδας και Κύπρου

3.1 Το ξεκίνημα της έρευνας -Σκοπός

Για να μπορέσουμε να αντιληφθούμε την πραγματική εικόνα που παρουσιάζουν σήμερα οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες σε Ελλάδα και Κύπρο, όσον αφορά στην παροχή κάποιας mobile app προς τους χρήστες της, οδηγηθήκαμε στην παρακάτω έρευνα.

Πρωτογενής έρευνα

Θέμα : «Έρευνα για το αν οι Βιβλιοθήκες Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων σε Ελλάδα και Κύπρο προσφέρουν τις υπηρεσίες τους μέσω εφαρμογής (application) για κινητές συσκευές».

Στόχος της Έρευνας : Ο βασικός στόχος της έρευνας είναι να ενημερωθούμε για το αν υπάρχουν Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες που να έχουν αναπτύξει mobile Library App για τις υπηρεσίες τους, σε Ελλάδα και Κύπρο.

3.2 Μεθοδολογία

Αρχικά, το σκεπτικό ήταν να ξεκινήσουμε την έρευνα αναζητώντας μόνο στο GooglePlay⁶ (το οποίο υποστηρίζει εφαρμογές για κινητές συσκευές με λογισμικό Android), διαθέσιμες

---

⁶ GooglePlay : <https://play.google.com/store?hl=en> (24/9/2016)

εφαρμογές. Για την σωστή και ευρεία αναζήτηση χρησιμοποιήσαμε λέξεις κλειδιά όπως το όνομα του ακαδημαϊκού ιδρύματος σε συνδυασμό με τους όρους Βιβλιοθήκη/library, εφαρμογή/application-s/app-apps, mobile app-s, library app-s κ.ά. Ακολουθώντας όμως μόνο αυτόν τον τρόπο έρευνας, υπήρχε μεγάλη πιθανότητα να μην εντοπίσουμε και υπάρχουσες εφαρμογές, σε περίπτωση που η αναζήτηση ονόματος ήταν διαφορετική από την προβλεπόμενη.

Σκεφτήκαμε όμως, ότι θα ήταν πιο αξιόλογη η έρευνά μας εάν επικοινωνούσαμε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με όλες τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες τόσο σε Ελλάδα όσο και σε Κύπρο και να αναμένουμε να μας απαντήσουν. Όμως υπήρχε μεγάλη πιθανότητα να μην λαμβάναμε απαντήσεις.

Τέλος, καταλήξαμε ότι η καλύτερη λύση θα ήταν ένας συνδυασμός. Πρώτα κάναμε αναζήτηση στο GooglePlay, έπειτα τηλεφωνήσαμε σε όλες τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες μια προς μια, με σκοπό να μπορέσουμε να συλλέξουμε έγκυρη απάντηση στο ερώτημα *«εάν η Βιβλιοθήκη του Ακαδημαϊκού του Ιδρύματος έχει αναπτύξει εφαρμογή για κινητές συσκευές που να αφορούν στις παρεχόμενες υπηρεσίες της»*. Σε περιπτώσεις που πάλι δεν μπορέσαμε να έρθουμε σε επαφή με κάποιον αρμόδιο, στείλαμε ηλεκτρονικό μήνυμα.

3.3 Δυσκολίες Έρευνας

Πρέπει να σημειωθεί ότι η έρευνα έλαβε χώρα κατά την χρονική περίοδο Ιούνιο 2016 μέχρι και Σεπτέμβριο του 2016. Δυστυχώς, την περίοδο αυτή πολλοί υπάλληλοι λαμβάνουν την καλοκαιρινή τους άδεια, με αποτέλεσμα να μην μπορέσουμε να έρθουμε σε επαφή με κάποιες Βιβλιοθήκες.

Επίσης, μερικές φορές παρουσιάστηκε δυσκολία στο να αντιληφθούν κάποιοι υπάλληλοι τι ακριβώς ήταν αυτό ρωτούσαμε. Υπήρξαν και ελάχιστες περιπτώσεις όπου οι υπάλληλοι προσπαθώντας να μας δώσουν σωστή απάντηση στο ερώτημά μας, προωθούσαν το email μας σε άλλους συναδέλφους, με σκοπό να επικοινωνήσουν μαζί μας, αλλά δυστυχώς δεν λαμβάναμε πάντα απάντησή τους.

Τέλος, κυρίως στην περίπτωση της Ελλάδας, η οικονομική κρίση συνετέλεσε και στην μη επαρκή στελέχωση κάποιων Βιβλιοθηκών, με αποτέλεσμα οι προσωρινοί υπάλληλοι (άτομα

πρακτικής άσκηση κ.ά) με τους οποίους ήρθαμε σε επαφή να μην γνώριζαν να μας απαντήσουν.

3.4 Απρόοπτα Έρευνας

Μέσω της τηλεφωνικής επικοινωνίας που είχαμε με τους υπαλλήλους των Βιβλιοθηκών, σε πολλές περιπτώσεις η συζήτηση γινόταν πιο προσωπική. Η πολύ ευχάριστη εξέλιξη της συνομιλίας μας αυτής, μας έδωσε τη δυνατότητα να πάρουμε μια γεύση από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι Βιβλιοθήκες σήμερα, αλλά και από αυτές που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι ίδιοι οι υπάλληλοι προσπαθώντας πάντα να εξυπηρετούν το κοινό.

Η άσχημη οικονομική κατάσταση που διανύει η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, δεν έχει προκαλέσει μόνο οικονομικά προβλήματα στους οργανισμούς αυτούς. Το καθεστώς διαθεσιμότητας, η μείωση μισθών, η μη ύπαρξη κινήτρων μέσα στην εργασία, οδήγησε το προσωπικό στο να μην είναι σε θέση αρχικά και σε διάθεση στη συνέχεια, να μπορούν να ακολουθούν όλες αυτές τις τεχνολογικές εξελίξεις προς όφελος των χρηστών που καλούνται να εξυπηρετούν

3.5 Αποτελέσματα Έρευνας – Ελλάδα

Μετά την ολοκλήρωση της τηλεφωνικής μας επικοινωνίας, οδηγηθήκαμε στο συμπέρασμα ότι στην Ελλάδα είναι σχεδόν ανύπαρκτη η παροχή υπηρεσιών προς τους χρήστες των Βιβλιοθηκών, μέσω εφαρμογών για κινητές συσκευές. Βέβαια οι περισσότεροι υπάλληλοι, έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο άκουσμα των δυνατοτήτων που μπορεί να προσφέρει μια τέτοια εφαρμογή και κάποιες ανέφεραν ότι μόλις υπάρξει κάποια χρηματοδότηση, θα προσπαθήσουν να υλοποιήσουν.

Στον πίνακα (πιν.1) που ακολουθεί βλέπουμε ανά Ακαδημαϊκό Ίδρυμα αν υπάρχει κάποιο εξολοκλήρου Library App Βιβλιοθήκης ή κάποιο University App που να παραπέμπει στη Βιβλιοθήκη. Κάποιες Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες στο εξωτερικό μπορεί να μην έχουν υλοποιήσει μια εξολοκλήρου εφαρμογή Βιβλιοθήκης αλλά να υπάρχει η δυνατότητα μετάβασης σε αυτήν μέσω της εφαρμογής του Ιδρύματος (University App). Σε αυτές τις

περιπτώσεις ανήκει και η Βιβλιοθήκη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όπως θα δούμε και πιο κάτω.

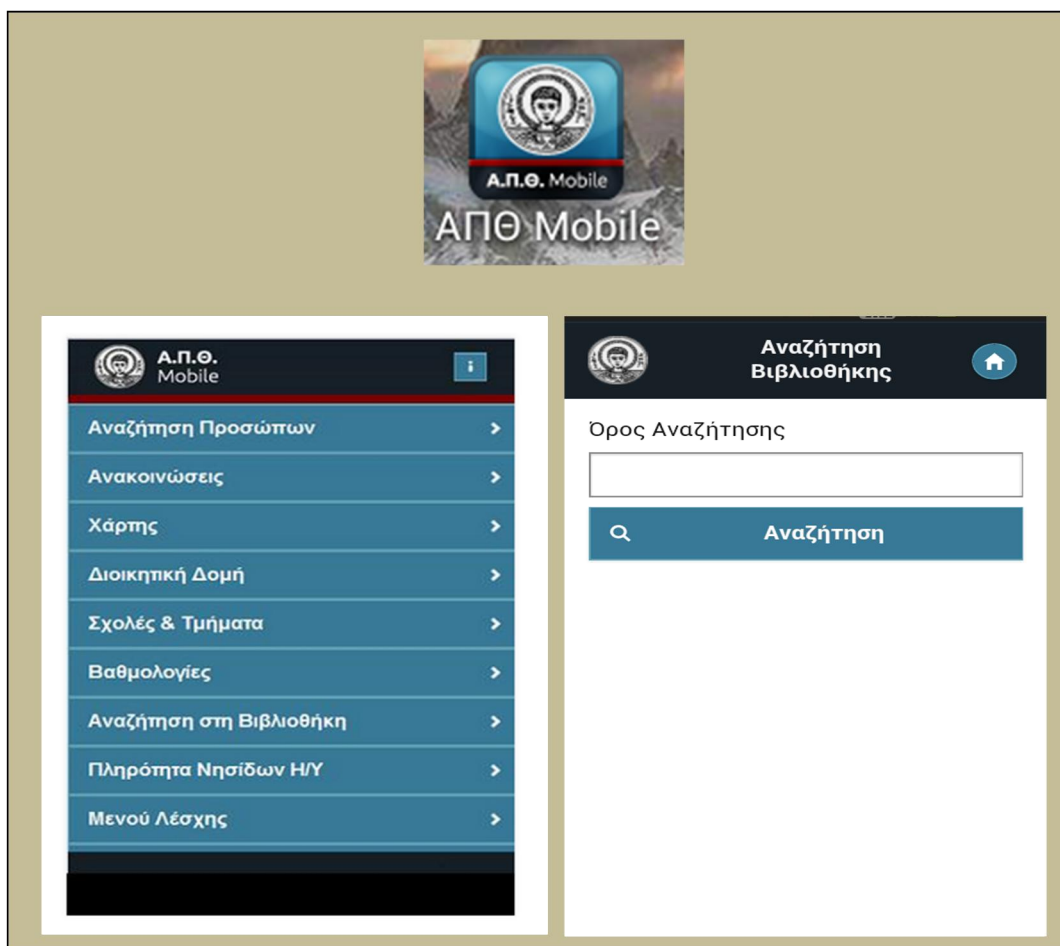
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Library App	University App	ΣΧΟΛΙΑ
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	Δυνατότητα αναζήτησης στον κατάλογο
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ			
ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΧΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΥ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΤΕΙ ΑΘΗΝΩΝ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΤΕΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Διδυμότειχο, Δράμα, Καβάλα)	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Πάτρα, Μεσολόγγι, Αίγιο, Αντίριο, Πύργος)	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Γρεβενά, Καστοριά, Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, Φλώρινα)	?	?	ΔΕΝ ΚΑΤΕΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (Γιάννενα, Πρέβεζα, Άρτα, Ηγουμενίτσα)	?	?	ΔΕΝ ΚΑΤΕΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Λάρισα, Τρίκαλα, Καρδίτσα)	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΤΕΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΣΕΡΡΕΣ)	?	?	ΔΕΝ ΚΑΤΕΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΤΕΙ ΛΑΜΙΑΣ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
ΤΕΙ ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΥ (Σπάρτη, Καλαμάτα)	?	?	ΔΕΝ ΚΑΤΕΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΤΕΙ ΧΑΛΚΙΔΑΣ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	

Πίν.1. Λίστα Ελληνικών Πανεπιστημίων και ΤΕΙ

Όπως μπορούμε να καταλάβουμε και από τον πίνακα 1, η κατάσταση στην Ελλάδα είναι απογοητευτική. Από τα 32 Ιδρύματα κανένα δεν έχει αναπτύξει την δική της εφαρμογή Βιβλιοθήκης.

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης παρέχει στους χρήστες της εφαρμογή με την ονομασία *Auth Mobile*⁷ (Α.Π.Θ. Mobile), όπου μέσα στις παρεχόμενες πληροφορίες του ίδιου του Πανεπιστημίου υπάρχει και η δυνατότητα αναζήτησης στον ηλεκτρονικό κατάλογο της Βιβλιοθήκης. Δεν υπάρχει ωστόσο εφαρμογή που να παρέχεται από την ίδια την Βιβλιοθήκη και να αφορά τις δικές της υπηρεσίες. Επιλέγοντας την επιλογή *Αναζήτηση στη Βιβλιοθήκη* μας μεταφέρει σε οθόνη όπου μπορούμε να πληκτρολογήσουμε όρους αναζήτησης και να αναμένουμε την ανάκτηση των αποτελεσμάτων. (εικ. 2). Η εφαρμογή για να λειτουργήσει απαιτείται να υπάρχει σύνδεση στο διαδίκτυο. Δεν παρέχεται κάποια άλλη υπηρεσία πέραν της αναζήτησης στον κατάλογο.

Εικ. 2 Εμφάνιση Εφαρμογής ΑΠΘ (Auth-Mobile⁸)

⁷ Περισσότερα στο Google Play : <https://play.google.com/store/apps/details?id=gr.auth.drupal&hl=en>

⁸ Τελευταία ανάκτηση της εφαρμογής AuthMobile στις 18/9/2016.

Κάνοντας αναζήτηση στο GooglePlay, θετική έκπληξη αποτέλεσε το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο όπου φέρεται να έχει εφαρμογή Βιβλιοθήκης που να αφορά στις Υπηρεσίες της βιβλιοθήκης. Η ονομασία της εφαρμογής είναι DUTH Mobile App⁹. Αρνητική έκπληξη όμως προκάλεσε το γεγονός ότι δεν μπορέσαμε να την χρησιμοποιήσουμε και να δούμε και το πώς δουλεύει ούτε τις δυνατότητές της, διότι συνέχεια μας έβγαζε μήνυμα ότι «*συνέβη απρόβλεπτο σφάλμα*».

Αρχικά βλέπουμε το εικονίδιο-λογότυπο της εφαρμογής (εικ.3) Στη συνέχεια ακολουθεί η πρώτη οθόνη όπου περιλαμβάνει *κουμπιά* για Log in¹⁰, Menu, Announcements, Home και About. Επιλέγοντας την επιλογή Menu μεταφερόμαστε στην τρίτη οθόνη (εικ. 4), όπου εμφανίζει μια λίστα με τις ακόλουθες επιλογές : *Αρχική – Ανακοινώσεις - Αιτήματα Προσκτήσεων – Πληρωμές - Στοιχεία χρήστη – Ελληνικά - Αγγλικά*. Στην τέταρτη οθόνη (εικ. 4) μεταφερόμαστε στην οθόνη όπου μας επιτρέπεται να κάνουμε αναζήτηση στον κατάλογο. Πληκτρολογούμε για παράδειγμα τη λέξη κλειδί *art* και μας μεταφέρει στην πέμπτη οθόνη (εικ.4) ενημερώνοντάς μας, ότι αυτή τη στιγμή κάνει αναζήτηση του λήμματος. Τέλος μας μεταφέρει στην έκτη οθόνη (εικ.4) όπου μας εμφανίζει μήνυμα ύπαρξης κάποιου προβλήματος.

Σε επικοινωνία που είχαμε με τη Βιβλιοθήκη του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου, ενημερωθήκαμε ότι η συγκεκριμένη εφαρμογή υλοποιήθηκε στα πλαίσια μιας χρηματοδότησης χωρίς να γνωρίζουν περισσότερες πληροφορίες όπως, αν έτρεξε η εφαρμογή, αν λειτούργησε κτλ.

Με την ευκαιρία αυτή οφείλουμε να σχολιάσουμε ότι είναι ανώφελο να υπάρχει μια εφαρμογή αλλά να μην δουλεύει. Για να μην υπάρχει παραπληροφόρηση στους χρήστες είναι προτιμότερο οι εφαρμογές που δεν παρέχουν πλέον σωστή πληροφόρηση να «κατεβαίνουν». Βέβαια για να μπορούν να λειτουργούν σωστά τέτοιου είδους εφαρμογές, καθίσταται απαραίτητη η ύπαρξη εξειδικευμένου προσωπικού έτσι ώστε να είναι σε θέση να την συντηρούν και να την αναβαθμίζουν όποτε χρειάζεται.

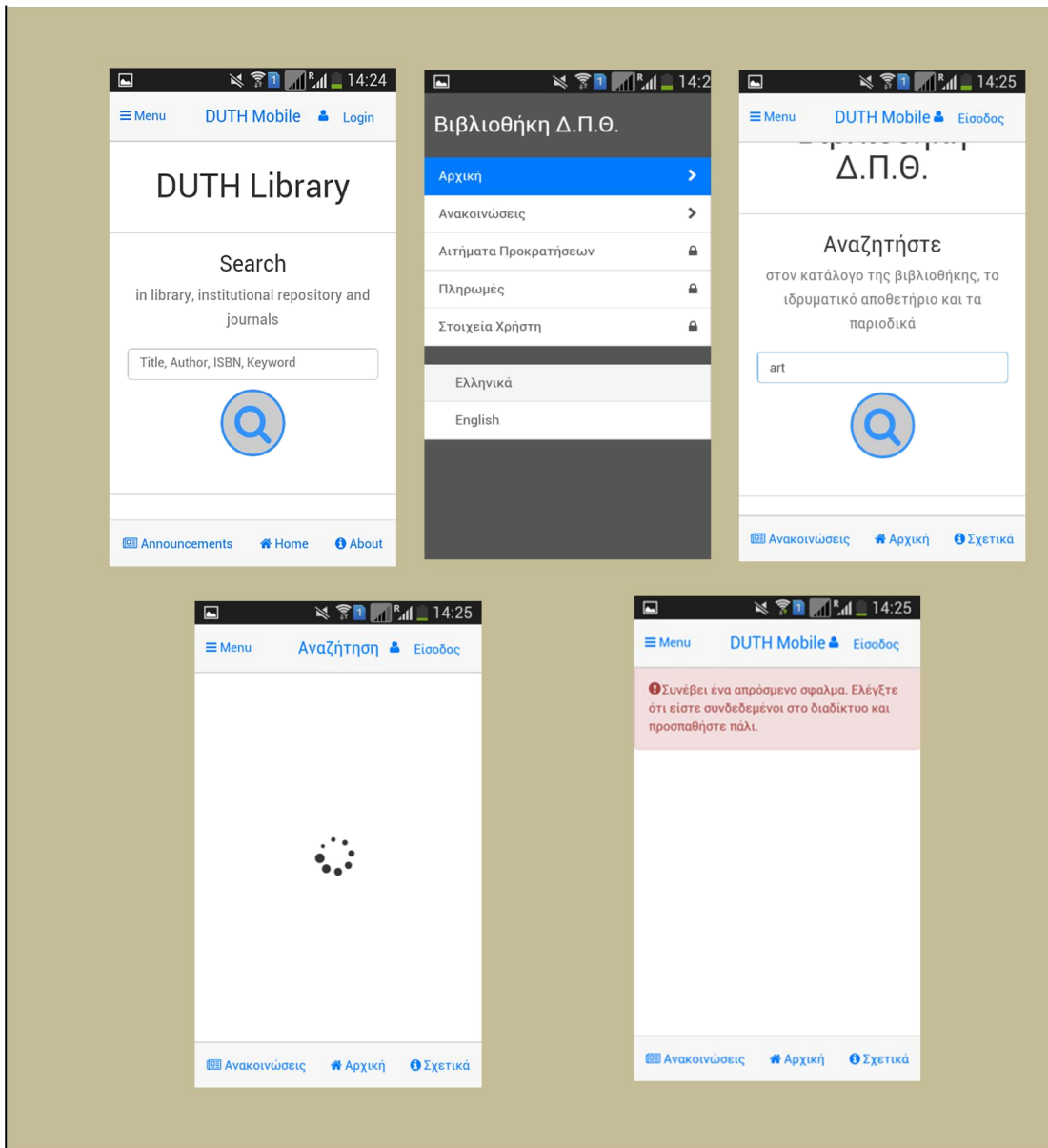
---

⁹ Περισσότερα στο Google Play : <https://play.google.com/store/apps/details?id=duth.mobile.application2&hl=el>

¹⁰ Δεν μπορέσαμε να συνδεθούμε διότι προφανώς απευθύνεται μόνο σε ενεργά μέλη του Πανεπιστημίου όπως φοιτητές, καθηγητές, προσωπικό κ.ά .

Εικ. 3. Οθόνη Duth Mobile

Εικ.4. Οθόνες Duth Library App

3.6 Αποτελέσματα Έρευνας - Κύπρος

Στην Κύπρο η κατάσταση φαίνεται να είναι πιο αισιόδοξη. Η έρευνα αφορούσε τις 7 Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες της Κύπρου, των τριών Δημόσιων και των τεσσάρων Ιδιωτικών Πανεπιστημίων. Στον πίνακα (πιν.2) που ακολουθεί βλέπουμε ανά Ακαδημαϊκό Ίδρυμα αν υπάρχει κάποιο εξολοκλήρου Library App Βιβλιοθήκης ή κάποιο University App που να παραπέμπει στη Βιβλιοθήκη.

ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Library App	University App	ΣΧΟΛΙΑ
Uclan University	ΌΧΙ	Όχι	
Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	ΌΧΙ	Όχι	
Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου	ΌΧΙ	Όχι	Στο GooglePlay είχε εντοπιστεί μια εφαρμογή αλλά πλέον δεν δουλεύει.
Πανεπιστήμιο Frederick	?	?	Δεν κατέστη δυνατή η επικοινωνία
Πανεπιστήμιο Nearolis	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
Πανεπιστήμιο Κύπρου	ΌΧΙ	ΌΧΙ	
Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	ΝΑΙ	ΌΧΙ	https://play.google.com/store/apps/details?id=appinventor.ai_kyriakinho.CUTLibrary&hl=el

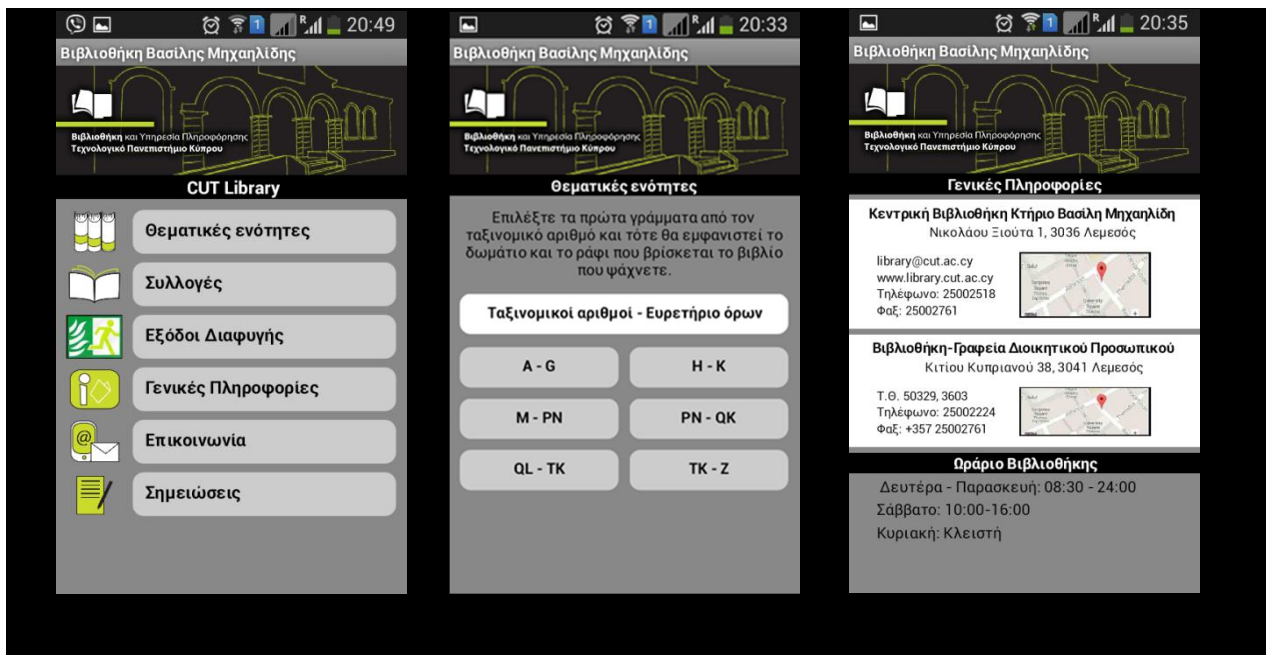
Πιν.2 Λίστα Κυπριακών Πανεπιστημίων

Όπως βλέπουμε και στον πιο πάνω πίνακα μόνο η Βιβλιοθήκη του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου ήδη παρέχει στους χρήστες της κάποιες από τις υπηρεσίες της μέσω μιας Library Mobile App. Ανήκει στις native apps και είναι διαθέσιμη μέσω στο GooglePlay. Οι προσφερόμενες υπηρεσίες δεν είναι ακόμη πάρα πολλές, παρόλα αυτά όμως αποτελεί μια ολοκληρωμένη εφαρμογή Βιβλιοθήκης. Αξίζει να σημειωθεί ότι εκτός από το Πανεπιστήμιο Frederick με το οποίο δεν μπορέσαμε τελικά να επικοινωνήσουμε, κάποιες από αυτές ήδη έχουν σκεφτεί να αναπτύξουν της δικής τους Εφαρμογή Βιβλιοθήκης το επόμενο διάστημα.

Πιο κάτω στην εικ. 5, βλέπουμε το λογότυπο που έχει ως σήμα κατατεθέν η Εφαρμογή της Βιβλιοθήκης του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου. Στην εικ.6 μπορούμε να δούμε κάποιες από τις οθόνες της εφαρμογής. Στην πρώτη οθόνη βλέπουμε το Μενού επιλογών που συμπεριλαμβάνει τις εξής κατηγορίες : *Θεματικές Ενότητες, Συλλογές, Έξοδοι Διαφυγής, Γενικές Πληροφορίες, Επικοινωνία* και τέλος, *Σημειώσεις*. Επιλέγοντας την επιλογή *Θεματικές Ενότητες*, μεταφερόμαστε στην δεύτερη οθόνη όπου μας δίνει σχετικές πληροφορίες. Αν επιλέξουμε την επιλογή *Γενικές Πληροφορίες* μας εμφανίζει την οθόνη όπου υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία της Βιβλιοθήκης καθώς επίσης την θέση της στον χάρτη, και τηλέφωνα επικοινωνίας. Η συγκεκριμένη εφαρμογή παρόλο που δεν σου δίνει προς το παρόν την δυνατότητα να κάνεις αναζήτηση τον κατάλογο , σου παρέχει άλλες πληροφορίες επίσης χρήσιμες και κατατοπιστικές για τον χρήστη.

Εικ. 5. Λογότυπο Εφαρμογής του ΤΕΠΑΚ

Εικ. 6. Οθόνες Μενού Εφαρμογής του ΤΕΠΑΚ

Μέχρι πρότινος εκτός από τη Βιβλιοθήκη του ΤΕΠΑΚ , και η Βιβλιοθήκη του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου προσέφερε υπηρεσίες μέσω όμως της Εφαρμογής του Ιδρύματος. Στην εφαρμογή του Πανεπιστημίου με την ονομασία EUC όπως φαίνεται και στην εικόνα 7., υπάρχει ειδικό εικονίδιο *Library*, όπου επιλέγοντάς μπορούσαμε να έχουμε πρόσβαση σε αρκετές υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης. Η διαφορά με την εφαρμογή του ΑΠΘ (Ελλάδας) είναι πολύ μεγάλη. Μέσα από το app του ΑΠΘ μπορείς να κάνεις μόνο μια απλή αναζήτηση στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης, βρίσκοντας πληροφορίες για το αν ένα βιβλίο είναι διαθέσιμο ή όχι, για την τοποθεσία του βιβλίου (παράρτημα βιβλιοθήκης), καθώς και την περιγραφή του βιβλίου (δηλ. ποιος είναι ο τίτλος, ο συγγραφέας, ημερομηνία έκδοσης κ.ο.κ.). Μέσα από το app του Ευρωπαϊκού μπορούσαμε μέχρι πρότινος όχι μόνο μια απλή αναζήτηση στον κατάλογο να κάνουμε αλλά να ενημερωνόμαστε για τα νέα της Βιβλιοθήκης, το ωράριο κτλ.

εικ.7 Εμφάνιση Μενού Εφαρμογής Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου

Δυστυχώς όμως τους τελευταίους μήνες η συγκριμένη εφαρμογή παρόλο που υπάρχει στο GooglePlay δεν μπορεί να λειτουργήσει την κινητή συσκευή. Επομένως καταλήγουμε ότι στην Κύπρο μόνο 1 στις 7 Βιβλιοθήκες παρέχουν εφαρμογή για κινητές συσκευές.

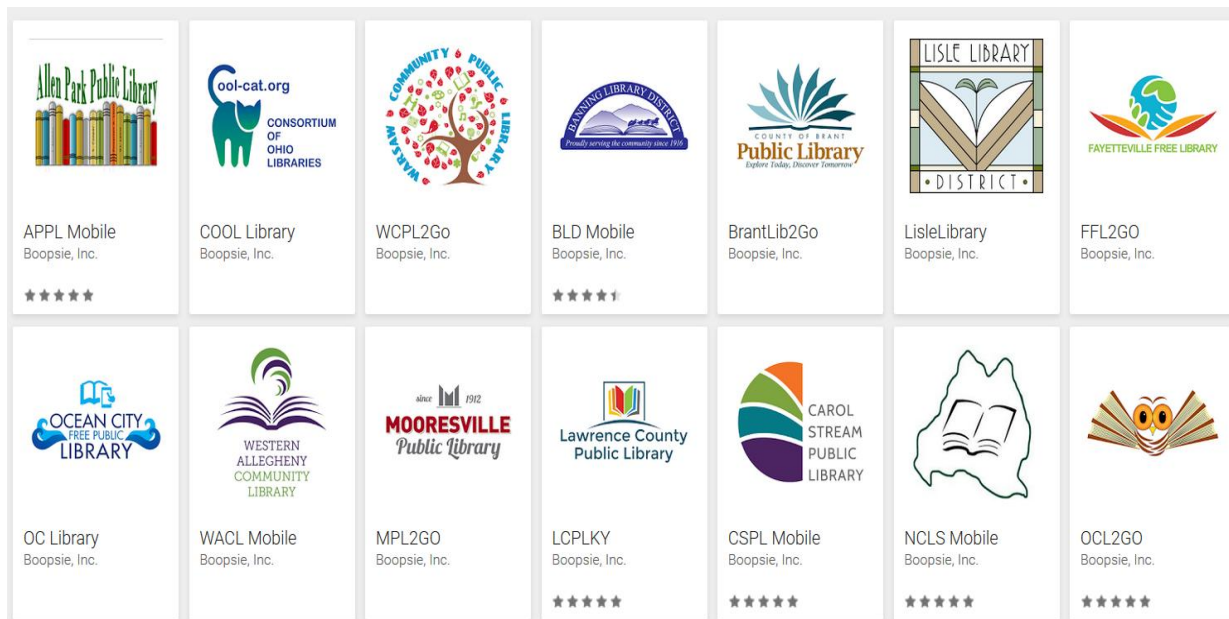
3.7 Συμπεράσματα έρευνας

Όπως αντιλαμβανόμαστε τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη η παροχή Library Mobile App. Αυτό μπορεί να οφείλεται ως ένα μεγάλο βαθμό και στην οικονομική κρίση που περνάνε και οι δύο χώρες, αλλά περισσότερο η Ελλάδα. Όταν η οικονομική ενίσχυση των Πανεπιστημίων συρρικνώνεται όλο και περισσότερο, είναι λογικό τα πανεπιστήμια να μην επενδύουν τόσο σε καινοτόμες ιδέες, διότι απαιτείται και πολύ δουλειά, και επαρκές προσωπικό με γνώσεις του αντικειμένου και φυσικά, κονδύλια.

Ολοκληρώνοντας αυτήν την έρευνα παρόλο που τα πιο πάνω στοιχεία δεν είναι ενθαρρυντικά, επικρατεί μια αισιοδοξία. Αισιοδοξία διότι οι περισσότεροι υπάλληλοι Βιβλιοθηκών έχουν αντιληφθεί ότι αυτό που σημαίνει μια ιστοσελίδα για μια Βιβλιοθήκη και όχι μόνο σήμερα, το ίδιο θα σημαίνει σε λίγα χρόνια μια εφαρμογή (application) για μια Βιβλιοθήκη.

3.8 Μια καλή Πρακτική. Η εφαρμογή Delaware

Στο εξωτερικό είναι πολύ διαδεδομένες οι mobile library apps οι οποίες προσφέρονται κυρίως από τις δημοτικές βιβλιοθήκες. Στον παρακάτω πίνακα μπορούμε να δούμε μια σειρά από διαθέσιμες εφαρμογές Βιβλιοθηκών που υπάρχουν στο Google Play (Android λογισμικό).

Εικ.8 Διαθέσιμες Mobile Library Apps

Είναι εντυπωσιακό ότι στην περιοχή Delaware της Αμερικής υπάρχει μια εφαρμογή στην οποία συμμετέχουν σχεδόν όλες οι δημοτικές βιβλιοθήκες της περιοχής. Κάτι αντίστοιχο βέβαια, θα μπορούσε να γίνει και για Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες. Επιλέξαμε να παρουσιάσουμε αυτήν την εφαρμογή διότι συμπεριλαμβάνει τις πιο βασικές λειτουργίες μιας Βιβλιοθήκης, την οποία χρησιμοποιήσαμε και όντως λειτουργεί.

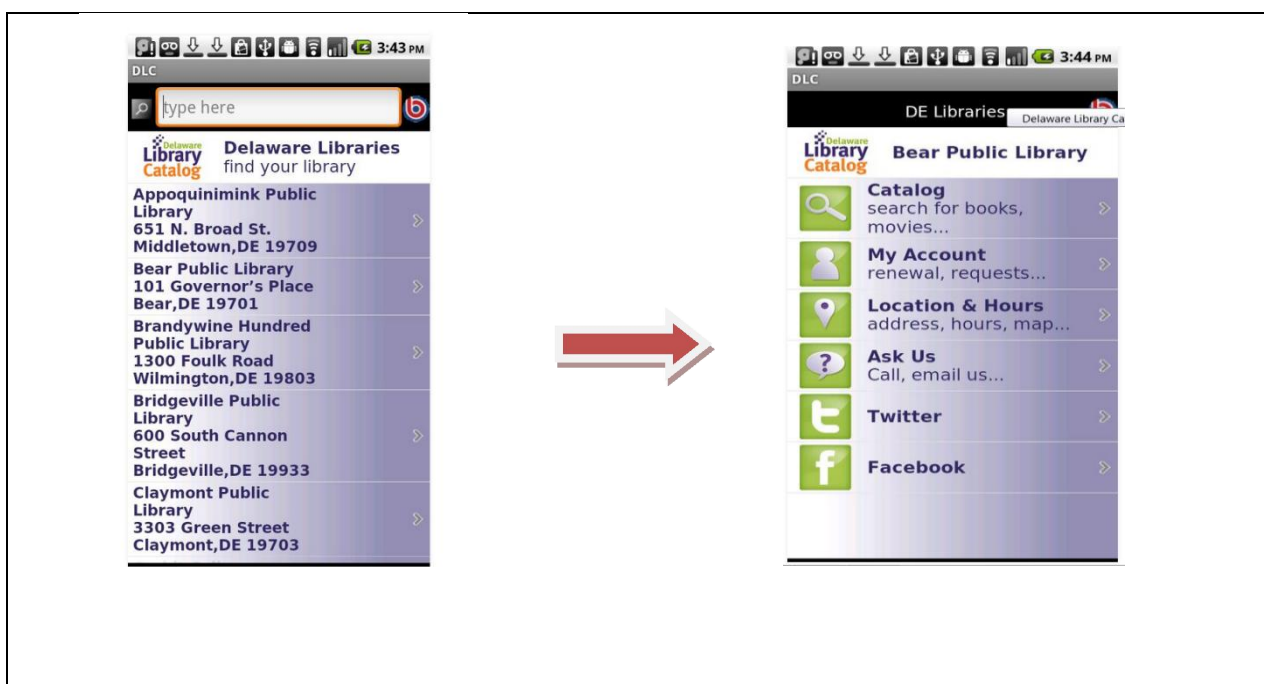
Κατεβάζοντας την εφαρμογή αυτή μπορείς να έχει πρόσβαση στον κατάλογο και των 33 βιβλιοθηκών. Για τους κατοίκους της περιοχής αυτό είναι πολύ βοηθητικό, διότι με μια αναζήτηση από το κινητό τους μπορούν να δούνε σε ποια δημοτική βιβλιοθήκη υπάρχει αυτό που ψάχνουν και αν είναι διαθέσιμο ή όχι.

Στις δυο παρακάτω οθόνες (εικ.9), μπορούμε να δούμε το πως εμφανίζεται η πρώτη και η δεύτερη σελίδα της εφαρμογής. Στην πρώτη εμφανίζεται μια μπάρα στην οποία μπορεί ο χρήστης να πληκτρολογήσει την βιβλιοθήκη που προφανώς του είναι πιο κοντά ή μπορεί

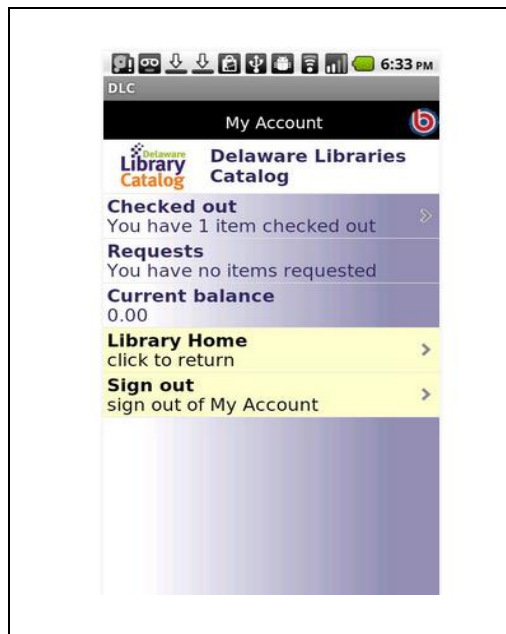
κάνει scroll στην σελίδα και να δει όλη τη λίστα με τις βιβλιοθήκες. Στην περιγραφή της εφαρμογής αναφέρεται ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να γίνει η αναζήτηση.

Στην δεύτερη εικόνα (εικ.9) έχουμε επιλέξει να κάνουμε αναζήτηση στη Βιβλιοθήκη *Bear Public Library* και έχουμε τις εξής επιλογές : αναζήτηση στον κατάλογο, ο λογαριασμός μου, υπηρεσία Booklook, επιλογή Downloadables,την επιλογή Learning, Events, Τοποθεσία και Ωράριο, Επικοινωνία και Κοινωνικά Δίκτυα

Εικ. 9 Οθόνες Εφαρμογής Delaware

Στην επιλογή Catalog γίνεται η αναζήτηση των βιβλίων με τον τρόπο που αναφέρεται στην περιγραφή της εφαρμογής. Πιο συγκεκριμένα πρέπει να πληκτρολογεί ο χρήστης το πρώτο ζευγάρι των γραμμάτων των λέξεων. Έτσι, για τα βιβλία με τίτλο « Jacqueline Kennedy Onassis » απλά πρέπει να πληκτρολογήσει " ja ke on" . Με την επιλογή My account δίνεται η επιλογή στον χρήστη να χρησιμοποιήσει τους προσωπικούς του κωδικούς (που τους λαμβάνει από τη Βιβλιοθήκη όταν κάνει την εγγραφή του) και να μπει στο λογαριασμό του βλέποντας πόσα βιβλία έχει δανεισμένα, τον αριθμό των αιτήσεων που έκανε, πιθανό πρόστιμο που μπορεί να έχει (εικ. 10).

Εικ..10 Εμφάνιση επιλογής My account

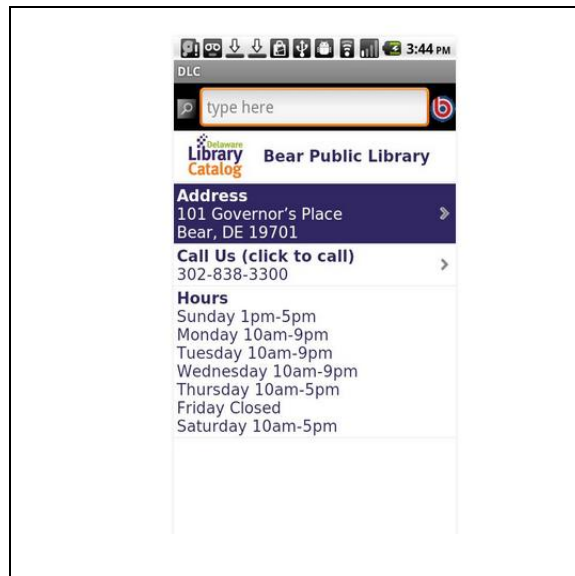
Με την επιλογή BOOKLOOK μπορεί ο χρήστης να σκανάρει το ISBN του Βιβλίου και απευθείας να του εμφανίσει όλες τις πληροφορίες του βιβλίου, καθώς επίσης και σε ποιες βιβλιοθήκες βρίσκεται. Η επιλογή αυτή είναι χρήσιμη όταν ο χρήστης για παράδειγμα βρίσκεται σε κάποιο βιβλιοπωλείο και θέλει να ενημερωθεί για το αν το βιβλίο που επιθυμεί, είναι διαθέσιμο στη Βιβλιοθήκη του.

Με την επιλογή Downloadables ο χρήστης μπορεί να διαβάσει ηλεκτρονικά βιβλία, να ακούσει οπτικοακουστικό υλικό καθώς να αναζητήσει υλικό στη Βάση Δεδομένων Ebsco μέσα από τις πλατφόρμες OverDrive και Flipster αντίστοιχα. Βέβαια απαραίτητη προϋπόθεση είναι να εισέλθει ο χρήστης με τους κωδικούς του.

Με την Επιλογή Learning ο χρήστης έρχεται σε επαφή με τις 10 κατηγορίες του ταξινομικού συστήματος DEWEY. Κάθε εκατοντάδα αντιστοιχεί σε μια κατηγορία γνώσης. Κάνοντας κλικ σε κάθε μια κατηγορία, μεταφέρεται στην ιστοσελίδα που αφορά στο ταξινομικό αυτό σύστημα.

Με την επιλογή EVENTS μπορεί ο χρήστης να ενημερωθεί για ανακοινώσεις της Βιβλιοθήκης.

Στην επιλογή Location & Hours μπορεί ο χρήστης να δει την ακριβή διεύθυνση της Βιβλιοθήκης που έχει επιλέξει μέσω του Google Map. Επίσης αναγράφεται το τηλέφωνο επικοινωνίας καθώς και το ωράριο λειτουργίας (εικ.11).

εικ.11. Εμφάνιση οθόνης Location & Hours

Και τέλος στην επιλογή Social Media αναφέρονται σε ποια κοινωνικά δίκτυα μπορείς να συνδεθείς με τη Βιβλιοθήκη.

Οφείλουμε να αναφέρουμε ότι όλες αυτές οι υπηρεσίες που παρέχει αυτή τη στιγμή η εφαρμογή δημιουργήθηκαν σιγά σιγά. Αρχικά παρείχε λιγότερες υπηρεσίες που σταδιακά τις εξελίχθηκαν. Αυτό σημαίνει ότι κάθε φορά η Βιβλιοθήκη μπορεί να προσθέτει ή να αφαιρεί παρεχόμενες υπηρεσίες ανάλογα με τις ανάγκες επιθυμεί να καλύπτει. Επικοινωνήσαμε με τη Βιβλιοθήκη και ενημερωθήκαμε ότι τη συγκεκριμένη Βιβλιοθήκη δεν την ανέπτυξε το υφιστάμενο προσωπικό της Βιβλιοθήκης, αλλά δόθηκε σε εταιρία.

Υπάρχουν αρκετά διαθέσιμα σχόλια για τη συγκεκριμένη εφαρμογή, που έγιναν από χρήστες που κατέβασαν και χρησιμοποίησαν την εφαρμογή αυτή.

4. Έρευνα Χρηστών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου

4.1 Το ξεκίνημα της Έρευνας- Σκοπός

Κύριος στόχος της δεύτερης έρευνας είναι να μελετήσουμε τις απόψεις των χρηστών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου . Επιπρόσθετα να απαντηθούν και τα παρακάτω ερωτήματα :

- α) Αν οι χρήστες της ΒΠΚ είναι κάτοχοι κινητών συσκευών,
- β) Αν χρησιμοποιούν εφαρμογές για τις καθημερινές τους συναλλαγές με άλλους φορείς (π.χ. τράπεζες),
- γ) Αν επιθυμούν την παροχή μιας εφαρμογής για τις υπηρεσίες τις Βιβλιοθήκες και τέλος,
- δ) ποιες είναι κατά τη γνώμη τους οι υπηρεσίες που σε περίπτωση δημιουργίας μιας εφαρμογής, απαραίτητα θα πρέπει να παρέχονται.

4.2 Μεθοδολογία

Η μέθοδος που επιλέχθηκε με σκοπό να συγκεντρώσουμε τις απόψεις των χρηστών της ΒΠΚ, είναι το ερωτηματολόγιο (Παράρτημα). Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε μέσω GoogleForms και αποστάλθηκε ηλεκτρονικά σε όλη την Πανεπιστημιακή Κοινότητα. Την Πανεπιστημιακή Κοινότητα αποτελούν οι Φοιτητές (προπτυχιακοί, Μεταπτυχιακοί, Διδακτορικοί), οι Καθηγητές, το Διοικητικό Προσωπικό καθώς και Εξωτερικοί Χρήστες (σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται και οι παλιοί απόφοιτοι του ΠΚ). Το ερωτηματολόγιο αποτελούν 14 ερωτήσεις. Οι 13 από τις 14 είναι υποχρεωτικές.

4.2.1 Ανάλυση Δείγματος – πληθυσμός έρευνας

Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε σε όλη την πανεπιστημιακή κοινότητα η οποία πιθανότατα ξεπερνάει τα 8,000 άτομα, αν υπολογίσουμε ότι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 μόνο οι φοιτητές (προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί) αριθμούσαν 6897¹¹.

- Διάρκεια έρευνας

Η έρευνα ήταν ενεργή για 5 ολόκληρες ημέρες. Το σκεπτικό μας ήταν ότι συνήθως τέτοιου είδους έρευνες που διεξάγονται μέσω email, οι ενδιαφερόμενοι απαντάνε τις 2 πρώτες ημέρες.

- Ανταπόκριση

Οι χρήστες οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στην έρευνα αριθμούν τους 320. Αν τον συγκρίνουμε με τον συνολικό αριθμό παραληπτών, σίγουρα παρατηρείται μεγάλη αποχή και αδιαφορία . Από την άλλη όμως το δείγμα αναμφισβήτητα αποτελεί ένα αντιπροσωπευτικό και ικανοποιητικό δείγμα των απόψεων των χρηστών της ΒΠΚ όσον αφορά το ερώτημά μας,, αφού η έρευνα έγινε χωρίς την άμεση επαφή με τους χρήστες-ερωτηθέντες. Υπήρξε ελευθερία στην επιλογή αν θα απαντήσουν. Τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα.

- Αδυναμίες Έρευνας - απρόοπτα

Λάβαμε σχόλια από 2-3 άτομα τα οποία αρχικά δεν μπορούσαν να απαντήσουν το ερωτηματολόγιο. Το πρόβλημα ήταν πιθανότατα ο browser που χρησιμοποιούσαν για να ανοίξουν το ερωτηματολόγιο, διότι μόλις το άνοιξαν με Google ή FireFox μπορούσαν να υποβάλουν κανονικά τις απαντήσεις. Επίσης η 14^η ερώτηση είναι ερώτηση ανοιχτού τύπου, όπου οι χρήστες καλούνται να δώσουν εν συντομία την απάντησή τους, εκφράζοντάς τις απόψεις τους για συγκεκριμένο θέμα. Η ελευθερία έκφρασης της ερώτησης αυτής, έδωσε την ευκαιρία σε μερικούς χρήστες να εκφραστούν για διάφορα άλλα θέματα που αφορούν τη ΒΠΚ.

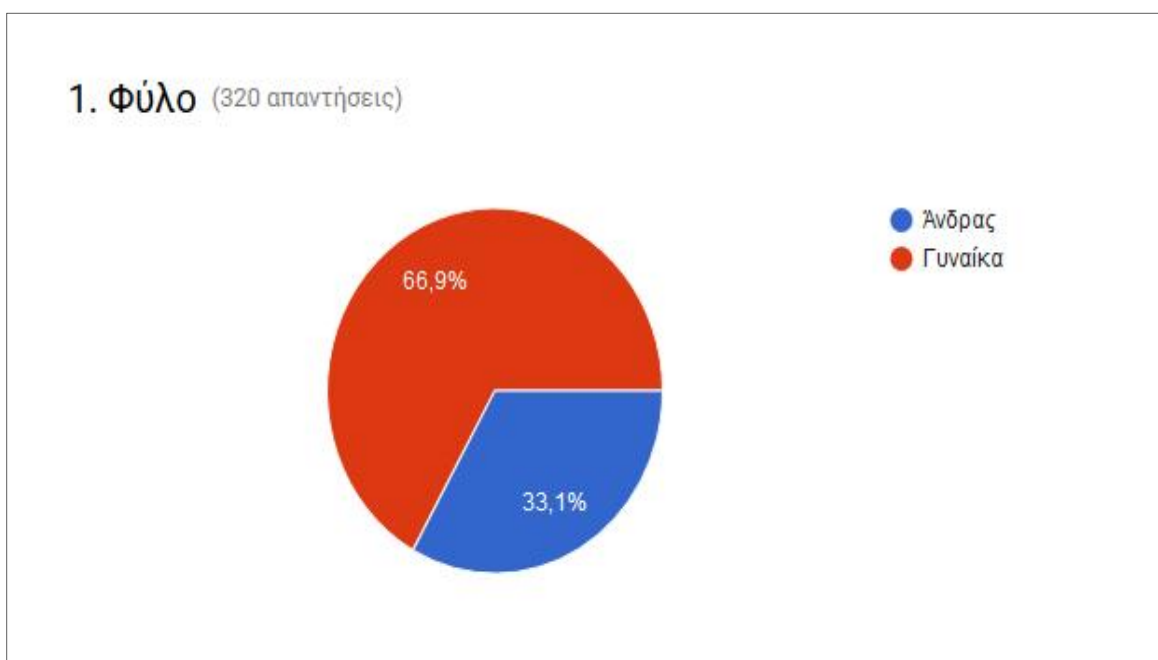
---

¹¹ Πηγή : <https://www.ucy.ac.cy/el/aboutus/brief-history> (26/10/2016)

4.3 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων

4.3.1 Προφίλ Δείγματος

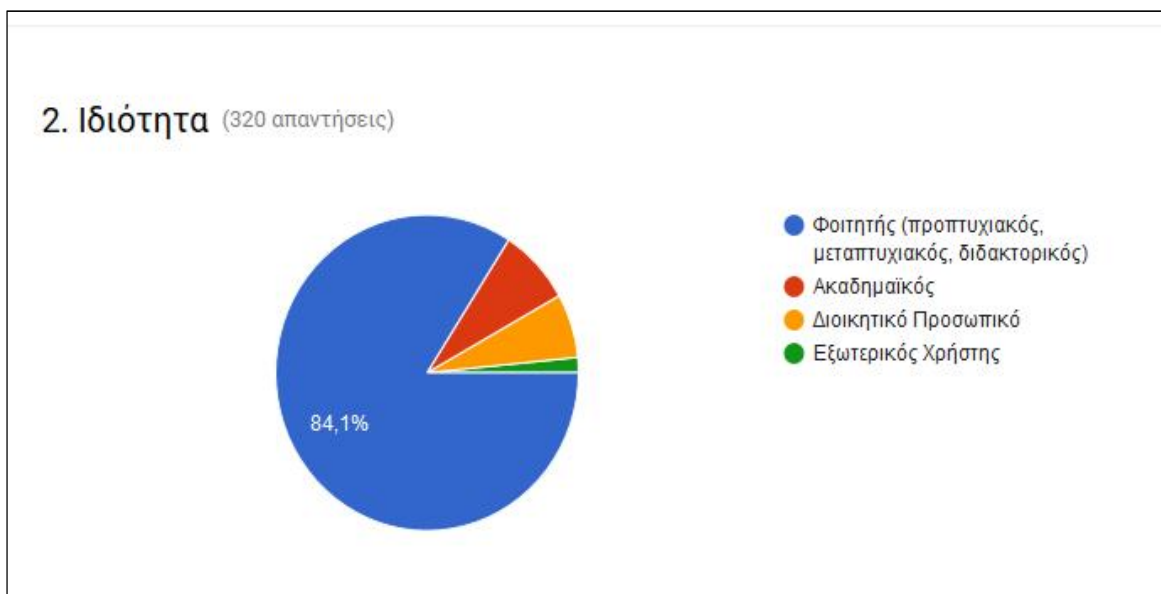
Το πρώτο ερώτημα του ερωτηματολογίου αναφέρεται στο φύλο του χρήστη. Όπως παρουσιάζεται και στο παρακάτω διάγραμμα (πιν.3) από το σύνολο (320 άτομα) των ερωτηθέντων, το 66,9% (214) που απάντησαν είναι γυναίκες και το 33,1 % (106 άτομα) άνδρες.

Πίνακας 3. Κατανομή ερωτηθέντων με βάση το φύλο

Στο διάγραμμα που ακολουθεί (πιν.4) παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι χρήστες που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν φοιτητές σε ποσοστό 84,1% (269 άτομα). Γεγονός απόλυτα λογικό διότι η πλειοψηφία των μελών που συγκροτούν το Πανεπιστήμιο είναι φοιτητές. Ακολουθούν οι Ακαδημαϊκοί σε ποσοστό 25% (25 άτομα), το Διοικητικό Προσωπικό σε ποσοστό 6,6 % (21 άτομα) και τέλος οι Εξωτερικοί χρήστες σε ποσοστό 1,6% (5 άτομα).

Παρατηρείται μεγάλη αποχή από την ιδιότητα τόσο των ακαδημαϊκών όσο και του διοικητικού προσωπικού. Η αποχή του διοικητικού προσωπικού θα μπορούσε θεωρητικά να δικαιολογηθεί διότι ίσως αρκετοί από αυτούς, να μην κάνουν χρήση της Βιβλιοθήκης και των υπηρεσιών της.

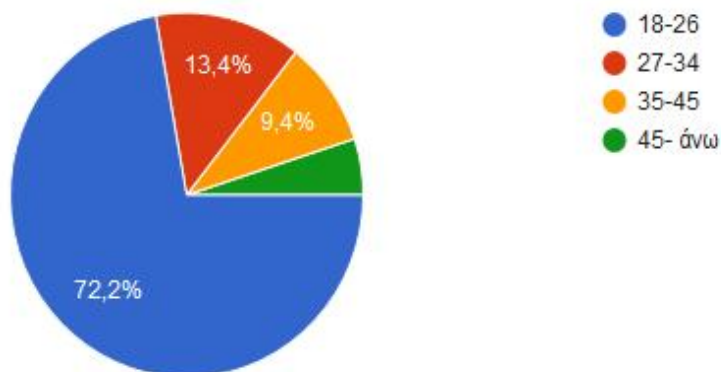

Πίνακας 4. Κατανομή ερωτηθέντων με βάση την ιδιότητά τους.

Βάση του τρίτου διαγράμματος (πίν. 5), παρατηρούμε ότι το 72,2 % (231 άτομα) που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ήταν ηλικίας μεταξύ 18-26 ετών. Το 13,4% ήταν μεταξύ 27-34, το 9,4 % ήταν μεταξύ 35-45 ετών και το 5% των ερωτηθέντων ήταν από 45 ετών και άνω.

Οι φοιτητές όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, αποτελούν την μεγαλύτερη κατηγορία χρηστών μέσα στο Πανεπιστήμιο, οπότε είναι ικανοποιητικό ότι λάβαμε την γνώμη τους διότι αποτελούν και τους περισσότερους χρήστες της Βιβλιοθήκης.

3. Ηλικία (320 απαντήσεις)

Πίνακας 5. Κατανομή ερωτηθέντων με βάση την ηλικία

4.3.2 Αποτελέσματα έρευνας

Το 4^ο ερώτημα του ερωτηματολογίου ανάλογα με την απάντηση που έδινε ο ερωτηθέν ή απαντούσε και στις 14 ερωτήσεις της έρευνας ή προχωρούσε στην ολοκλήρωση του ερωτηματολογίου. Όταν αναφερόμαστε σε εφαρμογές κινητών συσκευών, είναι απαραίτητο να απευθυνόμαστε σε χρήστες που τις χρησιμοποιούν. Οπότε η ερώτηση για το αν χρησιμοποιούν κινητές συσκευές ήταν απαραίτητη για την ουσιαστική μας έρευνα. Από τους 320 που έλαβαν μέρος το 2,5 % προχώρησε στην έγκαιρη ολοκλήρωση του ερωτηματολογίου ενώ το 97,5 συνέχισε και στις επόμενες ερωτήσεις. Στο παρακάτω διάγραμμα (πίν.6) απεικονίζεται ξεκάθαρα ότι το μεγαλύτερο ποσοστό χρησιμοποιεί σήμερα κινητές συσκευές και στον πίνακα 7 μπορούμε να δούμε τα χαρακτηριστικά των 8 ερωτηθέντων οι οποίοι δεν τις χρησιμοποιούν.

4. Χρησιμοποιείτε κινητές συσκευές (smartphone, tablet, ipad, wearables κτλ);

(319 απαντήσεις)

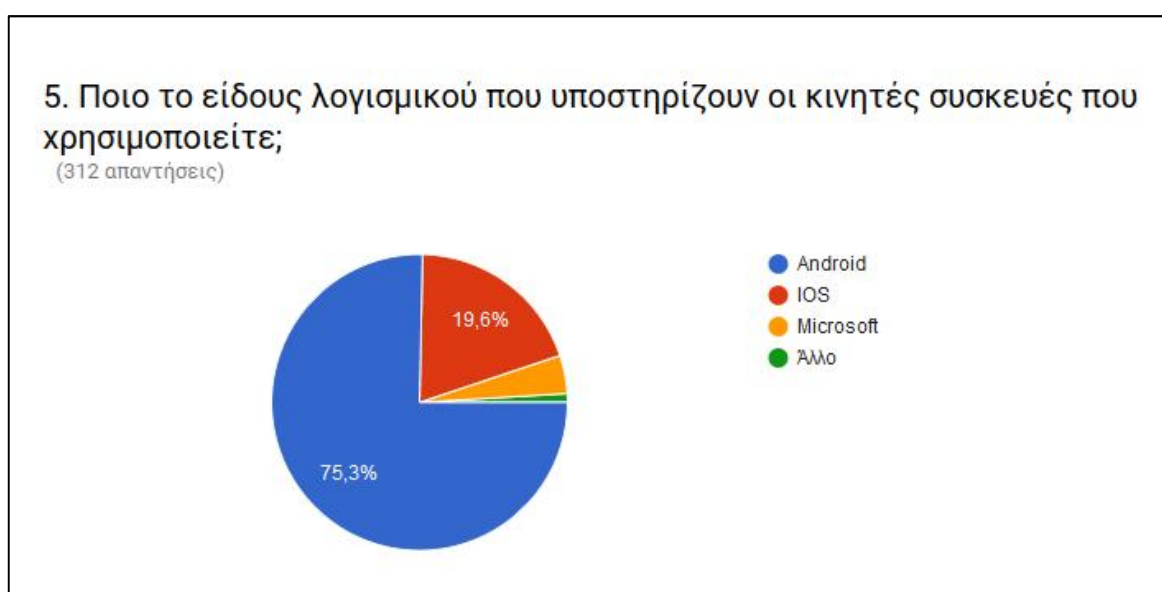
Πίνακας 6. Χρήση Κινητών Συσκευών

Φύλο	Ιδιότητα	Ηλικία
Άνδρας	Ακαδημαϊκός	27-34
Άνδρας	Φοιτητής (προπτυχιακός, μεταπτυχιακός, διδακτορικός)	18-26
Άνδρας	Φοιτητής (προπτυχιακός, μεταπτυχιακός, διδακτορικός)	18-26
Γυναίκα	Φοιτητής (προπτυχιακός, μεταπτυχιακός, διδακτορικός)	35-45
Άνδρας	Φοιτητής (προπτυχιακός, μεταπτυχιακός, διδακτορικός)	18-26
Γυναίκα	Φοιτητής (προπτυχιακός, μεταπτυχιακός, διδακτορικός)	18-26
Γυναίκα	Ακαδημαϊκός	35-45
Γυναίκα	Ακαδημαϊκός	45- άνω

Πίνακας 7. Χαρακτηριστικά ερωτηθέντων που δεν χρησιμοποιούν κινητές συσκευές.

Όσοι έδωσαν καταφατική απάντηση την ερώτηση 4 καλούνταν να απαντήσουν στο ερώτημα «ποιο το είδος λογισμικού που χρησιμοποιούν οι κινητές τους συσκευές». Σε μια μελλοντική δημιουργία μιας τέτοιας εφαρμογής είναι πλεονέκτημα να γνωρίζουμε το λογισμικό που χρησιμοποιούν οι περισσότεροι χρήστες, έτσι ώστε να αναπτύξουμε μια εφαρμογή την οποία αρχικά τουλάχιστον θα την χρησιμοποιεί το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών μας.

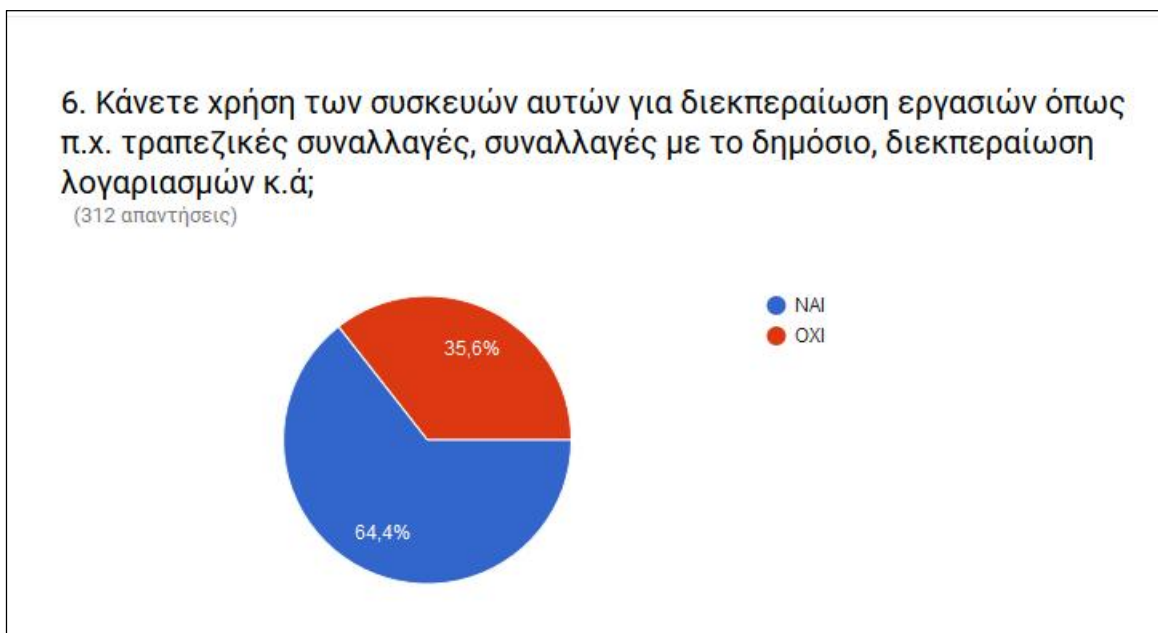
Στην παρούσα περίπτωση όπως απεικονίζεται και στον πίνακα 8, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων είναι χρήστες λογισμικού Android σε ποσοστό 75,3 % και ακολουθούν οι συσκευές με λογισμικό IOS σε ποσοστό 19,6 %. Οι συσκευές με λογισμικό Microsoft ανέρχονται σε ποσοστό 4,2 % και τέλος το 1% από τους ερωτηθέντες χρησιμοποιούν άλλο είδος λογισμικού.

Πίνακας 8. Είδη Λογισμικού των Κινητών Συσκευών των ερωτηθέντων

Σύμφωνα με το παρακάτω ερώτημα (πίν. 9) ενημερωθήκαμε ότι 64,4 % των ερωτηθέντων χρησιμοποιούν τις κινητές τους συσκευές προς διεκπεραίωση συναλλαγών με τρίτους. Αυτό σημαίνει ότι ήδη ένα μεγάλο ποσοστό είναι αρκετά εξοικειωμένο με τέτοιου είδους

χρήση. Οπότε θεωρητικά θα ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσει αντίστοιχες υπηρεσίες Βιβλιοθήκης μέσω μιας εφαρμογής.

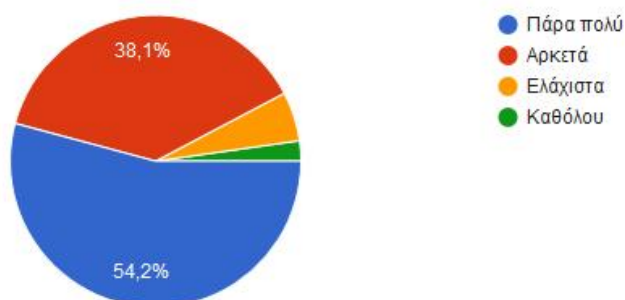

Πίνακας 9. Χρήση των κινητών συσκευών για γενικές συναλλαγές με τρίτους

Με την ερώτηση 7 επιδιώξαμε να ενημερωθούμε κατά πόσο οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι οι εφαρμογές κινητών συσκευών διευκολύνουν τις συναλλαγές τους με τρίτους. Τα αποτελέσματα που λάβαμε τα οποία απεικονίζονται και στο παρακάτω διάγραμμα (πίνακας 10), μας δηλώνουν ότι η πλειοψηφία με ποσοστό 92,3% (54,2% + 38,1%) απάντησε ότι τους διευκολύνουν οι εφαρμογές σε μεγάλο βαθμό ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό του 7,7% ότι δεν τους διευκολύνουν σχεδόν καθόλου.

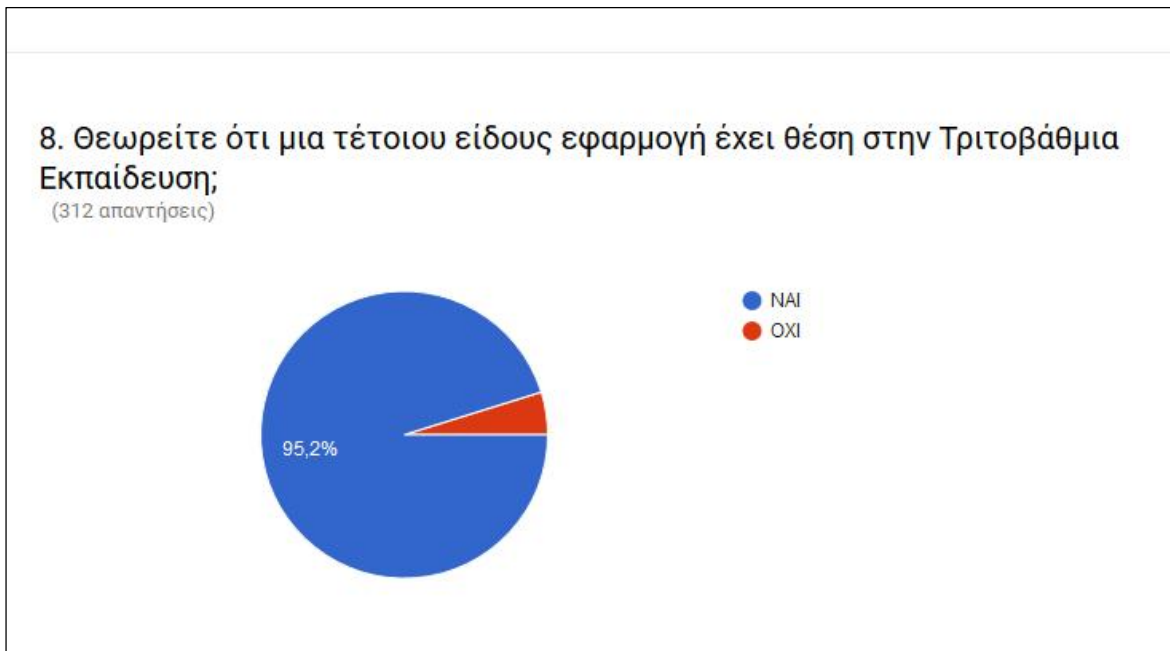
7. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως οι εφαρμογές (application) διευκολύνουν τις συναλλαγές σας με τρίτους ;

(312 απαντήσεις)

Πίνακας 10. Βαθμός ικανοποίησης των χρηστών που κάνουν χρήση εφαρμογών για τις συναλλαγές τους προς τρίτους.

Μέχρι σήμερα πιο σύνηθες ήταν η παροχή υπηρεσιών μέσω εφαρμογής κινητών συσκευών να προσφέρονται από εταιρίες όπως τράπεζες, δημοσίους και ιδιωτικούς οργανισμούς κ.ά. Η παροχή εφαρμογής από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα για τις υπηρεσίες τους, τα τελευταία χρόνια άρχισε να προσφέρεται. Από τους 312 ερωτηθέντες (Πίνακας 11) το 95,2 % θεωρεί ότι τέτοιου είδους εφαρμογές παροχής υπηρεσιών ,όντως θα πρέπει να προσφέρονται από τους φορείς της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

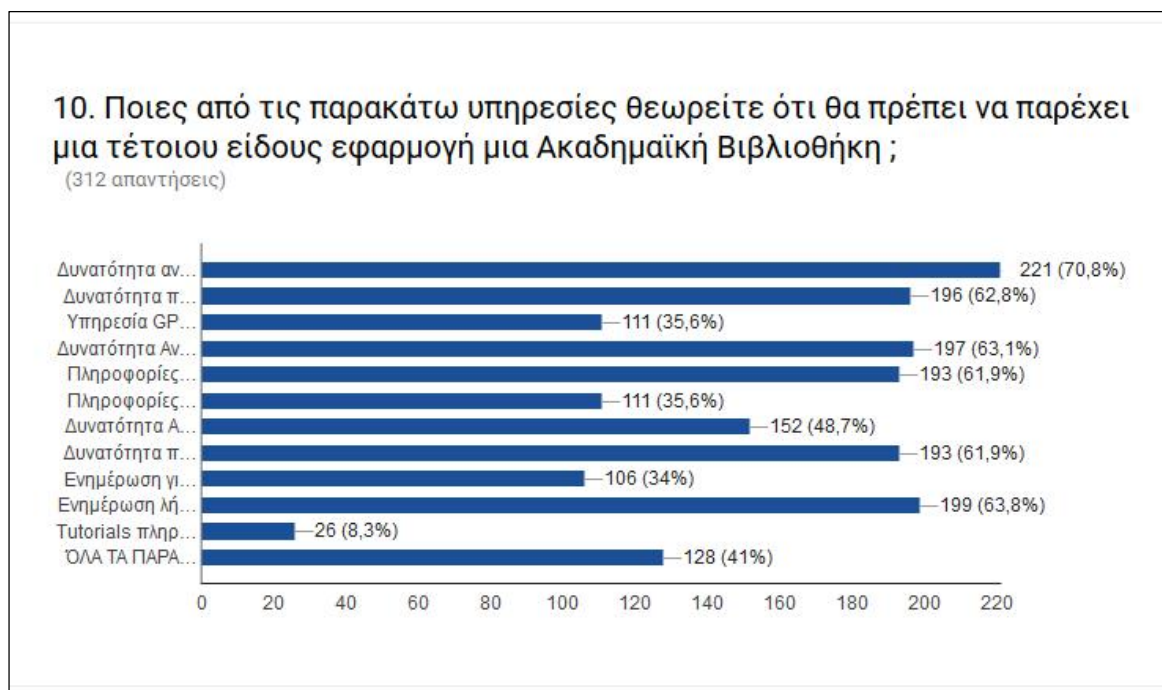
Πίνακας 11. Άποψη ερωτηθέντων για την ύπαρξη εφαρμογής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Εντυπωσιακό είναι ότι στο πιο πάνω ερώτημα το 95,2% των ερωτηθέντων τάσσεται υπέρ της παροχής τέτοιων εφαρμογών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, το ίδιο ακριβώς ποσοστό 95,2% (65,4% + 29,8%) θεωρεί ότι θα ήταν πολύ χρήσιμη η ύπαρξη μιας τέτοιας εφαρμογής από την Βιβλιοθήκη του ΠΚ ως εργαλείο πρόσβασης στις υπηρεσίες της. Ελάχιστα έως καθόλου χρήσιμη, τάσσεται μόνο το 4,8 % των ερωτηθέντων (πίνακας 12).

Πίνακας 12. Άποψη ερωτηθέντων για τον βαθμό χρησιμότητας μιας εφαρμογής της ΒΠΚ

Με το 10^ο ερώτημα λάβαμε τις απόψεις των ερωτηθέντων για το ποιες από τις υπηρεσίες που αναγράφονται στον πίνακα 14, θεωρούν ότι θα πρέπει να παρέχονται μέσω μιας εφαρμογής από μια Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη.

Πίνακας 13. Κατάταξη υπηρεσιών για παροχή από μια εφαρμογή Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης

Οι υπηρεσίες οι οποίες σύμφωνα με το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (πίνακας 13), θεωρούνται σημαντικές, είναι οι ακόλουθες :

- Δυνατότητα αναζήτησης στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης
- Δυνατότητα πρόσβασης στον προσωπικό λογαριασμό του μέσω log in
- Δυνατότητα ανανέωσης υλικού/κράτηση υλικού/εξόφληση προστιμίου
- Πληροφορίες για το Ωράριο Λειτουργίας
- Δυνατότητα πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Πηγές της Βιβλιοθήκης (Ηλεκτρονικά βιβλία κτλ) και
- Ενημέρωση λήξης λογαριασμού ή/και λήξης του δανειζόμενου υλικού

Το 48,7% των ερωτηθέντων θεωρούν επίσης σημαντική υπηρεσία για να παρέχεται μέσω εφαρμογής την δυνατότητα αποστολής sms/email προς τη Βιβλιοθήκη. Η υπηρεσία GPS για

καθοδήγηση μέσα στο χώρο της βιβλιοθήκης καθώς και η υπηρεσία παροχής πληροφοριών για τον κανονισμό Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης θεωρήθηκαν σημαντικές για το 35,6% των ερωτηθέντων.

Όχι τόσο σημαντικής σημασίας θεωρήθηκε η υπηρεσία ενημέρωσης για καινούριες προσκτήσεις με ποσοστό 34% και με πολύ χαμηλότερο ποσοστό του 8,3% θεωρήθηκε η υπηρεσίας παροχής tutorials πληροφοφιακής παιδείας.

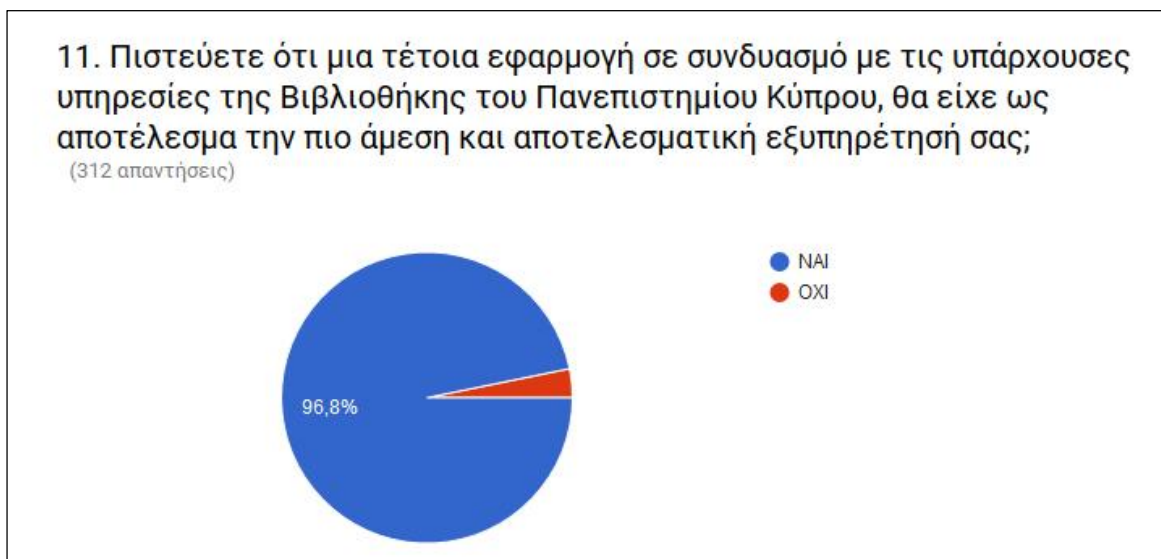
Στο σύνολό τους όλες οι υπηρεσίες (πίνακας 14), θεωρήθηκαν σημαντικές στο να παρέχονται μέσω εφαρμογής για κινητές συσκευές από μια Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη, σε ποσοστό 41% των ερωτηθέντων.

☐	Δυνατότητα αναζήτησης στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης
☐	Δυνατότητα πρόσβασης στον προσωπικό λογαριασμό μέσω Log in (δανεισμένο υλικό, προσωπικές πληρο
☐	Υπηρεσία GPS για σωστή καθοδήγηση μέσα στο χώρο της Βιβλιοθήκης
☐	Δυνατότητα Ανανέωσης Υλικού/ Κράτηση Υλικού/ Εξόφληση Προστίμου
☐	Πληροφορίες για Ωράριο Λειτουργίας
☐	Πληροφορίες για τον Κανονισμό Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης
☐	Δυνατότητα Αποστολής sms/email προς τη Βιβλιοθήκη
☐	Δυνατότητα πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Πηγές της Βιβλιοθήκης (Ηλεκτρονικά Βιβλία, Ηλεκτρονικά Πι
☐	Ενημέρωση για καινούριες Προσκτήσεις
☐	Ενημέρωση λήξης λογαριασμού ή/και λήξης του δανειζόμενου υλικού
☐	Tutorials πληροφοριακής παιδείας
☐	ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ

Πίνακας 14. Ερωτήσεις του 10^{ου} ερώτηματος

Όλες οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι γνωστό ότι αποσκοπούν στην καλύτερη εξυπηρέτηση του χρήστη. Με το 11^ο ερώτημα επιδιώξαμε να μάθουμε την γνώμη των ίδιων των χρηστών. Όπως απεικονίζεται στον πίνακα 15, κατά μεγάλη πλειοψηφία με ποσοστό 96,8% οι ερωτηθέντες όντως θεωρούν ότι αν η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου παρείχε μια

εφαρμογή για τις υπηρεσίες της, όντως θα εξυπηρετούσε αποτελεσματικότερα και γρηγορότερα.

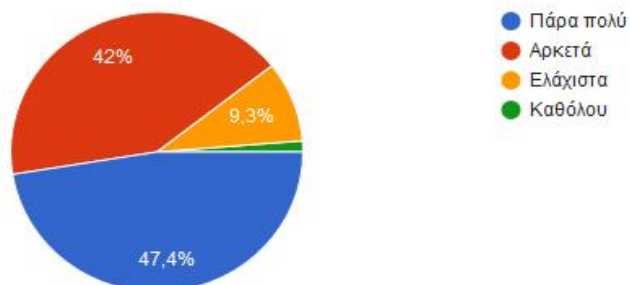
Πίνακας 15. Απεικόνιση άποψης των ερωτηθέντων

Σύμφωνα με την προηγούμενη απάντηση στο ερώτημα 11, σχεδόν όλοι όσοι ρωτήθηκαν συμφώνησαν ότι αν η ΒΠΚ παρείχε τις υπηρεσίες της μέσω μια εφαρμογής θα βοηθούσε στην αποτελεσματικότερη εξυπηρέτησή τους. Το ερώτημα όμως είναι εάν θα την χρησιμοποιούσαν. Βάση του πίνακα 16 οι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι το 47,7 % θα κάνανε χρήση της εφαρμογής σε μεγάλο βαθμό, το 42% ότι θα την χρησιμοποιούσε αρκετά και το 9,3 % σε ελάχιστο βαθμό. Υπήρξε και 1,3% των ερωτηθέντων το οποίο δήλωσε ότι δεν θα έκανε καθόλου χρήση της εφαρμογής.

12. Κατά πόσο εσείς προσωπικά θεωρείτε ότι θα κάνατε χρήση μιας τέτοιας εφαρμογής για τις συναλλαγές σας με τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου.

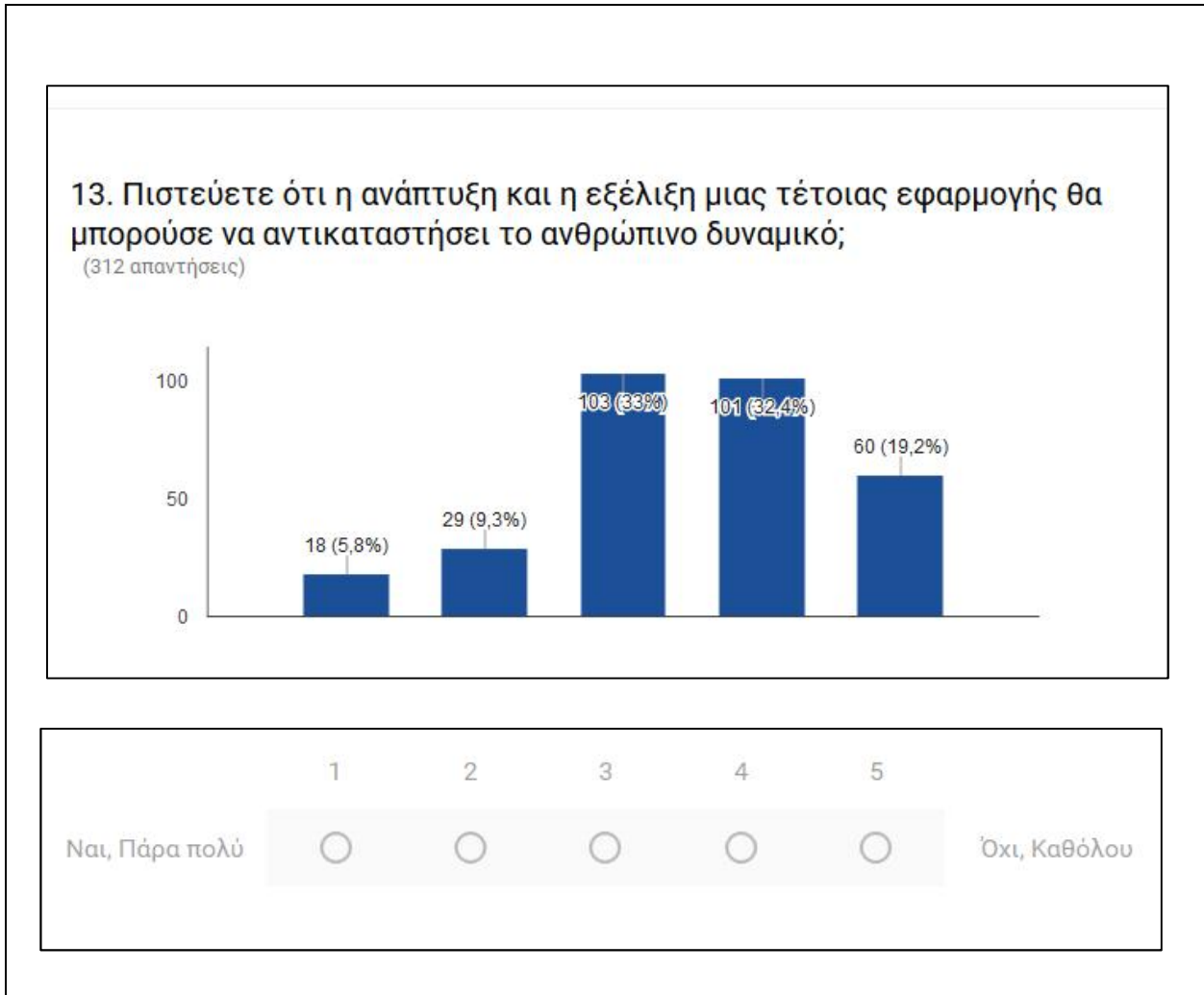
(312 απαντήσεις)

Πίνακας 16. Απεικόνιση βαθμού χρήσης της εφαρμογής Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου

Έχει όντως αποδειχθεί ότι η τεχνολογική εξέλιξη σε πολλούς τομείς έχει αντικαταστήσει το ανθρώπινο δυναμικό. Με το 13^ο ερώτημα (πιν.17) επιδιώξαμε να μάθουμε ποια είναι η γνώμη των χρηστών της Βιβλιοθήκης. Το μεγαλύτερο ποσοστό θεωρεί ότι η παροχή μιας εφαρμογής Βιβλιοθήκης είναι ικανή να αντικαταστήσει το ανθρώπινο δυναμικό ως ένα βαθμό. Το 5,8 % θεωρεί ότι σίγουρα μπορεί να το αντικαταστήσει ενώ το 19,2% ότι δεν είναι δυνατόν.

Θα μπορούσαμε εδώ να σχολιάσουμε ότι πιθανότατα για κάποιες υπηρεσίες όπως π.χ. η ανανέωση του υλικού κ.ά) όντως να είναι ικανή μια εφαρμογή να αντικαταστήσει το ανθρώπινο δυναμικό.

Πίνακας 17. Απεικόνιση της άποψης των ερωτηθέντων σχετικά με πιθανή αντικατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού των Βιβλιοθηκών εξαιτίας της δημιουργίας μιας τέτοιας εφαρμογής.

Φτάνοντας στο τέλος του ερωτηματολογίου ζητήσαμε από τους ερωτηθέντες να μας αναφέρουν ποιές δυνατότητες/λειτουργίες θεωρούν οι ίδιοι ότι θα πρέπει να παρέχονται από την εφαρμογή (app) της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου. Μπορεί αυτή τη στιγμή να μην υπάρχει αλλά με το ερώτημα μπορούμε εύκολα να καταλάβουμε ποιες είναι οι ανάγκες του χρήστη της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου και ποιες είναι οι προσδοκίες του από μια εφαρμογή.

Η ερώτηση αυτή ήταν ανοιχτού τύπου και δεν ήταν υποχρεωτική. Από τους 320 ερωτηθέντες απάντησαν οι 89 (πίν.18). Τα περισσότερα σχόλια που λάβαμε ήταν όντως

απαντήσεις επί του ερωτήματος αλλά λάβαμε και κάποια σχόλια τα οποία αφορούσαν περισσότερο παρατηρήσεις προς τη γενική εικόνα της Βιβλιοθήκης.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των περισσότερων χρηστών σε περίπτωση δημιουργίας μιας εφαρμογής Βιβλιοθήκης οι λειτουργίες/δυνατότητες οι οποίες θα πρέπει να παρέχονται είναι οι ακόλουθες :

- Δυνατότητα Πρόσβασης στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης
- Δυνατότητα πρόσβασης στον προσωπικό του λογαριασμό μέσω log in, κάνοντας διαχείριση του δανειζομένου υλικού, κρατήσεις ανανεώσεις κτλ.
- Δυνατότητα on-line επικοινωνίας με βιβλιοθηκονόμο (chat)
- Δυνατότητα πρόσβασης σε Ηλεκτρονικές Πηγές (Ηλεκτρονικά Βιβλία, Βάσεις Δεδομένων κ.ά.)
- Δυνατότητα εξόφλησης προστίμου
- Δυνατότητα ενημέρωσης για νέες προσκτήσεις ανάλογα με τον κλάδο σπουδών
- Gps για σωστή καθοδήγηση μέσα στο χώρο της Βιβλιοθήκης
- Δυνατότητα αναζήτησης σε καταλόγους άλλων βιβλιοθηκών

Το εντυπωσιακό ήταν ότι μέσω αυτής της ερώτησης ενημερωθήκαμε για κάποιες δυνατότητες/λειτουργίες οι οποίες όντως θα μπορούσαν να παρέχονται μέσα από την LibraryApp της ΒΠΚ τις οποίες δεν είχαμε μέχρι τώρα σκεφτεί. Μερικές από αυτές αναφέρονται παρακάτω έτσι ακριβώς όπως δόθηκαν :

«Θα μπορούσε μια λειτουργία της εφαρμογής στην οποία ο φοιτητής θα ψάχνει για το βιβλίο, να πληκτρολογεί τις συγκεκριμένες σελίδες που θέλει (οι οποίες δεν αποκλίνουν από το προτεινόμενο ποσοστό των copyrights) και να τις <<κατεβάζει>> είτε δωρεάν, είτε με (ηλεκτρονική) πίστωση ανάλογα με τις σελίδες. Αν επιθυμεί ολόκληρο το βιβλίο, τότε να αποταθεί στην εν λόγω υπηρεσία περί δανεισμού. Έτσι, δεν θα δανείζονται τα βιβλία φοιτητές για συγκεκριμένες σελίδες και να μην το έχει κάποιος φοιτητής που χρειάζεται ολόκληρο το βιβλίο».

«Function to login easily via any digital platform/os, a function to automatically print citation of a paper/book/article in variable reference styles (similar functionality to mendeley desktop), ability to save read articles and to automatically create history. Also it would be nice to get notifications of newly added journal papers or books based on a predefined selection of research preferences/fields. Link the library app with dropbox so that the user can easily and automatically save the downloaded file to the cloud, and therefore made accessible from any personal device. The ability to add comments on a book or journal article. When using the remote vpn connection, automatically all major publishing houses recognise your university's secure connection and allow the user to freely download any of the online articles. Please contain a feature that can do this inside the app if you are seriously planning to do this! Lastly, the ability of user to directly upload personal publications either in abstract mode or full text, or even links to researchgate.net or academia.edu»

«Θα πρέπει οι φοιτητές που έχουν λογαριασμό στο application αυτό να καταχωρούν και τον κλάδο σπουδών τους και το application να μπορεί σε κάθε έτος σπουδής του φοιτητή να του προτείνει τα ηλεκτρονικά βιβλία που αναλογούν στο έτος του κλάδου του. Ακόμη καλύτερα να τον ενημερώνει όποτε καταχωρούνται νέα ηλεκτρονικά βιβλία που έχουν σχέση με τον κλάδο του».

14. Ποιες δυνατότητες/λειτουργίες κατά τη γνώμη σας θεωρείτε ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να αποτελούν μέρος μιας τέτοιας εφαρμογής (app) της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου;(αναφερθείτε συνοπτικά)
(89 απαντήσεις)

Πίνακας 18. Διατύπωση 14^{ης} ερώτησης.

4.3.3 Συμπεράσματα έρευνας

Με το τέλος της έρευνας αυτής είμαστε σε θέση πλέον να γνωρίζουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ήδη κάτοχοι κινητών συσκευών για τις καθημερινές στους συναλλαγές.

Οι ίδιοι χρήστες μπορούν να χαρακτηριστούν ως άτομα τα οποία είναι αρκετά εξοικειωμένα με τη χρήση εφαρμογών και ήδη τις χρησιμοποιούν προς εξυπηρέτησή τους σε άλλους τομείς (π.χ. τράπεζες και γενικότερα σε συναλλαγές προς τρίτους). Αποδείχτηκε ότι θα ήταν πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν την Mobile Library App της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου με την προϋπόθεση όμως, που όντως θα τους εξυπηρετούσε ταχύτερα και αποτελεσματικότερα για τις συναλλαγές τους με τη Βιβλιοθήκη.

Σε περίπτωση λοιπόν που η ΒΠΚ μελλοντικά, αποφασίσει να αναπτύξει μια εφαρμογή η οποία θα συμπεριλαμβάνει αρκετές από τις υπηρεσίες που αναφέρθηκαν στα ερωτήματα 10 και 14, τότε όντως οι χρήστες θα την χρησιμοποιούν.

5. Μια ρεαλιστική πρόταση

5.1 Εισαγωγή

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου η οποία αυτή τη χρονική περίοδο (2016) αποτελείται από 5 παραρτήματα μέσα στην πόλη της Λευκωσίας, αναμένεται να εγκατασταθεί σε ένα νέο κτίριο «κόσμημα» για τα δεδομένα της Κύπρου. Ο σχεδιασμός του Κέντρου Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου» ανατέθηκε στον διεθνή φήμης αρχιτέκτονα Jean Nouvel, ο οποίος για τη δημιουργία του εμπνεύστηκε από τη φυσική τοπογραφία και τα χρώματα του τοπίου της Πανεπιστημιούπολης (Πανεπιστήμιο Κύπρου, 2012).

Η μεταφορά της βιβλιοθήκης θα μπορούσε να αποτελέσει μια αφορμή για την ανάπτυξη μιας εφαρμογής Βιβλιοθήκης για κινητές συσκευές του ΠΚ ή οποία θα βοηθούσε τόσο στην προώθηση του νέου χώρου της Βιβλιοθήκης όσο και στον σωστό προσανατολισμό του χρήστη μέσα στο πολυώροφο κτίριο.

5.2 Πρόταση εφαρμογής για την Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου

Πριν ξεκινήσουμε την ανάπτυξη μιας εφαρμογής, είναι πολύς σημαντικό όπως μας αναφέρει και στο βιβλίο του ο Walsh (Walsh, 2012), να δούμε τι πραγματικά χρειάζονται οι χρήστες της Βιβλιοθήκης και με ποιόν τρόπο επιθυμούν να εξυπηρετούνται. Για παράδειγμα θα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη τι είδους λογισμικό έχει το μεγαλύτερο ποσοστό χρηστών της Βιβλιοθήκης. Σε περίπτωση που οι περισσότεροι έχουν κινητά τηλέφωνα με λειτουργικό android, είναι πιο σωστό να δημιουργήσουμε μια εφαρμογή αρχικά για android. Στην πορεία εφόσον αντιληφθούμε ότι «δουλεύει» σωστά η εφαρμογή και

υπάρχει ενεργή ανταπόκριση «downloads» και χρήση από τους χρήστες, μπορούμε να δημιουργήσουμε την ίδια για κινητές συσκευές με λογισμικό IOS.

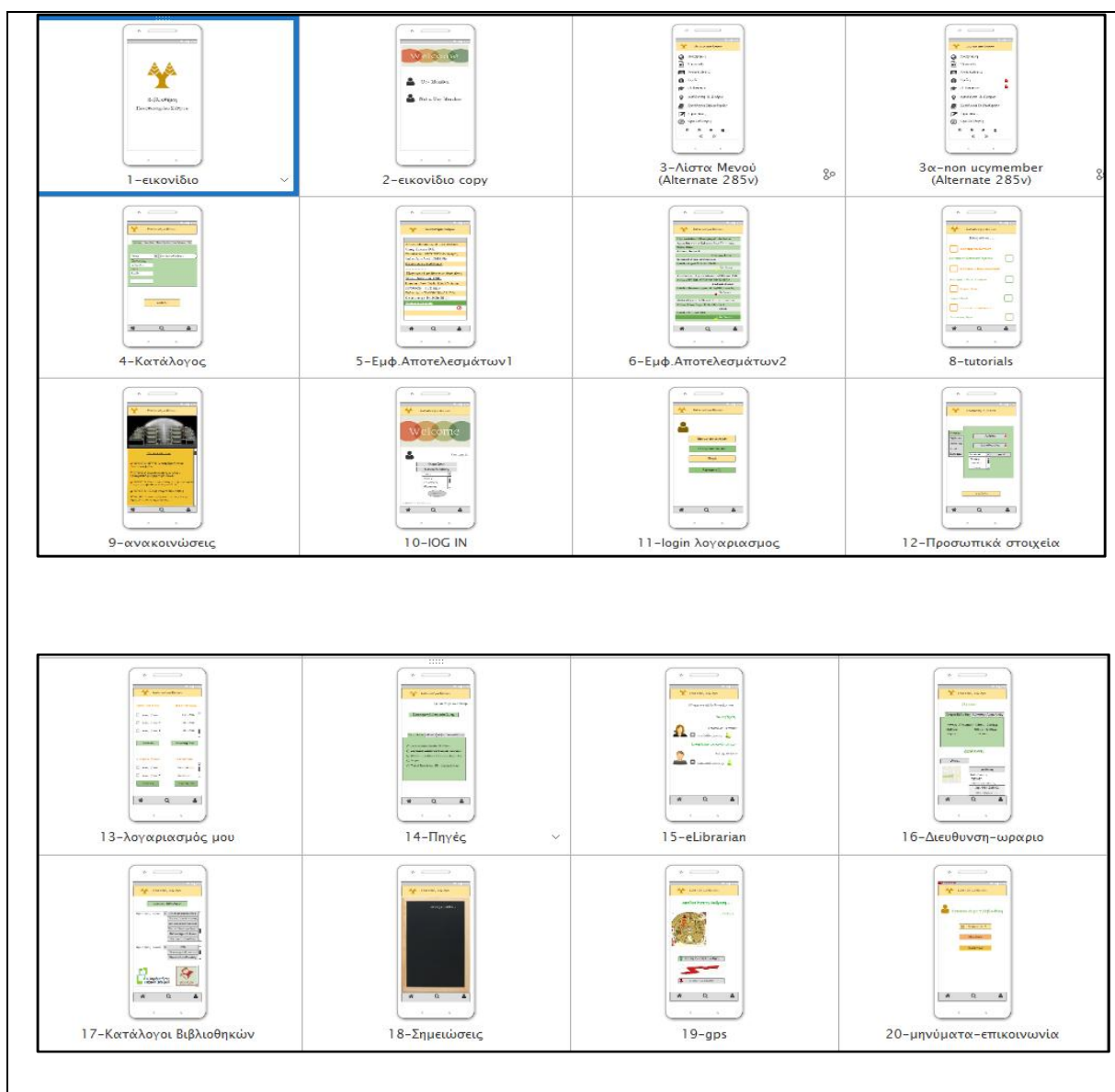
Βάσει των αποτελεσμάτων της πιο πάνω έρευνας που αναλύθηκε στο Κεφάλαιο 3, προτείνουμε την ανάπτυξη μιας εφαρμογής για τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου έχοντας τα παρακάτω χαρακτηριστικά :

- Εφαρμογή με λογισμικό Android (75,3 % των ερωτηθέντων χρησιμοποιούν συσκευές με android λογισμικό)
- Δυνατότητα αναζήτησης στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης
- Δυνατότητα πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Πηγές της Βιβλιοθήκης (Ηλεκτρονικά βιβλία, περιοδικά κτλ)
- Δυνατότητα πρόσβασης στον προσωπικό λογαριασμό του μέσω log in (ανανεώσεις, κρατήσεις κτλ, εξόφληση προστίμου)
- Πληροφορίες για το Ωράριο Λειτουργίας/ τοποθεσία
- Gps για σωστό προσανατολισμό μέσα στο χώρο της βιβλιοθήκης
- Δυνατότητα σύνδεσης σε όλες τις χρήσιμες πηγές που παρέχει η Βιβλιοθήκη ανά θεματική κατηγορία. Για παράδειγμα ένας φοιτητής που σπουδάζει αρχιτεκτονική, με το που θα κάνει log in να του εμφανίζει μια λίστα με σημαντικά για την σχολή του εγχειρίδια και πηγές.

Για τον σχεδιασμό της εφαρμογής χρησιμοποιήσαμε το πρόγραμμα *Balsamiq Mockups*.

5.3 Η ιδέα της εφαρμογής σε εικόνες

Για την περιγραφή της εφαρμογής δημιουργήσαμε 20 οθόνες κινητού τηλεφώνου (εικ. 12) στις οποίες προσθέσαμε τις πιο βασικές λειτουργίες που θεωρούμε ότι θα πρέπει να παρέχονται μέσα από το Ucy library App. Λήφθηκαν σοβαρά υπόψη τα σχόλια και οι επιθυμίες των ερωτηθέντων της πιο πάνω έρευνας.

Εικ.. 12. Οθόνες της Ucy Library App

5.4. Περιγραφή της Εφαρμογής UcyLibraryApp

Κάθε εφαρμογή έχει και το δικό της όνομα. Την εφαρμογή αυτή την ονομάσαμε UcyLibraryApp. Ο χρήστης έχει διαφορετικές δυνατότητες και επιλογές ανάλογα με την ιδιότητά του. Αν δεν είναι μέλος της Βιβλιοθήκης έχει πιο περιορισμένη πρόσβαση στις υπηρεσίες σε σχέση με το μέλος της Βιβλιοθήκης.

Στάδιο 1^ο.

Επιλέγοντας το εικονίδιο της εφαρμογής μεταφερόμαστε στην πρώτη οθόνη (εικ. 13). Σε αυτήν την οθόνη βλέπουμε το logo της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου.

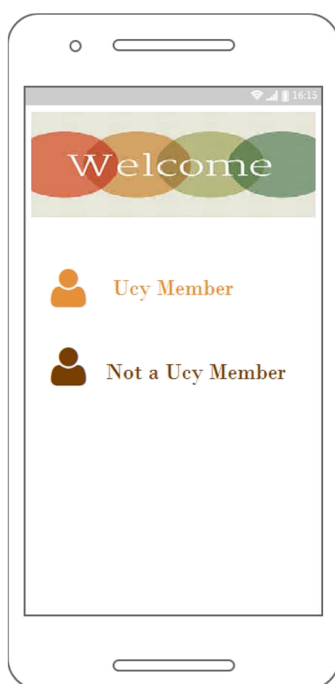

Εικ.13. Εμφάνιση 1^{ης} οθόνης

Στάδιο 2^ο

Στη δεύτερη οθόνη(εικ.14) εμφανίζεται ένα μήνυμα καλωσορίσματος δίνοντας στον χρήστη δύο επιλογές. Αν είναι μέλος της Βιβλιοθήκης καλείται να επιλέξει την πρώτη επιλογή με

την ένδειξη **«Ucy Member»**, αν δεν είναι μέλος οφείλει να επιλέξει την δεύτερη με την ένδειξη **«Not a Ucy Member»**.

Εικ.14. Εμφάνιση 2^{ης} οθόνης

Στάδιο 2^A – Ucy Member

Επιλέγοντας την επιλογή **«Ucy Member»** ο χρήστης οδηγείται στην πιο κάτω οθόνη (εικ.15) και καλείται να συμπληρώσει τα προσωπικά του στοιχεία.

Εικ.15. Εμφάνιση 3^{ης} οθόνη

Αφού συμπληρώσει **όνομα χρήστη, κωδικό πρόσβασης και τη σχολή του** επιλέγει το κουμπί **Σύνδεση** για να συνδεθεί στον προσωπικό του λογαριασμό. Σε αυτήν την οθόνη υπάρχει και η δυνατότητα ανάκτησης του κωδικού πρόσβασης , επιλέγοντας την επιλογή **Ξέχασα τον κωδικό μου!**

Στο κάτω μέρος της οθόνης καθώς και σε όλες τις επόμενες οθόνες υπάρχει η μπάρα γρήγορης μετάβασης στην αρχική σελίδα (εικ.16), στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης και στην οθόνη για σύνδεση στο λογαριασμό (εικ.15)

Στάδιο 2^A1

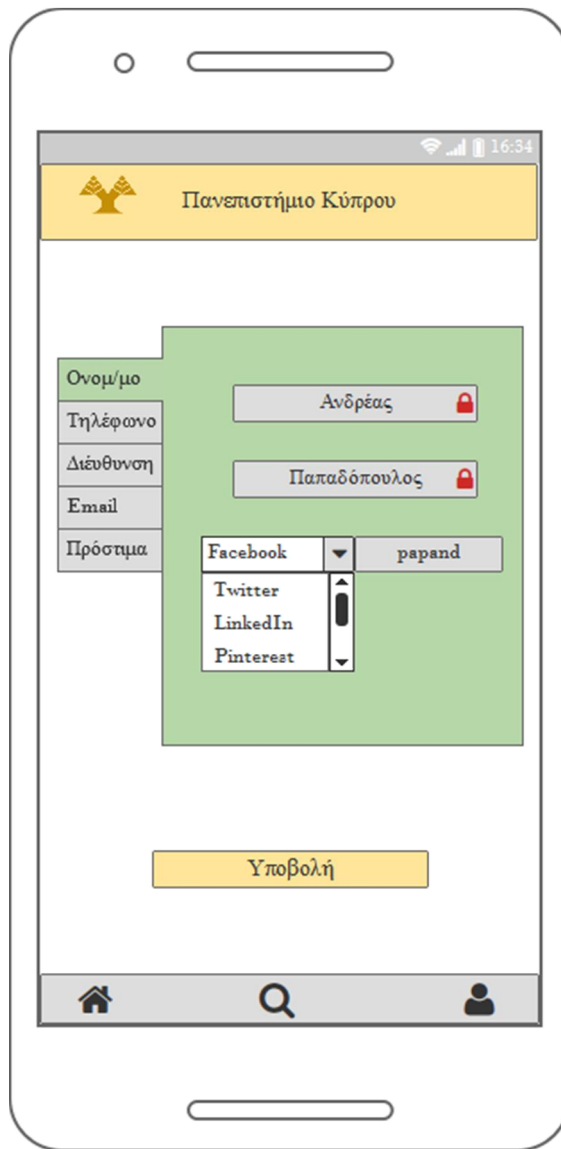
Στη συνέχεια, αφού συμπληρώσει ο χρήστης τα στοιχεία του μεταφέρεται στην τέταρτη οθόνη (εικ.16).

Εικ.16. Εμφάνιση 4^{ης} οθόνης

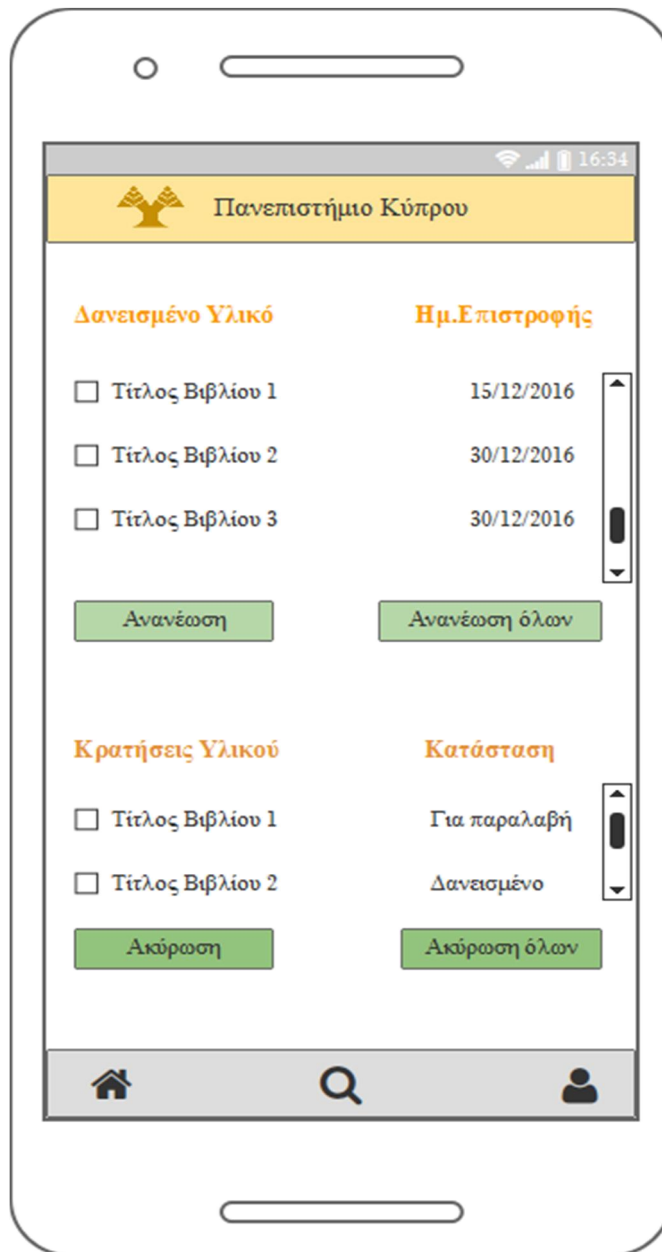
Υπάρχουν τέσσερα κουμπιά επιλογών σε αυτήν την οθόνη και είναι τα εξής : **Προσωπικά Στοιχεία, ο Λογαριασμός μου, Πηγές & Μηνύματα.**

- Ο χρήστης επιλέγοντας το πρώτο κουμπί μπορεί να επεξεργαστεί κάποια από τα προσωπικά του στοιχεία(εικ.17). Για λόγους ασφαλείας κάποια πεδία όπως το όνομα, το επίθετο, μια διεύθυνση κ.ά, θα είναι μη επεξεργάσιμα. Εδώ ο χρήστης μπορεί να προσθέσει το προσωπικό του όνομα στον ψηφιακό κόσμο (facebook, twitter κτλ), να προσθέσει το τηλέφωνό του και να προσθέσει διεύθυνση αλληλογραφίας ή ηλεκτρονική διεύθυνση. Ακολούθως επιλέγοντας την επιλογή **Πρόστιμα**, ο χρήστης θα μπορεί να ενημερώνεται για τον αν εκκρεμεί κάποια οφειλή προς τη Βιβλιοθήκη και να προβεί προς την εξόφλησή του.

Εικ.17. Εμφάνιση 5^{ης} οθόνης

- Η δεύτερη επιλογή του χρήστη αφού συνδεθεί είναι να δει τον λογαριασμό του. Στην πιο πάνω εικόνα (εικ. 18) ο χρήστης μπορεί να δει ποια και πόσα βιβλία έχει δανεισμένα, μπορεί, να τα ανανεώσει, να δει τυχόν κρατήσεις που έχει κάνει και τέλος να διαγράψει κρατήσεις που τελικά δεν επιθυμεί.

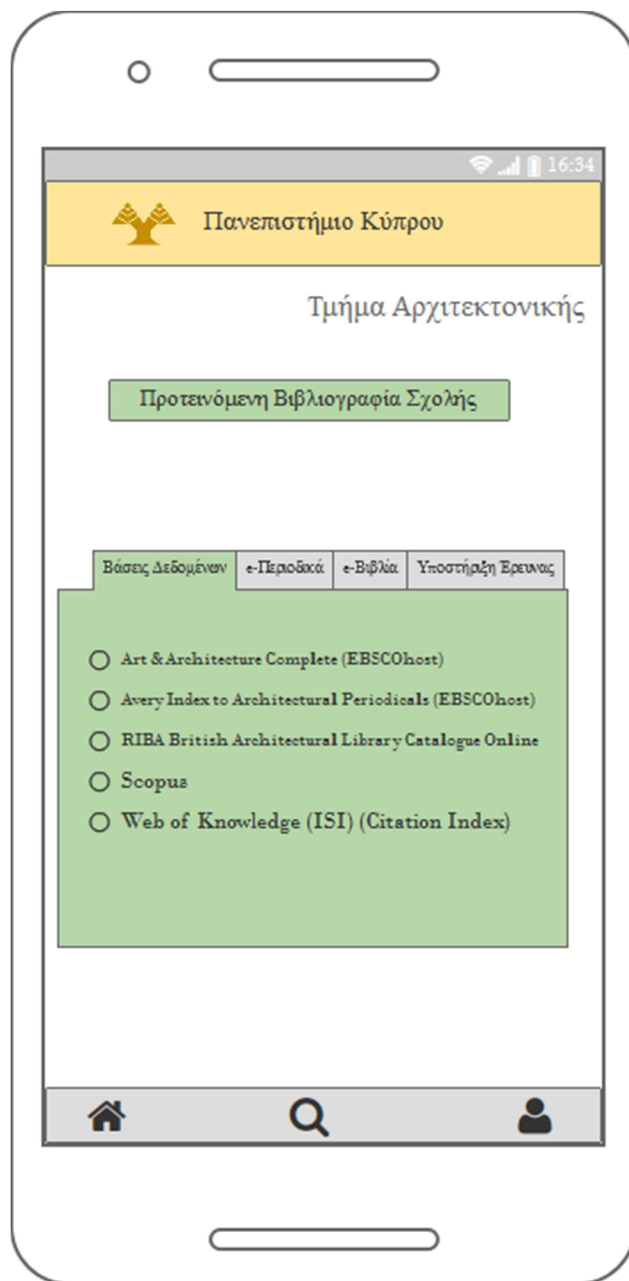

Εικ.18. Εμφάνιση 6^{ης} οθόνης

- Η τρίτη επιλογή είναι η επιλογή **Πηγές**. Επιλέγοντας την επιλογή αυτή ο χρήστης μεταφέρεται στην οθόνη 7 (εικ.19) . όπου μπορεί να δει συγκεντρωμένες όλες τις πηγές πληροφόρησης της σχολής του. Πατώντας το κουμπί **Προτεινόμενη Βιβλιογραφία Σχολής** θα μεταβεί σε μια λίστα με τα βασικά εγχειρίδια της σχολής του, προτεινόμενη από τους καθηγητές.

Στην ίδια οθόνη υπάρχουν συγκεντρωμένες και όλες οι ηλεκτρονικές πηγές που αφορούν θεματικά την εκάστοτε σχολή. Για παράδειγμα πατώντας το κουμπί **Βάσεις Δεδομένων**

εμφανίζει από κάτω μια λίστα με Βάσεις Δεδομένων που στις οποίες ο χρήστης μπορεί να αναζητήσει υλικό.

Εικ.19 Εμφάνιση 7^{ης} οθόνης

- Τέλος, ο χρήστης επιλέγοντας το κουμπί **Μηνύματα**, μπορεί να δει τα εισερχόμενα, τα εξερχόμενα καθώς και να δημιουργήσει νέο email προς τη Βιβλιοθήκη (εικ.20). Επάνω αριστερά στην μπάρα της εφαρμογής εμφανίζονται με κόκκινα γράμματα τα

νέα μηνύματα που λαμβάνει ο χρήστης. Η ειδοποίηση θα εμφανίζεται σε όλες τις οθόνες της εφαρμογής μέχρι ο χρήστης να το διαβάσει.

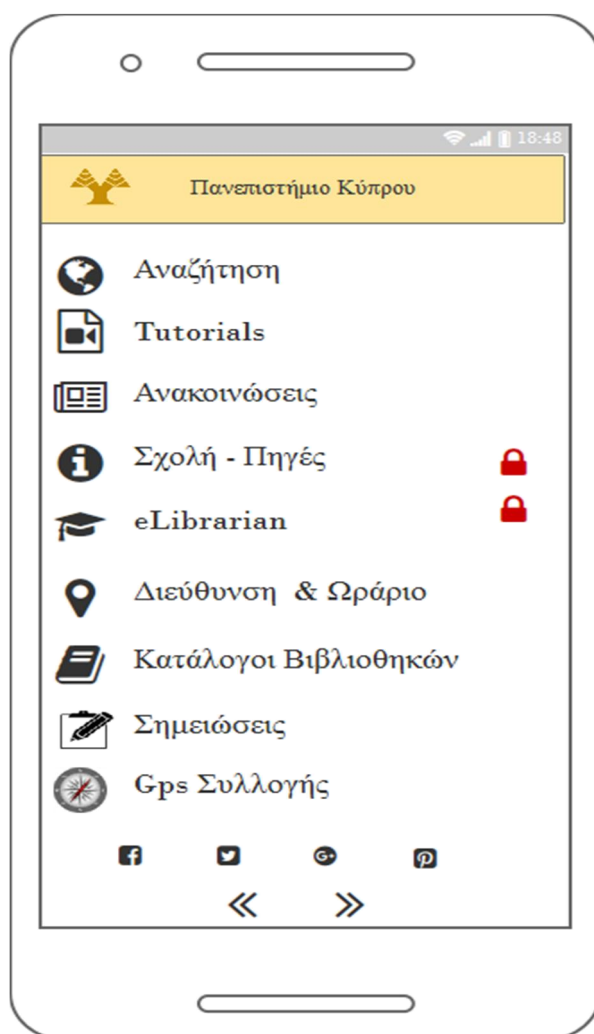

Εικ20. Εμφάνιση 8^{ης} οθόνης

Στάδιο 2^B – Not a Ucy Member

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ανοιχτή στο κοινό , συνεπώς εξυπηρετεί και άτομα τα οποία δεν είναι μέλη του Πανεπιστημίου Κύπρου (φοιτητές, καθηγητές, προσωπικό κτλ.). Αυτή η κατηγορία χρηστών καλούνται να επιλέξουν την επιλογή **Not a Ucy Member** Μόλις ο χρήστης επιλέξει αυτήν την επιλογή μεταφέρεται στην οθόνη 9 (εικ.21). Πρόσβαση έχουν στις περισσότερες υπηρεσίες εκτός από κάποιες που είναι κλειδωμένες και αναγνωρίζονται με το εικονίδιο αυτό : δίπλα από την μη προσβάσιμη επιλογή.

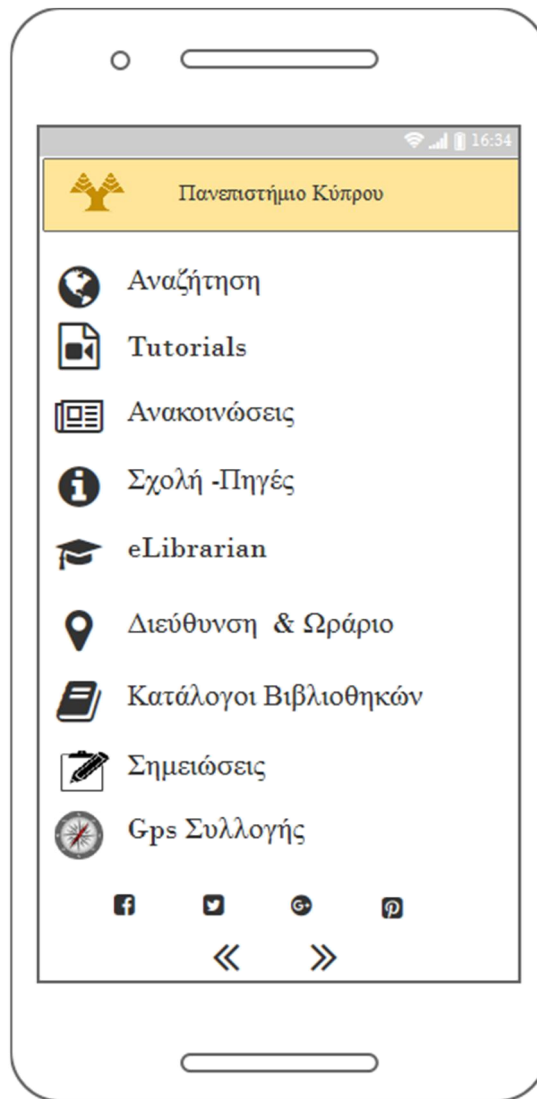
Εικ21. Εμφάνιση 9^{ης} οθόνης

Στάδιο 3 – Οθόνη Μενού

Η πιο πάνω λίστα αποτελεί την οθόνη μενού για τους εξωτερικούς χρήστες της Βιβλιοθήκης. Αποτελεί την αρχική σελίδα-σελίδα μενού και για τα μέλη της Βιβλιοθήκης αλλά χωρίς τους πιο πάνω περιορισμούς στις επιλογές **Σχολή-Πηγές** και **eLibrarian** όπως εμφανίζεται στην εικόνα 22.

Το ΜΕΝΟΥ συμπεριλαμβάνει 9 επιλογές καθώς και την ταυτότητα της Βιβλιοθήκης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι επιλογές-υπηρεσίες στις οποίες μπορεί να μεταφερθεί ο χρήστης είναι οι εξής :

- α) Δυνατότητα αναζήτησης στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης
- β) Μετάβαση στα tutorials
- γ) Μετάβαση στις ανακοινώσεις της βιβλιοθήκης
- δ) Μετάβαση σε βασικές πηγές της σχολής του
- ε) Μετάβαση στα προσωπικά στοιχεία του θεματικού βιβλιοθηκονόμου, με σκοπό την επικοινωνία μαζί του
- στ) Μετάβαση στη διεύθυνση και το ωράριο της Βιβλιοθήκης
- ζ) Μετάβαση σε καταλόγους άλλων Βιβλιοθηκών
- η) Μετάβαση σε ειδικό πλαίσιο για σημειώσεις
- θ) Gps για εντοπισμό της θέσης του μέσα το χώρο της Βιβλιοθήκης.

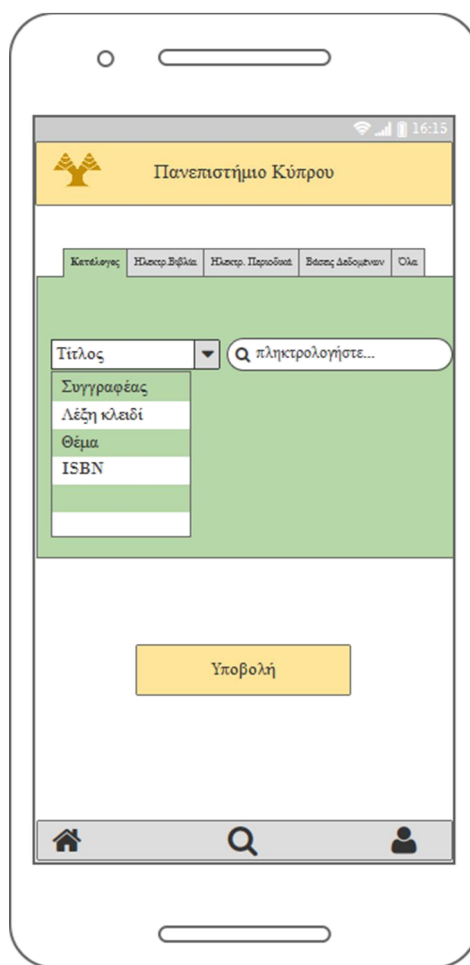

Εικ.22 Εμφάνιση 10^{ης} οθόνης

Στάδιο 4

Επιλέγοντας το κουμπί **Αναζήτηση** μεταφέρεται στην πέμπτη οθόνη (εικ.23), όπου έχει την δυνατότητα να κάνει αναζήτηση στις πηγές της Βιβλιοθήκης. Εδώ ο χρήστης έχει την επιλογή να αναζητήσει υλικό α) μόνο στον έντυπο κατάλογο της Βιβλιοθήκης β) μόνο σε ηλεκτρονικά βιβλία γ) μόνο σε ηλεκτρονικά περιοδικά δ) μόνο στις Βάσεις δεδομένων ή δ) να κάνει ταυτόχρονη αναζήτηση Όλα.

Πληκτρολογεί το λίκμα που επιθυμεί προσδιορίζοντας αν αυτό που πληκτρολόγησε είναι λέξη κλειδί, τίτλος συγγραφέας κ.ό.κ. και στη συνέχεια επιλέγει το κουμπί **Υποβολή**.

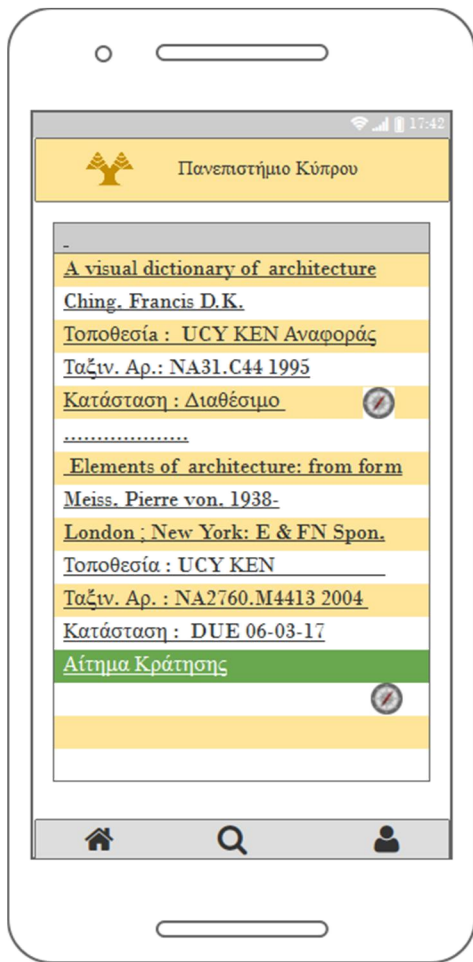

Εικ.23. Εμφάνιση 11^{ης} οθόνης

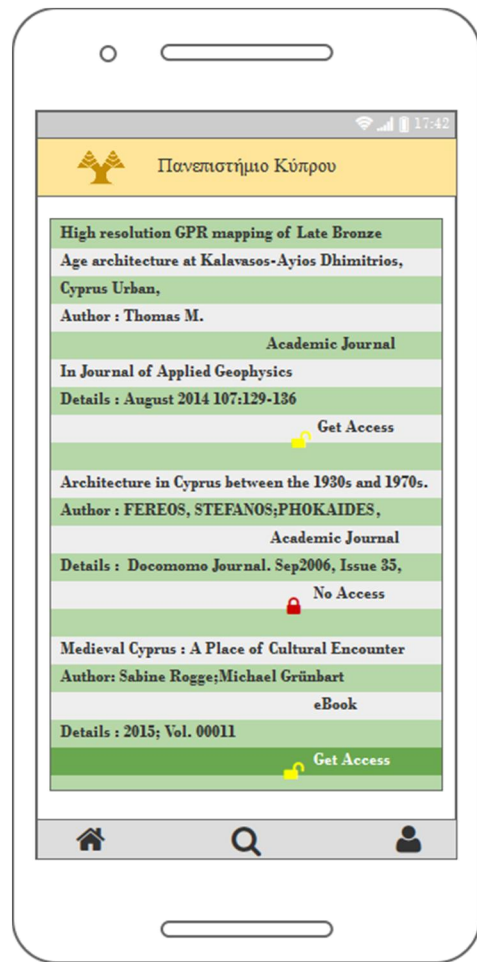
Στάδιο 5

Στην οθόνη της αναζήτησης ας υποθέσουμε ότι ο χρήστης πληκτρολογεί την λέξη **art** στο πεδίο λέξη-κλειδί. Στις δυο πιο κάτω εικόνες (εικ. 24 και εικ. 25) βλέπουμε τον τρόπο εμφάνισης των σχετικών αποτελεσμάτων. Στην εικόνα 24 ο χρήστης ενημερώνεται για το αν το εκάστοτε έντυπο βιβλίο είναι δανεισμένο ή όχι καθώς και τα βιβλιογραφικά του στοιχεία.

Στην κατάσταση του βιβλίου αναγράφεται αν το βιβλίο είναι διαθέσιμο ή όχι. Αν είναι δανεισμένο αναγράφεται η ημερομηνία επιστροφής του βιβλίου. Επιλέγοντας το κουμπί **Αίτημα Κράτησης** μπορεί ο χρήστης να δεσμεύσει το βιβλίο για όταν επιστραφεί.

Εικ.24. Εμφάνιση 12^{ης} οθόνης

Εικ.25. Εμφάνιση 13^{ης} οθόνης

Στην εικόνα 25 βλέπουμε μια λίστα αποτελεσμάτων που εντοπίστηκαν στις ηλεκτρονικές πηγές της Βιβλιοθήκης. Το πρώτο αποτέλεσμα βλέπουμε ότι είναι άρθρο σε ακαδημαϊκό περιοδικό και έχουμε πρόσβαση σε αυτό. Η ένδειξη **Get Access** μας πληροφορεί ότι έχουμε πρόσβαση στο πλήρες κείμενο το άρθρου αυτού και η ένδειξη **No Access** ότι δεν έχουμε πρόσβαση.

Στάδιο 6

Στην ανάκτηση αποτελεσμάτων υπάρχει και το εικονίδιο όπου επιλέγοντάς το ενεργοποιείται το gps. Μόλις ενεργοποιηθεί το gps μεταφερόμαστε στην εικόνα 26, όπου μπορεί ο χρήστης να δει τη θέση του αυτή τη στιγμή μέσα στη Βιβλιοθήκη. Με τη βοήθεια

του GPS ο χρήστης μπορεί να ακολουθήσει την πορεία που του υποδεικνύει και να βρεθεί μπροστά στο ράφι όπου βρίσκεται το βιβλίο.

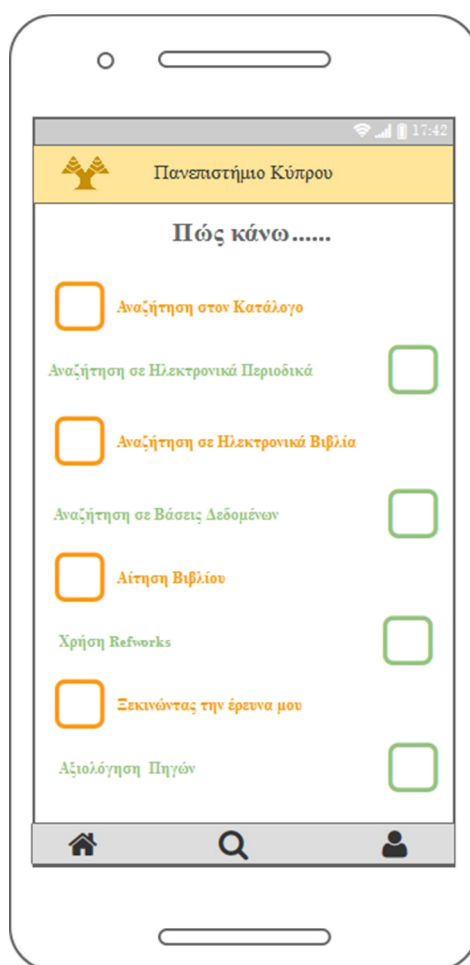

Εικ.26. Εμφάνιση 14^{ης} οθόνης

Στάδιο 7

Άλλη επιλογή που έχει ο χρήστης είναι να επιλέξει να δει tutorials. Επιλέγοντας το κουμπί **Tutorials** ο χρήστης μεταφέρεται στην πιο κάτω οθόνη(εικ.27). Η οθόνη αποτελείται από μια λίστα επιλογών. Επιλέγοντας το κουμπί **Αναζήτηση στον Κατάλογο** ο χρήστης θα μπορεί να δει βίντεο ενημερώνοντάς τον για το πώς μπορεί να κάνει αναζήτηση στον κατάλογο. Επιλέγοντας το κουμπί **Αναζήτηση σε Ηλεκτρονικά Περιοδικά** ο χρήστης θα μπορεί να παρακολουθήσει βίντεο με τρόπους αναζήτησης σε ηλεκτρονικά περιοδικά.

Ανάμεσα στις επιλογές που έχει ο χρήστης είναι και οι ακόλουθες : **Αναζήτηση σε Ηλεκτρονικά Βιβλία, Αναζήτηση σε Βάσεις Δεδομένων, Πως κάνει Αίτηση Βιβλίου** (όταν είναι δανεισμένο), **Πως χρησιμοποιεί το Refworks, Από πού πρέπει να ξεκινήσει την έρευνά του και τέλος να ενημερωθεί για το πώς να αξιολογεί τις πηγές πληροφοριών που βρίσκει.**

Εικ.27 Εμφάνιση 15^{ης} οθόνης

Στάδιο 8

Στο μενού επιλογών ο χρήστης επιλέγοντας το κουμπί **Ανακοινώσεις** μεταφέρεται στην οθόνη 16 (εικ.28). Εδώ ο χρήστης μπορεί να ενημερωθεί για τυχόν ανακοινώσεις τις Βιβλιοθήκης. Οι πιο πρόσφατες διακρίνονται με το κόκκινο ν. Στη δεξιά πλευρά υπάρχει scroll όπου μπορεί να μεταβεί σε παλαιότερες ανακοινώσεις.

Εικ.28 Εμφάνιση 16^{ης} οθόνης

Στάδιο 9

Μέσα από την σελίδα μενού (εικ.22) επιλέγοντας το κουμπί **Σχολή-Πηγές** μεταφέρεται ο χρήστης απευθείας στην οθόνη 7 (εικ.19).

Ουσιαστικά ο χρήστης έχει άλλους 2 τρόπους να εισέλθει στην οθόνη αυτή. Πρώτον είτε ακολουθώντας τα βήματα : Επιλέγει Ucy Member – Εισαγάγει τους προσωπικούς του κωδικούς - επιλέγει το κουμπί **Πηγές**, είτε δεύτερον επιλέγοντας το εικονίδιο κάτω

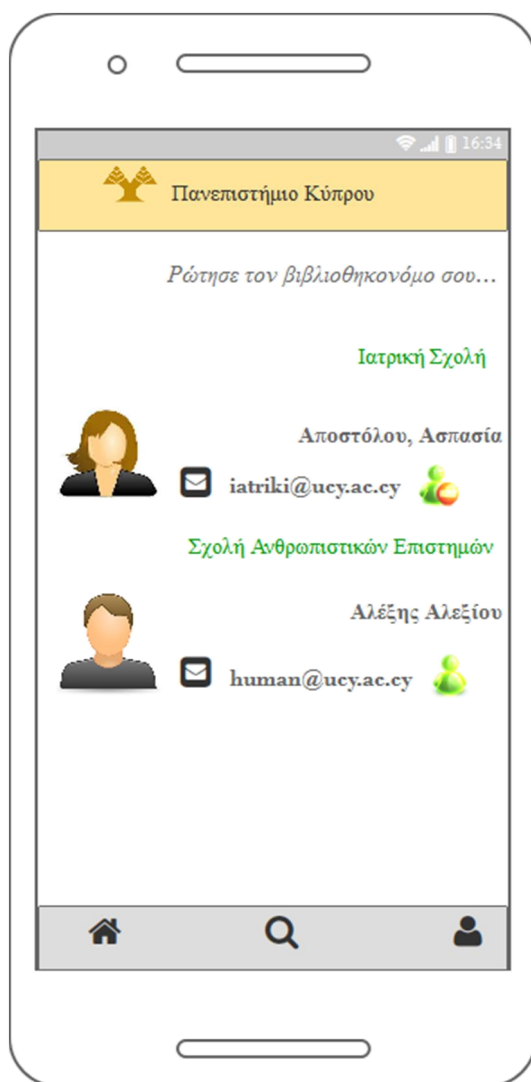
αριστερά μεταφέροντάς τον στην αρχική οθόνη (εικ.16) , επιλέγοντας το κουμπί **Πηγές**.

Στάδιο 10

Η αμέσως επόμενη επιλογή που έχει ο χρήστης, είναι να επιλέξει το κουμπί **eLibrarian** και να μεταφερθεί στην οθόνη 17 (εικ.29) όπου εμφανίζεται μια λίστα με τους θεματικούς βιβλιοθηκονόμους ανά σχολή. Έχει την δυνατότητα να επικοινωνήσει απευθείας με τον προσωπικό του βιβλιοθηκονόμο και να θέσει ερωτήματα. Όταν δίπλα από το email υπάρχει

το εικονίδιο καταλαβαίνει ο χρήστης ότι αυτή τη στιγμή ο βιβλιοθηκονόμος δεν είναι διαθέσιμος για άμεση επικοινωνία αλλά μπορεί να στείλει το ερώτημά του στο email του.

Όταν πάλι υπάρχει το εικονίδιο , μπορεί η επικοινωνία να γίνει απευθείας.

Εικ.29 . Εμφάνιση 17^{ης} οθόνης

Στάδιο 11

Στη συνέχεια υπάρχει στη λίστα μενού η επιλογή **Διεύθυνση – Ωράριο**, όπου ο χρήστης ενημερώνεται για το Ωράριο της Βιβλιοθήκης (ανά παράρτημα) καθώς και για τη διεύθυνση (εικ. 30). Υπάρχει η δυνατότητα εμφάνισης χάρτη για την ακριβή.

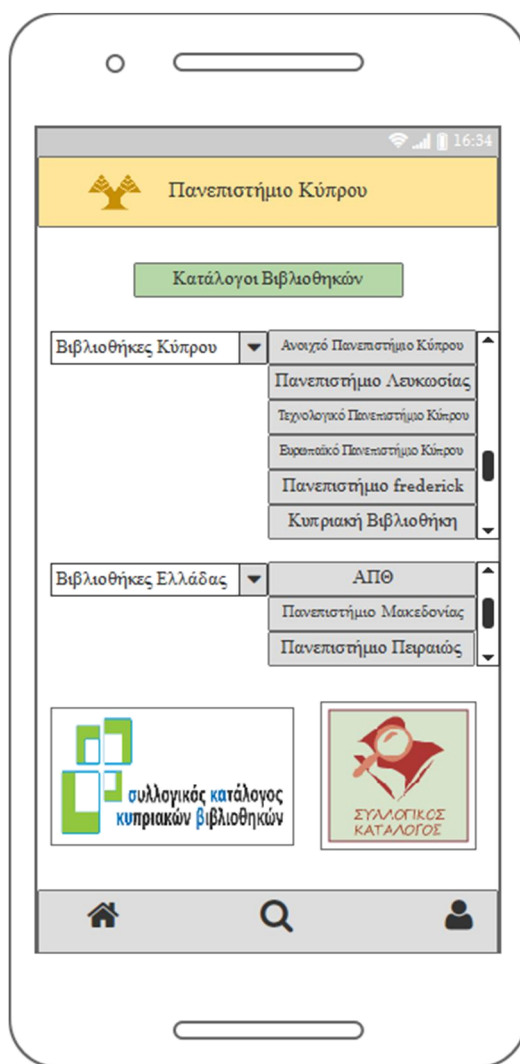

Εικ.30 Εμφάνιση 18^{ης} οθόνης

Στάδιο 12

Στην εικόνα 31, βλέπουμε την οθόνη 19 όπου εδώ ο χρήστης μπορεί να αναζητήσει υλικό από τους καταλόγους άλλων Βιβλιοθηκών. Στη συγκεκριμένη περίπτωση μπορεί κάνει αναζήτηση σε Βιβλιοθήκες Ελλάδας και Κύπρου. Η εμφάνιση των αποτελεσμάτων θα είναι παρόμοια με την εικόνα 12.

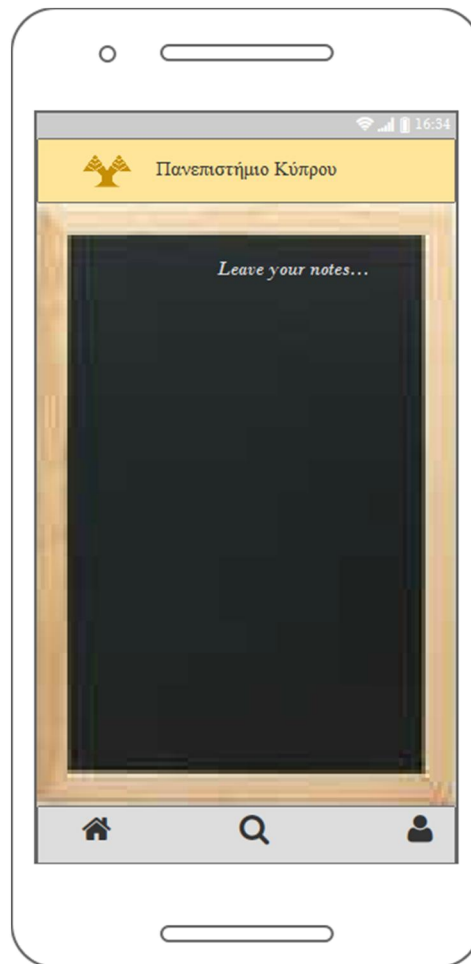
Στην οθόνη αυτή εκτός από την ξεχωριστή αναζήτηση ανά κατάλογο Βιβλιοθήκης υπάρχει η δυνατότητα αναζήτησης στον Συλλογικό Κατάλογο Κυπριακών Βιβλιοθηκών καθώς και στον Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών .

Εικ.31 Εμφάνιση 19^{ης} οθόνης

Στάδιο 13

Εκτός από τις επιλογές πληροφόρησης που έχει ο χρήστης χρησιμοποιώντας την εφαρμογή, με το κουμπί **Σημειώσεις** μπορεί να κρατάει οποιαδήποτε σημείωση επιθυμεί και να τις αποθηκεύει (εικ. 32).

Εικ.32 Εμφάνιση 20^{ης} οθόνης

Στάδιο 14

Η τελευταία επιλογή που έχει ο χρήστης από την αρχική σελίδα είναι η επιλογή ενεργοποίησης του GPS. Πατώντας αυτό το κουμπί εμφανίζεται στην οθόνη η θέση του μέσα στο κτίριο της Βιβλιοθήκης προσανατολίζοντάς τον μέσα στο χώρο. Αν επιλέξει την ενεργοποίηση του gps μέσα από τον κατάλογο (βλέπε στάδιο 6), τότε τον οδηγεί απευθείας στο ράφι το οποίο βρίσκεται το βιβλίο που επιθυμεί.

5.5 Σχόλια

Η πιο πάνω ιδέα αποτελεί μια ολοκληρωμένη εφαρμογή η οποία θα μπορούσε να υλοποιηθεί και να λειτουργήσει με την προϋπόθεση ότι έχει γίνει μια σωστή μελέτη λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους, όπως είναι διαθέσιμο οικονομικό κεφάλαιο, τις απαιτήσεις της ίδιας της Βιβλιοθήκης, κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό κ.ά.

Η ιδέα-πρόταση που προτείναμε συμπεριλαμβάνει τις απαραίτητες λειτουργίες τις οποίες θεωρήσαμε ότι θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει στην εποχή μας, μια εφαρμογή Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης . Το κοινό άλλωστε στο οποίο απευθύνεται είναι πλέον εξοικειωμένο με τη φιλοσοφία και τη χρήση τέτοιων εφαρμογών.

Ο καλύτερος τρόπος για πετύχουμε ένα αξιόλογο αποτέλεσμα, αναμφισβήτητα θα πρέπει να συνεργαστούν οι Βιβλιοθήκες με τους Προγραμματιστές. Ακόμη και αν η ανάπτυξη μιας τέτοιας εφαρμογής ανατεθεί σε κάποια εταιρία και όχι στο Πληροφορικό τμήμα της Βιβλιοθήκης ή του πανεπιστημίου, η συνεργασία είναι απαραίτητη. Οι βιβλιοθηκονόμοι είναι αυτοί που γνωρίζουν και μπορούν να κρίνουν ποιες υπηρεσίες είναι χρήσιμες να προσφέρονται μέσω της εφαρμογής και οι προγραμματιστές είναι εκείνοι που λόγω των ικανοτήτων τους μπορούν να τις αναπτύξουν.

6. Συμπεράσματα

Σήμερα ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι ζουν μέσα σε έναν ψηφιακό κόσμο, πόσο μάλλον οι φοιτητές και οι ακαδημαϊκοί που τον χρησιμοποιούν ακόμη περισσότερο για τη διδασκαλία και τη μάθηση. Με τη βοήθεια των κινητών συσκευών η επικοινωνία και η πληροφόρηση γίνεται ευκολότερη. Η ανάπτυξη εφαρμογών (applications) για τέτοιου είδους συσκευές (ταμπλέτες, κινητά τηλέφωνα κτλ) έχουν ως στόχο την ταχύτερη εξυπηρέτηση του χρήστη.

Συνεπώς σε έναν χώρο όπως είναι μια Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη που έχει ως απώτερο σκοπό να εξυπηρετεί τους χρήστες της ακόμη και από απόσταση, η ανάπτυξη μιας εφαρμογής θα θεωρείται από μέρα σε μέρα ότι θεωρείται η ιστοσελίδα σήμερα, κοινώς κάτι αναγκαίο. Η ύπαρξη αλλά και η σωστή λειτουργία μιας εφαρμογής Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης δεν αποτελεί μόνο έναν τρόπο προώθησης των υπηρεσιών της αλλά κάθε άλλο αποτελεί άλλο ένα βήμα πιο κοντά στον ίδιο τον χρήστη και τις ανάγκες του.

Σύμφωνα με την πρώτη έρευνα που αναλύθηκε παραπάνω ήδη έχουν αρχίσει να γίνονται αξιόλογες προσπάθειες υλοποίησης εφαρμογών από τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες. Στην Ελλάδα βέβαια λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης παρόλο που οι περισσότεροι υπάλληλοι των Βιβλιοθηκών, επιθυμούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και μέσω μιας εφαρμογής ωστόσο είναι πολύ δύσκολο λόγω της μη χρηματοδότησης των Βιβλιοθηκών για την υλοποίηση τέτοιων έργων. Στην Κύπρο είναι πολύ πιο αισιόδοξη η κατάσταση διότι ήδη μία Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη παρέχει στους χρήστες της υπηρεσίες μέσω μιας app και αρκετές από τις υπόλοιπες Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες έχουν προσθέσει το έργο αυτό στον επόμενο προϋπολογισμό του έτους.

Σύμφωνα με την δεύτερη έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους χρήστες της Βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου Κύπρου αντιληφτήκαμε ότι οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες είναι

θετικοί ως προς την ανάπτυξη μιας εφαρμογής Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου, προτείνοντας και διάφορες υπηρεσίες τις οποίες επιθυμούν να παρέχει.

Η διατριβή αυτή ολοκληρώθηκε παρουσιάζοντας μια ολοκληρωμένη πρόταση ανάπτυξης εφαρμογής που θα μπορούσε να αναπτύξει η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου. Δεν περιλαμβάνει μόνο τις βασικές υπηρεσίες αλλά παρέχει και πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες λαμβάνοντας τη γνώμη των ίδιων των χρηστών καθώς και την προσωπική μας άποψη.

Λαμβάνοντας ως μια καλή αφορμή την μετεγκατάσταση της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου σε ένα νέο κτίριο του γνωστού αρχιτέκτονα Jaen Nouvel με πολλές προδιαγραφές και ορόφους στην Πανεπιστημιούπολη , η ανάπτυξη της Ucy Library App θα μπορούσε να αποτελέσει και έναν καλό οδηγό προσανατολισμού ακόμη και μέσα στο ίδιο το κτίριο. Συνεπώς μέσα στο κτίριο ο χρήστης κάνοντας χρήση της εφαρμογής αυτής θα έρχεται ακόμη πιο κοντά στην τοποθεσία του βιβλίου και ο χρήστης που είναι εκτός βιβλιοθήκης θα μπορεί να έρχεται ακόμη πιο κοντά και γρήγορα στον χώρο των πληροφοριών και της επικοινωνίας.

7. Παράρτημα

A. Ερωτηματολόγιο

Ερωτηματολόγιο

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος διπλωματικής εργασίας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Πολιτιστική Πολιτική και Ανάπτυξη» του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Απευθύνεται σε όλους όσους χρησιμοποιούν τις Υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου. Οι ερωτήσεις αφορούν στη χρήση Εφαρμογών (applications) για κινητές συσκευές που σχετίζονται με τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών και συγκεκριμένα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου. Στόχος του ερωτηματολογίου είναι να αντιληφθούμε κατά πόσο οι χρήστες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου χρησιμοποιούν εφαρμογές (application) για τις καθημερινές τους συναλλαγές μέσα από τις κινητές τους συσκευές και κατά πόσο θα τους ενδιέφερε η δημιουργία και παροχή μιας mobile Library App.

* Απαιτείται

1. Φύλο *

- Άνδρας
- Γυναίκα

2. Ιδιότητα *

- Φοιτητής (προπτυχιακός, μεταπτυχιακός, διδακτορικός)
- Ακαδημαϊκός
- Διοικητικό Προσωπικό
- Εξωτερικός Χρήστης

3. Ηλικία *

- 18-26
- 27-34
- 35-45
- 45- άνω

4. Χρησιμοποιείτε κινητές συσκευές (smartphone, tablet, ipad, wearables κτλ); *

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ Σταματήστε να συμπληρώνετε αυτή τη φόρμα.

Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 5.

5. Ποιο το είδους λογισμικού που υποστηρίζουν οι κινητές συσκευές που χρησιμοποιείτε; *

- Android
- IOS
- Microsoft
- Άλλο:

6. Κάνετε χρήση των συσκευών αυτών για διεκπεραίωση εργασιών όπως π.χ. τραπεζικές συναλλαγές, συναλλαγές με το δημόσιο, διεκπεραίωση λογαριασμών κ.ά; *

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

7. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως οι εφαρμογές (application) διευκολύνουν τις συναλλαγές σας με τρίτους; *

- Πάρα πολύ
- Αρκετά
- Ελάχιστα
- Καθόλου

8. Θεωρείτε ότι μια τέτοιου είδους εφαρμογή έχει θέση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση; *

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

9. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι μια τέτοια εφαρμογή, θα ήταν χρήσιμη ως εργαλείο παροχής πρόσβασης, στις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου; *

- Πάρα πολύ
- Αρκετά
- Ελάχιστα
- Καθόλου

10. Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα πρέπει να παρέχει μια τέτοιου είδους εφαρμογή μια Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη; *

(μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μια επιλογές)

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Δυνατότητα αναζήτησης στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης
- Δυνατότητα πρόσβασης στον προσωπικό λογαριασμό μέσω Log in (δανεισμένο υλικό, προσωπικές πληροφορίες)
- Υπηρεσία GPS για σωστή καθοδήγηση μέσα στο χώρο της Βιβλιοθήκης
- Δυνατότητα Ανανέωσης Υλικού/ Κράτηση Υλικού/ Εξόφληση Προστίμου
- Πληροφορίες για Ωράριο Λειτουργίας
- Πληροφορίες για τον Κανονισμό Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης
- Δυνατότητα Αποστολής sms/email προς τη Βιβλιοθήκη
- Δυνατότητα πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Πηγές της Βιβλιοθήκης (Ηλεκτρονικά Βιβλία, Ηλεκτρονικά Περιοδικά, Βάσεις Δεδομένων κ.ά.)
- Ενημέρωση για καινούριες Προσκτήσεις
- Ενημέρωση λήξης λογαριασμού ή/και λήξης του δανειζόμενου υλικού
- Tutorials πληροφοριακής παιδείας
- ΌΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ

11. Πιστεύετε ότι μια τέτοια εφαρμογή σε συνδυασμό με τις υπάρχουσες υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου, θα είχε ως αποτέλεσμα την πιο άμεση και αποτελεσματική εξυπηρέτησή σας; *

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

12. Κατά πόσο εσείς προσωπικά θεωρείτε ότι θα κάνατε χρήση μιας τέτοιας εφαρμογής για τις συναλλαγές σας με τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου. *

- Πάρα πολύ
- Αρκετά
- Ελάχιστα
- Καθόλου

13. Πιστεύετε ότι η ανάπτυξη και η εξέλιξη μιας τέτοιας εφαρμογής θα μπορούσε να αντικαταστήσει το ανθρώπινο δυναμικό; *

1 2 3 4 5

Ναι, Πάρα πολύ

Όχι, Καθόλου

14. Ποιες δυνατότητες/λειτουργίες κατά τη γνώμη σας θεωρείτε ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να αποτελούν μέρος μιας τέτοιας εφαρμογής (app) της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου; (αναφερθείτε συνοπτικά)

.....

Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας!

8. Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Γερόλιμος, Μ. (2008). *Ο ρόλος του Βιβλιοθηκονόμου σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον πληροφόρησης*. (Διδακτορική Διατριβή, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Ελλάδα). Ανακτήθηκε από <http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/24329#page/1/mode/2up>
- Ζαφειρόπουλος, Κ., Θεοδωρίδου, Μ-Ε Σωτηρίου (2003). Εξετάζοντας τη χρηστικότητα ενός ιστοτόπου. Μια εφαρμογή σε Ελληνική Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη- Testing the usability of a website, a case in a Greek academic library. Στο *12ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες: επεκτείνοντας τα όρια. Δημιουργία, διαχείριση και διάθεση ηλεκτρονικού περιεχομένου*. 12-14 Νοεμβρίου 2003 (σσ.141-142). Σέρρες: ΤΕΙ Σερρών.
- Κόνσολα, Ν. Ν. (2006). *Πολιτιστική ανάπτυξη και πολιτική*. Αθήνα: Παπαζήσης
- Κόνσολα Ντ. (1982). *Διεθνής προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς*. Αθήνα :Παπαζήσης
- Λιόντης, Κ. (1996, 24 Νοεμβρίου), Βιβλιοθήκη φύλακας μνήμης. Καθημερινή- Ένθετο Επτά Ημέρες 1-2
- Μπιτσάνη, Ευ. (2004), Πολιτιστική διαχείριση και περιφερειακή ανάπτυξη. Σχεδιασμός Πολιτιστικής Πολιτικής και Πολιτιστικού Προϊόντος. Αθήνα : Διόνικος.
- Πανεπιστήμιο Κύπρου. (2012). *Κέντρο Πληροφόρησης - Βιβλιοθήκη "Στέλιος Ιωάννου"/ Πανεπιστήμιο Κύπρου*. Λευκωσία: Συγγραφέας.
- Παπαπετρόπουλος, Δ.Α. (2003). *Νόμος 3028/2002 Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς*. Αθήνα, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα

- Πασχαλίδης, Γ. (2002) & Χαμπούρη-Ιωαννίδου, Α. *Οι διαστάσεις των πολιτιστικών φαινομένων : Εισαγωγή στον Πολιτισμό*, (Τόμ. Α'). Πάτρα : Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο
- Τσουρβάκας, Γ.(2013). *Μάνατζμεντ Επικοινωνιακών και Πολιτιστικών Οργανισμών*. Αθήνα : University Studio Press.

Ξενογλωσση

- Cuche, D. (2001). *Η έννοια της κουλτούρας στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Τυπωθήτω
- Dziak, M. (2015). Web Site. *Salem Press Encyclopedia Of Science*,
- Elias N. (1997). *Η εξέλιξη του πολιτισμού : Ήθη και κοινωνική συμπεριφορά στη νεώτερη Ευρώπη*. Τόμος Α'. Αθήνα : Νεφέλη
- Flair, I. (2013). Mobile applications. *Salem Press Encyclopedia*,
- Jobe, W. (2013). Native Apps vs. Mobile Web Apps. *International Journal Of Interactive Mobile Technologies*, 7(4), 27-32. doi:10.3991/ijim.v7i4.3226
- La, C. S. (2011). *Going Mobile*. : ALA Editions. Accessed January 6, 2017. ProQuest Ebook Central.
- Paterson, L., & Low, B. (2011). Student attitudes towards mobile library services for smartphones. *Library Hi Tech*, 29(3), 412-423. doi:10.1108/07378831111174387
- Potnis, D. D., Regenstreif Harms, R., & Cortez, E. (2016). Identifying Key Steps for Developing Mobile Applications and Mobile Websites for Libraries. *Information Technology & Libraries*, 35(3), 43-62. doi:10.6017/ital.v35i2.8652
- Poulson, D. (2013). Smartphone Ownership on the Rise. *Information Today*, 30(7), 10.

- Rager, C. (2016). Operating system (OS). *Salem Press Encyclopedia*,
- Raymond, W. (1994). *Κουλτούρα και ιστορία*. Αθήνα: Γνώση
- Schroth, S. P. (2013). Academic Libraries. *Salem Press Encyclopedia*,
- Walsh, A. (2012). *Using Mobile Technology to Deliver Library Services : A Handbook*. London: Facet Publishing.
- Yan Quan, L., & Briggs, S. (2015). A Library in the Palm of Your Hand: Mobile Services in Top 100 University Libraries. *Information Technology & Libraries*, 34(2), 133-148 16p. doi:10.6017/ital.v34i2.5650

Ιστοσελίδες / Google Play

- Aberdeenshire Libraries :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.solus.aberdeenshirelibraries&hl=en> (Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)
- Auth Mobile : <https://play.google.com/store/apps/details?id=gr.auth.drupal&hl=en> (Τελευταία Πρόσβαση 18/9/2016)
- Bentonville Library Mobile :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bredir.boopsie.bentonville&hl=en> (Τελευταία πρόσβαση 13/12/2016)
- Cut Library :
https://play.google.com/store/apps/details?id=appinventor.ai_kyriakinho.CUTLibrary&hl=en (Τελευταία Πρόσβαση 12/9/2016)
- Delaware Libraries. <http://lib.de.us/help/mobile-app/> (Τελευταία Πρόσβαση 6/12/2016)

- Duth Mobile Application :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=duth.mobile.application2&hl=en>
(Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)
- EUC :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.appbuilder.u293822p487470&hl=en>
(Τελευταία Πρόσβαση)
- Glasgow Libraries :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.solus.glasgowlibraries&hl=en>
(Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)
- iLancaster :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ombiel.campusm.lancaster&hl=en>
(Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)
- Lancaster Co. Public Libraries :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bredir.boopsie.lancaster&hl=en>
(Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)
- MIT Mobile :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=edu.mit.mitmobile2&hl=en>
(Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)
- NOLA Library :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bredir.boopsie.neworleans&hl=en>
(Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)
- PHPL2GO :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bredir.boopsie.palosil&hl=en>
(Τελευταία πρόσβαση 13/12/2016)
- Surrey Libraries:
<https://play.google.com/store/apps/details?id=uk.co.solus.surrey&hl=en> (Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)
- Stadtbibliothek Erlangen:
<https://play.google.com/store/apps/details?id=de.opacapp.erlangen> (Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)

- VUSC Library :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bredir.boopsie.vanguardca&hl=en>
(Τελευταία πρόσβαση 13/12/2016)
- Weston Public Library :
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bredir.boopsie.weston&hl=en>
(Τελευταία Πρόσβαση 13/12/2016)